

בית המקדש

מדריך לכתבי הקודש ליום שבת

רבעון ד'

אוקטובר, נובמבר, דצמבר 2013

בית המקדש

מאת: מרטין פרובסטל

הוצאת "חיים ושלום"
מאנגלית: שולמית גלאור
עורך: שלום דוד
עיצוב ואיורים: ודים ברגין

מערכת: לינקולן 4 ירושלים 94186

תוכן העניינים:

8	•	ההיכל השמימי	1
15	•	"שמיים" עלי אדמות	2
22	•	קורבן	3
29	•	לקחים מן המקדש	4
36	•	כפרה: קורבן טהרה	5
43	•	יום כיפור	6
50	•	המשיח – קורבן התמורה שלנו	7
57	•	המשיח – הכוהן הגדול העליון שלנו	8
64	•	משפט לפני שיבת המשיח	9
71	•	יום הכיפורים באחרית הימים	10
78	•	המסר הנבואי שלנו	11
85	•	המאבק הקוסמי על אופיו של ה'	12
92	•	לקחים מן המקדש	13

המדריך ללימודי תנ"ך ליום שבת חובר במשרד המדריך ללימודי תנ"ך למבוגרים בועדה הכללית של האדוונטיסטים ציומרי השבת. הכנת המדריך נעשת תחת פיקוחה הכללי של ועדה בינלאומית להערכת כתבי יד של מדריכי שבת, שחבריה משרתים בתור עורכים. המדריך היוצא לאור משקף את המלצות הועדה, ולא בהכרח או בלבד את כוונת הסופר(ים).

גירסאות תנ"ך

ציטוטי הברית החדשה לקוחים מתוך: הברית החדשה המודרנית, גירסא 2.1; הברית החדשה תרגום דליטש, גירסא 2.0

כל הזכויות שמורות © לחברה לכתבי הקודש בישראל, 1976, 1991. החומר ניתן ברשות.

מבוא

תמונת הגאולה

מחבר האיגרת אף ציין מונחים הקשורים למקדש כדי ללמד אמיתות על החיים המשיחיים. בקצרה, ידע על המקדש ועבודת ה' שנערכה בו הוא תשתית הבשורה החדשה על גאולה במשיח.

ואולם, כמעט לכל אורכו של העידן המשיחי, מסר המקדש נשכח ברובו. רק באמצע המאה התשע עשרה, כשאדוונטיסטים שומרי שבת התעמקו בכתיבי הקודש והחלו להעריך מחדש את תוכנית הגאולה של ה' ואת הנבואה על יום הדין, שיתרחש לפני ביאת המשיח השנייה, הושם דגש חדש על המקדש.

"נושא המקדש היה המפתח שפתר את תעלומת האכזבה שהמאמינים חוו ב-1844. הוא חשף לעין כול תורת אמת כלילת שלמות שעלתה בקנה אחד עם דבר ה', הראה שיד ה' כיוונה את התנועה הכבירה שבישרה על ביאת המשיח השנייה, וחשף את תפקידה הנוכחי כששפך אור על עמדתם ופועלם של חסידיו ה'." (אלן ג'יי. ווייט, *The Great Controversy*, עמ' 423).

כמפתח לתורת האמת השלמה הפכו המקדש ושירות הכהונה של המשיח לבסיס שעליו מושתתים עיקרי האמונה של האדוונטיסטים, מראשית דרכה של התנועה ועד היום.

למעשה, מסר המקדש מהווה זוקטרינה אדוונטיסטית ייחודית. בעת ובעונה

אין ספק שמעשה הכפרה בצלב היה הביטוי הגדול ביותר של אהבתו ואופיו של אלוהים, כאשר הקריב את עצמו בדמות ישוע המשיח כקורבן תמורה בעבור חטאי העולם, שלא היה צריך לחטוא מלכתחילה. כדי לעזור לנו להבין טוב יותר את משמעות הקורבן הכביר הזה, אלוהים תכנן מקדש ארצי שימש תמונה מייצגת של תוכנית הגאולה. ואולם, מקדש ארצי זה היווה אך ורק דגם או תבנית של ההיכל השמימי, לב ליבו של שכינתו ופועלו של ה' ביקום.

כשאלוהים כונן את המקדש עלי אדמות, הוא השתמש בו ככלי לימודי. בית המקדש שהוקם בידי בני ישראל, על כל טקסי הקודש שנערכו בו, הציג אמיתות חשובות על הגאולה ועל אופיו של אלוהים, וחשף את פרצופו האמיתי של החטא.

המקדש שימש תבנית שנועדה לסייע לנו להבין את ישוע במפקידיו כקורבן תמורה וככוהן הגדול העליון שלנו. כשיוחנן המטביל אמר לתלמידיו על ישוע: "הנה שֶׁהָאֱלֹהִים הַנּוֹשֵׂא חַטָּאת הָעוֹלָם," (יוחנן א' 29, 36), הם הבינו את כוונת דבריו, שכן היתה להם תובנה כלשהי לגבי המקדש ותורת הקורבנות. מחבר האיגרת אל העברים הניח מראש שלקוראיו היה ידע על שיטת הכהונה בישראל הקדומה, ולפיכך הם לא יתקשו להבין מה ישוע עשה למענם בשמיים.

חשיבות עליונה, ולכן הכול חייבים לחקור ולהתעמק בנושאים אלה." (The Great Controversy, עמ' 488). לפיכך, ביכולתנו "לתפעל את האמונה החיונית לנו בשעה זו," ו"למלא את התפקיד שאלוהים יעד [לנו]." (שמ, עמ' 488).

בית המקדש חושף את ליבו של אלוהים. לימוד על המקדש יקרב אותנו לשכינת ה' ולמושיענו, ויביא אותנו לקרבה יתרה עימו. לפיכך, נושא לימודנו ברבעון הוא מקדש ה', הן בתבניתו על אדמות והן בתבניתו המקורית בשמיים.

מרטין פרובסטל חי באוסטריה עמ אישתו מריאן ושני בניהם, מקס וג'ונתן. הוא מכהן כפרופסור לתנ"ך עברי ב-Seminar Schloss בוגנהופן, אוסטריה.

אחת, אף דוקטרינה אחרת של הקהילה האדוונטיסטית (חוץ מדוקטרינת השבת) לא עמדה בפני אתגרים רבים כל כך. למרבה המזל, במרוצת השנים, לא רק שדוקטרינה זו עמדה בפני אתגרים אלה ושרדה, אלא אף חיזקה את הבנתנו לגבי תורה חשובה זו והפכה אותנו, כתנועה, חזקים יותר באמונתנו ובהבנתנו את הגאולה.

אלן ג'י. ווייט ממליצה לנו למקד את מלוא תשומת ליבנו במקדש, שכן "ההיכל השמימי הוא מוקד פועלו של המשיח בעבור בני האדם. הוא קשור לכל נשמת חיים בעולם הזה. הוא חושף לפנינו את תוכנית הגאולה, מביא אותנו היישר לאחרית הימים ומגלה לנו את קץ העימות בין הצדק לחטא וניצחון הצדק. הוא בעל

ההיכל השמימי

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ירמ' כ"ג 23, 24; תהל' פ"ט 14; התג' ד', ה'; תהל' י"א 7-4; דבר' כ"ה 1; אל העברים ח' 1, 2.

פסוק לשינון: "וְשִׁמְעֵת הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שִׁבְתְּךָ אֶת תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם; וְעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים."
(מל"א ח' 49).

"איפה גר אלוהים?"

שאלה תמימה זו מפיו של ילד בן שש יכולה להיות מביכה למדי. היא עלולה להוביל לשאלות קשות נוספות כגון, "אם אלוהים חי במקום אחד, אז איך הוא יכול להיות בכל מקום?" או "למה אלוהים צריך בית?"

שאלות טובות! בהתחשב במעט שידוע לנו (ובדברים הרבים שאיננו יודעים), לא קל להשיב עליהן.

ועם זאת, נוכל לענות עליהם מתוך מה שכן ידוע לנו. כאדוונטיסטים אנו יודעים מכתבי הקודש שאלוהים שוכן בשמיים, שהוא פועל בעבורנו מן השמיים ושמוכז פעילותו הוא ההיכל השמימי.

כתבי הקודש מבהירים מפורשות שההיכל השמימי הוא מקום ממשי, ושניתן להפיק ממנו אמיתות חשובות על אופיו ופועלו של אלוהים. שיעורנו השבועי דן בהיכל השמימי ובפועלו של ה' בו בעבורנו, שכן מה שה' עושה בהיכלו נועד למעננו.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 5 באוקטובר.

אנו נוהגים לומר: "אלוהים נמצא בכל מקום", "אלוהים שוכן בכל", או "אלוהים ממלא את היקום כולו." ה' מעיד על עצמו בכתובים: "הַאֱלֹהִי מְקַרֵּב אֲנִי, נְאֻם יְהוָה, וְלֹא אֱלֹהִי מִרְחֵק? אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ? נְאֻם יְהוָה: הֲלוֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֵא." (ירמ' כ"ג 23, 24). גם דוד המלך הבין שאיש אינו יכול להימלט מה' (תהל' קל"ט). ואכן, כפי שטוען שאול השליח, אלוהים קרוב לכל אדם, לפחות מבחינה רוחנית. (מה"ש י"ז 27, 28). הדבר שמשלים את תכונתו של ה' כהווייה השורה בכל הוא קיומו הנצחי. לאלוהים אין ראשית ואין סוף (תהל' צ' 2). הוא תמיד היה, הוא תמיד הווה, הוא תמיד יהיה (יהודה א' 25).

קיראו את מלכים א ח' 49 ואת תהילים ק"ב 20. מה אנו למדים מפסוקים אלה על מקום מושבו של ה'? כיצד עלינו להבין את משמעות הדבר? האם נוכל בכלל להבין זאת?

כתבי הקודש גדושים בהכרזות על כך שמושבו של ה' הוא בשמיים (מל"א ח' 30, 43, 49). האם פירוש הדבר שאלוהים נמצא יותר בשמיים מאשר בכל מקום אחר? מובן שה' שוכן בשמיים באופן מיוחד, דהיינו, בכבוד תהילתו ובקדושתו הצרופה. ההתגלות הכבירה ביותר של שכינת האלוהים היא בשמיים.

ואולם, קיים הבדל בין "נוכחותו הכללית" לבין "שכינתו המיוחדת" של ה'. אלוהים נמצא בכל מקום, אך הוא בוחר להתגלות בדרך מיוחדת בשמיים, וכפי שנראה בהמשך, בהיכל השמימי. מובן שעלינו להודות בהבנתנו המוגבלת לגבי טבעו הגופני של ה'. אנו יודעים שאלוהים הוא רוח (יוחנ ד' 24), ולכן שום מבנה או ממד אינו יכול להכילו (מל"א ח' 27). עם זאת, על פי כתבי הקודש, השמיים וההיכל השמימי הם מקומות ממשיים (יוחנ י"ד 3-1; עבר ח' 2), וניתן לראות בהם את אלוהים (מה"ש ז' 55, 56; התג' ד' 2, 3). חשוב שנאמין שהשמיים וההיכל השמימי הם מקומות ממשיים, ושאלוהים מוחל על כבודו ושורה בהם כדי לפגוש את בריאתו.

ישנם דברים רבים שנבצרו מהבנתנו או מדמיונו, כגון מקום מושבו של אלוהים. אבל לפי כתבי הקודש, מקום מושבו של ה' הוא היכל ממשי. כיצד נלמד לבטוח ולהאמין בכל הדברים שכתבי הקודש מלמדים אותנו, גם כשנתקשה להבינם? מדוע חשוב כל כך שנלמד להאמין בדברים אלה, גם אם איננו מבינים אותם?

חדר כס המלכות

קיראו את תהילים מ"ז 9-6; צ"ג 1, 2; ק"ג 19. מה נלמד מפסוקים אלה על אלוהים וכס מלכותו?

בכתבי הקודש נכללו מספר חזיונות של הכס השמימי. מרביתם מתארים סוג של התוועדות שמימית, שאלוהים, מלך מלכי המלכים, מנצח עליה. מעניין לציין שמרביתם קשורים לענייני האנושות, ובדרך כלל אלוהים מוצג בהם כמי שמשגגר על הצדיקים או פועל לטובתם. כתבי הקודש אף מתארים את אלוהים כשליט ריבוני. לדוגמה, מלכות ה' היא נושא שכיח במזמורי התהילים. אלוהים הוא לא רק מלך עליון בשמיים, אלא גם "מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ" (תהל' מ"ז 8), ולא רק לעתיד לבוא, אלא כאן ועכשיו (תהל' צ"ג 2). לעובדת מיקומו של כס המלכות של ה' בשמיים יש מספר השלכות. אחת מהן היא שאלוהים אינו תלוי ביקום ועליון על היקום.

קיראו את תהילים פ"ט 15, צ"ז 2. מה נלמד מפסוקים אלה על אופיו של ה' ועל האופן שבו הוא מולך על היקום?

שלטון האלוהים הוא שלטון צדק ומשפט, אהבה, חסד ואמת. תכונות מוסריות נעלות אלה מתארות את הדרך שבה ה' נוהג בעולמנו ומשליט את ריבונותו על היקום כולו. תכונות אלה המאפיינות את שלטונו הן התכונות שהוא חפץ למצוא בחיי חסידי (מיכה ו' 8, השו' עם ישע' נ"ט 14); נפלה בידינו זכות קדושה להפגין את התכונות הללו בפני העולם. "כשם שהאדמה מניבה את יבולה ומפיקה את אוצרותיה על ידי ציית לחוקי הטבע, כך על ידי ציית לחוקי המוסר של ה' לבבות בני האדם ישקפו את תכונותיו של אלוהים." (אלן ג'י. ווייט, The Adventist Home, עמ' 144).

כיצד נטיב להפגין טוב, חסד, צדקה ומשפט בעולמנו הרווי רשע, עוולות, חוסר מוסריות ואי צדק? מדוע עלינו לעשות זאת?

עבודת ה' בשמיים

קיראו את ההתגלות פרקים ד' ו-ה'. מה נלמד משני פרקים אלה על משכנו השמימי של ה' בנוסף, כיצד נחשפת כאן תוכנית הגאולה?

המראה של הכס השמימי המתואר כאן הוא חזיון של ההיכל השמימי. הדבר עולה מלשון הכתוב המתייחסת לשיטת עבודת ה' המקראית. לדוגמה, המילים "דלת" ו"שופר" בהתגלות ד' 1 מופיעות בתרגום השבעים (התנ"ך בתרגום יונוני עתיק) בהקשר למקדש. שלוש האבנים הטובות (יִשְׁפָּה, אֲדָם וְבָרְקֶת) המוזכרות בהתגלות ד' 3 היו משובצות באפוד הכוהן הגדול. שבע המנורות הדולקות לפני הכס מזכירות את המנורות שדלקו במקדש שלמה. עשרים וארבעה הזקנים היושבים סביב לכס מזכירים את עשרים וארבעה משמרות הכהונה בעבודת ה' לאורך השנה. מנחת תפילתם בקערות הזהב המלאות בקטורת מזכירה את מנחת תפילת הקטורת שהעלו הכהנים במקדש (תהל' קמ"א 2). כל הנקודות הללו מצביעות על טקסי עבודת ה' שנערכו במקדש הארצי בתקופת התנ"ך.

לבסוף, השה השחוט המתואר בהתגלות פרק ה' מצביע כמובן על מותו של ישוע המשיח כקורבן תמורה. המשיח, השה, הוא המתווך היחיד בין ה' לאדם. הוא מעניק לאדם גאולה, והוא נחשב ראוי בזכות נצחונו (התג' ה' 4), קורבנו (התג' ה' 9, 12), ואלוהותו (התג' ה' 13). "המשיח שלבש בשר ודם נטל על עצמו את אנושיותנו ומסר את חייו כקורבן תמורה כדי שהאדם שייטול חלק בטבעו האלוהי יוכל לנחול חיי עולם." (אלן ג'י. ווייט, Selected Messages, כרך ג', עמ' 141).

החזיון שנגלה לפנינו בשני פרקים אלה מתמקד בכס המלכות של ה', ומתאר את פועלו של ה' למען גאולת האדם. בנוסף, ניתן לראות כאן שמלאכה זו של ה' נחשפת לעיני צבא השמיים וישויות תבוניות אחרות בשמיים – נושא עיקרי ברעיון העימות הגדול.

הגו במשמעות העולה מן העובדה שהמשיח, אלוהים בכבודו ובעצמו, לבש בשר ודם ומת כקורבן תמורה בעבורנו; כלומר, יהיו אשר יהיו העוולות והחטאים שביצעתם ושאתם ראויים להיענש עליהם, הוא נשא במקומכם בעונש. מדוע אמיתתה זו אמורה לשמש מניע לכל מעשינו?

לשכת השופט

1

קיראו את תהילים י"א 4-7 ואת חבקוק ב' 20. מה עוד עושה ה' בהיכלו השמימי, ומדוע חשוב כל כך שנדע זאת?

על פי מזמורי תהילים רבים, ה' אינו אדיש לצורכיהם של הצדיקים ולעוולות שנעשו להם. הוא מטפל בבעיות הדורשות תיקון, מתקן עוולות, מצדיק את הצדיק ומרשיע את הרשע, ממש כפי שנוהג כל שופט צדק (דברים כ"ה 1).

כשאלוהים שופט הופך אולם כס המלכות ללשכת המשפט וכס מלכותו לכס המשפט. היושב על כס המשפט הוא השופט (ראו תהל' ט' 4-8). מושג זה רווח במזרח התיכון הקדום, שבו המלכים כיהנו בדרך כלל גם כשופטים.

משפט ה' חל הן על הרשעים והן על הצדיקים. בשעה שהרשעים נענשים בעונש זהה לזה שהושת על סדום ועמורה, הצדיקים חוזים בזיו פניו של האל (תהל' י"א 6, 7). בדניאל ז' 14-9 מתואר השילוב הקלאסי של אולם מלכות וכס משפט (נדון בקטע חשוב זה בהמשך). כאמור, משפט ה' נועד לגזור דין צדק, שיצדיק ויזכה את הצדיקים וירשיע ויעניש את אויבי ה'.

בפרק א' בספר חבקוק, אחרי שחבקוק שואל את ה' מדוע הוא מחריש לנוכח אי צדק, אלוהים אומר לו שהוא עתיד לשפוט את העולם (חבק' ב' 5-1). אל לאדם לבטוח באילים, כי "אין רוח בקרבם" (חבק' ב' 19), אך אלוהים הבורא יושב על כס מלכותו בהיכל השמימי, מוכן ומזומן לשפוט את נתיניו.

הנביא קורא בנבואתו: "יהוה בְּהִיכַל קִדְשׁוֹ: הִסּ מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ!" (חבק' ב' 20). הגישה ההולמת שבה יש לעמוד לנוכח שלטונו ומשפטו של ה' היא דממה חרישית הנובעת מיראת כבוד. המקום שבו ה' נגלה בשכינתו המיוחדת וצבא השמיים עובד אותו, הוא אותו מקום שבו ה' גוזר דין צדק לכל בני האדם: ההיכל השמימי. אלוהים הוא שופט צדק, וכל שאלותינו בנוגע למשפט צדק ייענו בעיתוי שאלוהים יחליט עליו, לא בעיתוי שלנו.

גם אם אננו זועקים יומם וליל לצדק, לעיתים קרובות לא נעשה שום צדק בימינו. לכן, מדוע שנבטח בצדק האלוהי? ללא ההבטחה שקיבלנו לגבי משפט ה', איזו תקווה תהיה לנו?

מקום הגאולה

קיראו את אל העברים ח' 1, 2. מה עושה המשיח היושב לימין כס ה'?

מאגרת זו אנו למדים שהמשיח מכהן בהיכל השמימי בתור הכוהן הגדול העליון שלנו. פועלו מתמקד בגאולתנו, שכן הוא בא לשמיים כדי "לְהִרְאוֹת ... בְּעֵדְנוּ לְפָנֵי הָאֱלֹהִים". (עבר' ט' 24). המושיע מזדהה איתנו, מפגיע בעדנו ומבטיח לנו שה' לא ישיב את פנינו ריקם, אלא ירעיף עלינו חסד ורחמים בזכות פועלו בעבורנו כקורבן תמורה (עבר' ד' 15, 16). כמו במקדש הארצי, ההיכל השמימי הוא המקום שבו מתבצעת ה"כפרה" (או הריצוי) על עוונות המאמינים (עבר' ב' 17). ישוע שמת בעבורנו מכהן עתה בעבורנו ככוהן גדול עליון בשמיים.

קיראו את ההתגלות א' 20-12, ח' 6-2, י"א 19, ט"ו 8-5. אילו דימויים הלקוחים מבית המקדש מופיעים בפסוקים אלה?

הפסוקים שאנו לומדים בשיעור היום הם רק חלק מהאזכורים בספר ההתגלות של דימויים הלקוחים מן המקדש. למעשה, רוב הפרקים בספר ההתגלות פותחים בתיאור או בחיזיון של בית מקדש.

בתמונה הראשונה, אנו חוזים במשיח לבוש בבגדי הכוהן הגדול ומתהלך בין שבע מנורות הזהב (התג' א' 20-12). בתמונה השנייה, אנו חוזים באולם כס המלכות. הפסוקים המתארים אותו מכילים שלל דימויים מבית המקדש: כס מלכות, מנורות זהב, שה שחוט, דם, קערות קטורת עשויות זהב (התג' 4, 5). התמונה השלישית מתייחסת לתפילת התמיד (תפילות ההפגעה של הקדושים) הנישאת בלשכה הראשונה בהיכל השמימי (התג' ח' 6-2). התמונה הרביעית והעיקרית מעניקה לנו מבט חטוף על ארון הברית השוכן בלשכה השנייה של ההיכל (התג' י"א 19). התמונה החמישית חושפת את ההיכל השמימי כולו (התג' ט"ו 5-8). התמונה השישית היא ייחודית בכך שאינה כוללת התייחסויות מפורשות למקדש. ייתכן שהדבר נועד להמחיש לנו כי פועלו של המשיח כאן (בלשכה השנייה) תם ונשלם (התג' י"ט 10-1). התמונה האחרונה חושפת לנגד עינינו את תהילתה ופארה של עיר הקודש – ירושלים של מעלה המקבילה לירושלים של מטה. זוהי ירושלים אשר "יִרְדָּת מִן הַשָּׁמַיִם מֵאֵת אֱלֹהִים וְכָבוֹד אֱלֹהִים לָהּ". (התג' כ"א 8-1). אם נתעמק בתמונות אלה ניווכח שהן קשורות זו לזו וחושפות תהליך הדרגתי בגאולת ה': החל מכהונת המשיח עלי אדמות, דרך כהונת בלשכות הראשונה והשנייה בהיכל השמימי ותום כהונתו ככוהן גדול בהיכל השמימי, וכלה בכינון המקדש הארצי החדש.

לימוד נוסף: "שאול השליח זכה לראות את השמיים. כאשר דיבר על התהילה וההוד שבשמיים, הדבר הטוב ביותר שיכול היה לעשות היה לא לנסות לתאר אותם. לדבריו, שום עין לא ראתה, שום אוזן לא שמעה ושום לב לא קלט את הדברים הנשגבים שאלוהים הכין למען אוהביו. לכן, גם אם תאמצו את הדמיון או תנסו לגייס את מיטב היכולות והתובנות כדי לקלוט ולהבין את גודל התהילה הנצחית, לא תצליחו לקלוט זאת בחושיכם המוגבלים, שנחלשו עקב המאמץ, שכן קיימת אינסופיות הנשגבת מבינתנו. יידרשו נצח נצחים כדי לחשוף את תהילת השמיים, ולהוציא לאור את האוצרות היקרים של דבר ה'." (אלן ג'י. ווייט, The SDA Bible Commentary, כרך 6, עמ' 1107).

"מקום שכינתו של מלך מלכי המלכים, ההיכל שבו אלף אלפים משרתים אותו, וְרַבּוֹא רְבָבוֹת עוֹמְדִים לְפָנָיו (דניאל ז' 10), מלא בכבוד כסאו הנצחי, והשרפים, מלאכי המשמר הזוהרים, מכסים את פניהם בהערצה ויראת כבוד. מקדש זה, המבנה המפואר ביותר שנבנה אי פעם ביד אדם, אינו אלא בבואה קלושה של גודלו העצום ופארו הרב של היכל ה'. ועם זאת, ניתן להפיק מהמקדש הארצי ומעבודת ה' שנערכה בו, אמיתות חשובות בנוגע להיכל השמימי ולעבודת הקודש הכבירה המתבצעת בו בעבור גאולת האדם." (אלן ג'י. ווייט, The Great Controversy, עמ' 414).

שאלות לדיון:

- 1 שובו וקיראו את הציטוט שלעיל מדברי אלן ווייט. למה היא מתכוונת כשהיא אומרת שניתן להפיק "אמיתות חשובות" מהמקדש הארצי ומטקסי הקודש שנערכו בו? מהן חלק מהאמיתות הללו, ומדוע הן חשובות?
- 2 מה פירוש הדבר שה' "שוכן" בשמיים? כיצד אתם מבינים את הרעיון הזה?
- 3 השבוע אזכרנו את הרעיון שהיקום כולו צופה בפועלו של אלוהים למען האנושות. מדוע קשה להבין את הרעיון החשוב הזה? כיצד הוא מסייע לנו להבין את נושא העימות הגדול ואת משמעות הנושא בתוכנית הגאולה? מה נלמד על אופיו של אלוהים מן העובדה שהוא מסכים שיצירי כפיו יערכו בדיקה קפדנית של כל דרכיו ומעשיו?

"שמיים" עלי אדמות

2

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית א' -331ב'3; שמות ל"ט 32, 43, כ"ה 9; עבר' ח' 5; יוחנן ב' 21-19; קור"א ג' 16, 17; התג' כ"א 22-1.

פסוק לשינון: "כי יש פה פהנים המקריבים מנחות לפי התורה ומשךתים בקדש לפי תבנית וצל של הדברים השמימיים, כפי שצוה משה כבואו להקים את המשכן; הן אמר אליו, 'דאה ועשה הכל כתבנית אשר אתה מראה בהר.' (האיגרת אל העברים ח' 4-5 בציטוט מספר שמות כ"ה 40).

על אף שהיכל ה' בשמיים הוא ההיכל המקורי שבו אלוהים בכבודו ובעצמו משרת "אותנו", ה' גילה לנו אמיתות על היכל זה בעזרת דברים רבים בעולם הזה. אלוהים ברא את גן עדן כסמל למקדש. ההיכל השמימי המשמש לגאולת האדם יוצג במשכן הארצי שהוקם במדבר, ומאוחר יותר בבית המקדש הכביר שבני ישראל הקימו. ישוע שבא לעולם גילם את המקדש בדמותו כבן אנוש. באחרית הימים, ההיכל השמימי עתיד לרדת לארץ החדשה. כפי שנראה בהמשך, אלוהים השתמש ברעיונות הקשורים להיכל השמימי כדי לגלות לנו את האמת. השבוע נלמד חלק מהם.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 12 באוקטובר.

ה"מקדש" הראשון עלי אדמות

2

תלמידי כתבי הקודש הבחינו כי מאפיינים רבים בגן עדן מקבילים לבתי המקדש שהוקמו בישראל הקדומה, והסיקו כי גן עדן היה הסמל הראשון של "מקדש" עלי אדמות. להלן כמה נקודות דמיון בין גן העדן לבין בית המקדש:

1. שלוש אלמנטים זהים מופיעים בתום סיפור מעשה הבריאה ובתום תיאור בניית המשכן במדבר: מתן אישוש, סיום המלאכה ומתן ברכה. הם הובעו באותן המילים בדיוק: "וירא ה' את כל אשר עשה, "ויכל אלוהים מלאכתו, "ויברך אלוהים, " / "ותכל כל עבודת המשכן, "וירא משה את כל המלאכה, "ויברך... משה, "ויכל משה את המלאכה. (השוו בין ברא' א' -331 לבין שמות ל"ט 32, 43; מ' 33).
 2. ממש כשם שה' התהלך בגן עדן (ברא' ג' 8), כך הוא התהלך בקרב חסידי באוהל מועד ובמשכן עלי אדמות (שמ"ב ז' 6, 7).
 3. על אדם הראשון הוטל לעבוד את האדמה בגן עדן ולשמור על הגן. (ברא' ב' 15). אותם פעלים מופיעים לגבי עבודת ה' במשכן בידי הלוויים. (במדבר ג' 7, 8).
 4. דימויים הלקוחים מגן עדן מופיעים במקדש כולו (שמות כ"ה 36-31, מל"א ו' 18).
 5. הכרובים שמרו על גן עדן (ברא' ג' 24); שני כרובים הוצבו בקודש הקודשים (שמות כ"ה 22-18).
 6. ממש כשם שמעשה הבריאה ארך שישה ימים, כשבכל יום ה' ברא חלק אחר בבריאה במאמר פיו: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: 'יְהי...'", ובסיום שבוע הבריאה באה השבת, כך ישנן שש פניות של ה' למשה בנוגע למשכן: "וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר... (שמות כ"ה 1, 11, 17, 22, 34, ל"א 1), המסתיימות בפנייה שביעית, שבה ה' דן בשבת (שמות ל"א 17-12).
 7. הקמת המקדש הסתיימה ביום הראשון של החודש הראשון (שמות מ' 17), הוא יום ראש השנה העברי שנועד להזכיר לנו את השלמת בריאת העולם. הכתוב בבראשית ב' אינו דן מפורשות בנקודות הדמיון הללו, שכן העברים הקדמונים הכירו אותו. לדוגמה, סופר עברי מהמאה השנייה לפני הספירה טען כי "גן עדן היה קודש הקודשים ומקום משכנו של ה'".
- גן עדן נקרא בתנ"ך "גן אלוהים" (ישע' נ"א 3, יחז' כ"ח 13, ל"א 9). הוא היה מקום מושבו של ה' עלי אדמות, המקום שבו אבות האנושות יועדו לחיות, לעבוד את ה' ולהתייחד עימו. לפיכך, האובדן הגדול ביותר של אדם וחווה לא היה גירושם מגן עדן, אלא אובדן הימצאותם בנוכחות ה' וקרבתם היתרה עימו.

הגו במילה "מקדש". אילו רעיונות עולים במוחכם? מהו "מקדש" מבחינתכם? כיצד תסייע לכם התבונה לגבי בית המקדש עלי אדמות להבין טוב יותר מה מעניק לנו היכל ה' בשמיים?

”וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ...”

כָּל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאֶה אוֹתָךְ אֶת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן

2

קיראו את שמות כ"ה 9-8, 40; אל העברים ח' 5; ט' 23, 24. מה הקשר בין המקדש הארצי למקדש השמימי?

בכתבי הקודש נאמר מפורשות שהמשכן לא היה פרי המצאתו או תכנונו של משה, אלא שמשה בנה אותו לפי הנחיות שקיבל מה' על ההר (שמות כ"ו 30, כ"ז 8, במדבר ח' 4). המשכן הארצי היה אמור להיבנות על פי "תבנית" (שמות כ"ה 9, 40). המילה "תבנית" פירושה צורה או דוגמה שלפיה בנוי דבר מה. מכאן נוכל להסיק שמשה ראה מעין דגם מוקטן של מקדש שייצג את המקדש השמימי, ושעל פיו נבנה המקדש הארצי.

לפיכך, ההיכל השמימי היה המקדש המקורי, הדגם שעל פיו בני ישראל בנו את בית המקדש. ברור שאי אפשר לראות בהיכל השמימי את השמיים עצמם. ההיכל השמימי מצוי "בשמיים" (התג' י"א 19, י"ד 17, ט"ו 5), ולפיכך השמיים מכילים אותו.

מחבר האיגרת אל העברים מבהיר חד משמעית כי ההיכל השמימי הוא משכן ממשי. הוא מכונה "המשכן האמיתי" (עבר' ח' 2). בנוסף, נאמר עליו שהוא "משכן גדול ומושלם יותר" (עבר' ט' 11). לעומת זאת, בית המקדש הארצי הוא "תְּבִנֹת וְצֶלֶל שֶׁל הַדְּבָרִים הַשְּׁמַיִמִים." (עבר' ח' 5). צל מהווה אך ורק היצג של דבר ממשי, כלומר, ייצוג קלוש ולא מושלם של הדבר האמיתי. לכן, המקדש הארצי רק סימל או ייצג את המקדש השמימי. ואולם, חרף מגבלותיו שיקף המקדש הארצי את ממשות המקדש השמימי מכמה בחינות חשובות.

הקשר בין השניים קשור לתורת הטיפוסים או תורת הסמלים. תורה זו נהגתה וכווננה בידי אלוהים. מדובר בראייה נבואית של שתי מציאויות היסטוריות מקבילות, האחת המציאות המקורית והשנייה המציאות הסמלית. השתיים נובעות במקביל מן המקור (או מן האב טיפוס). לפיכך, על פי האיגרת אל העברים, דגם המקדש השמימי שה' הראה למשה מתואר כ"תְּבִנֹת וְצֶלֶל" (עבר' ח' 5), ואילו המקדש הארצי מתואר כ"בְּבוֹאָה" (עבר' ט' 24). אמיתה זו מציגה ראיות רבות יותר לכך שהמקדש השמימי היה קיים לפני המקדש הארצי. כאדוונטיסטים אנו עומדים על קרקע מקראית יציבה כשאנו מדגישים את ממשותו הגשמית של המקדש השמימי.

ישוע המשיח כהיכל ה'

2

קיראו את יוחנן ב' 19-21. מדוע גופו של ישוע הושווה למקדש?
(ראו גם יוחנן א' 14).

על פי בשורת יוחנן, עם ביאת ישוע הגיע לעולם "מקדש" טוב יותר. דימוי המשכן מופיע כבר בפרק הראשון בבשורת יוחנן (פס' 14). ישוע הוא "הדָּבָר... אשר שָׁכַן" בקרב בני האדם, והם ראו את "כבודו". המילה היוונית שתורגמה ל"שָׁכַן" היא skenoo, הנגזרת מהמילה skene שמציינת משכן. לכן ניתן לתרגם את פסוק 14 כך: "המשכן שכן בקרבנו". בהקשר זה, המילה "כבודו" מזכירה את כבוד ה' שמילא את המשכן במדבר (שמות מ' 34, 35), ואת מקדש שלמה בשעת חנוכת המקדש. (דברי הימים ב' ז' 1-3). לכן, כשישוע המשיח בא לעולם כבן אנוש, הוא הגשים את הבטחת ה' לשכון בקרב עמו.

לאור הפסוקים שלעיל הכריז ישוע שהוא הוא היכל ה', דבר שסימן את קץ חשיבותו של המקדש הארצי לאחר מות ישוע (יוחנן ב' 19-21, מתי כ"ז 51). בנוסף, כשישוע אמר שהוא לחם החיים (יוחנן ו' 35) ואור העולם (יוחנן ח' 12), ייתכן שהוא הצביע אל מציאות עילאית הנמצאת מעבר למן שהונח על שולחן לחם הפנים ולמנורת הזהב שנמצאו במקדש הארצי, כלומר, אל לחם החיים של נוכחותו ואל האור הזורח ממנו. התייחסות נוספת למקדש היא הייעוד של ישוע כקורבן תמורה. ישוע המשיח הוא "שה האלוהים" שנועד לשאת את חטאי העולם (יוחנן א' 29). "כל מי ששרתו בעבודת הקודש במקדש למדו ללא הרף על התערבותו של המשיח למען האנושות. שירות כהונה זה נועד לעורר בלב כול אהבה לתורת ה', היא תורת מלכותו. העלאת הקורבנות נועדה לשמש שיעור מאלף של אהבת האל שנגלתה במשיח – בסבלותיו, במוותו כקורבן, בנשיאתו בחטאי האנושות ובהפיכתו לחטא בעבורנו על אף שהיה חף מפשע." (אלן ג'. וייט, Selected Messages, כרך 1, עמ' 233).

בגלל טבענו החוטא, לא קשה לנו לחשוב שאלוהים כועס עלינו. כיצד מסייעת לנו התגלמות אהבתו של אלוהים בחייו ובמותו של ישוע להיווכח באופן אישי שאלוהים אוהב אותנו חרף טעויותינו? כיצד אמורה תובנה זו לעודד אותנו לנחול ניצחונות על האני שלנו?

הקהילה כמקדש

2

לאחר עלייתנו של ישוע לשמיים וכניסתו לתפקיד הכהן הגדול העליון בהיכל השמימי, לא נותרה עוד למקדש הארצי תכלית ממשית בתוכנית הגאולה (ראו מתי כ"ז 50, 51). ואולם, אלוהים עדיין מבקש לשכון בקרב חסידיו בעולם, דבר שמתאפשר כיום דרך רוח הקודש. השליחים השתמשו בדימויים מן המקדש כדי ללמד את האמיתה הזו.

קיראו את קור"א ג' 16, 17; ו' 19, 20; קור"ב ו' 16; אפס' ב' 22-19. שימו לב לדימויי המקדש בפסוקים אלה. איזו אמיתה נפיק כאן מכתבי הקודש?

באיגרתו הראשונה אל הקורинתים, שאול מדבר אל הקהילה כגוף מאוחד ומציג לפנינו נושאים הקשורים למקדש: בעלות, שייכות (קור"א ג' 16) וקדושה (קור"א ג' 17). הוא מחיל את אותם עקרונות על כל מאמין ומאמין באופן אישי (קור"א ו' 19, 20). המאמין כמקדש מהווה אדמה קדושה, ולכן הוא נתון למרות ה' ומחויב לחיות בקדושה. שאול משתמש בדימויי המקדש כדי להדגיש את קריאתו למאמינים לחיות חיי קדושה וטהרה, שבהקשר זה הוא מזהה כטהרה מינית לעומת הפקרות מינית והתנהגות לא מוסרית (קור"א ו' 18-15). התייחסותו האחרונה לקהילה כהיכל ה' עולה בקנה אחד עם עקרונות אלה. למאמינים וללא-מאמינים אין שום דבר במשותף (קור"ב ו' 14-1), שכן הקהילה כרתה ברית עם ה' ולפיכך היא שייכת בלעדית לה' (קור"ב ו' 18).

בעת ובעונה אחת, הקהילה אינה אך ורק היכל ה', אלא גם ממלכת כוהנים העוסקים במלאכת קודש (פטר"א ב' 5, 9). בעקבות זכות יתרה זו שנפלה בחלקנו יבואו מחויבויות וחובות חשובות. לכן, חשוב שנפקיד את חיינו באמונה ובציות בידי אדוננו ישוע, שהעניק לנו כל כך הרבה ומבקש הרבה מאיתנו.

מובן שנושענו בזכות צדקת המשיח שמכסה אותנו כלייל. אך מה אלוהים מבקש מאיתנו בתמורה אחרי כל מה שקיבלנו במשיח דרך חסדו? והעיקר, כיצד נמלא על הצד הטוב ביותר את מה שאלוהים מבקש מאיתנו לעשות?

בריאה חדשה

2

קיראו את ההתגלות ז' 15-17. היכן נמצאים הגאולים? כיצד הם מוצגים כאן?

פסוקים אלה מתארים את הגאולים כמלכים וכוהנים המשרתים בארמון ה' ובהיכל קודשו (התג' א' 6, ה' 10, כ' 6). ההבטחה שלפיה "הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף יִפְרֹשׁ מִשְׁכְּנוֹ עֲלֵיהֶם" (התג' ז' 15), מרמזת על שכינת ה' במשכן במדבר, שם שכן ה' בקרב עמו ישראל והנהיג אותו. בארץ החדשה, המקדש ישמש שוב אתר מושלם למפגש בין אלוהים לגאולים. הוא יעניק להם מחסה, ביטחון והתגשמות מלאה של חיייהם בנוכחות ה' ומשיחו. המשיח ששכן בקרבנו (יוחנן א' 14) פורש עכשיו את משכנו על חסידיו כדי שהם ישכנו עימו.

קיראו את ההתגלות כ"א 1-21. כיצד מתוארת ירושלים החדשה? אילו מקבילות מצאתם כאן בין עיר הקודש למקדש?

יוחנן אינו רואה בחזונו מקדש בירושלים החדשה (התג' כ"א 22). אך אין פירוש הדבר שלא קיים שם מקדש. ירושלים החדשה היא המקדש ו"משכן האלוהים" (התג' כ"א 3). חלק ממאפייניה מיוחסים למקדש: היא קדושה, היא יורדת מן השמיים מאת אלוהים (התג' כ"א 2, 10), היא מרובעת כמו קודש הקודשים במשכן (התג' כ"א 16, מל"א ו' 20), היא טהורה, "לא יִכָּס אֲלֶיהָ כָּל טָמֵא" (התג' כ"א 27), שכן אותם חוקים שחלו על תחום המקדש חלים גם עליה. והעיקר, אלוהים שוכן בה. בהיכל ה' נזכה לשרות עם אלוהים בקרבה הרבה ביותר (התג' כ"א 3, 7). זוהי תכלית הגאולה.

יש משהו טוב יותר מלחיות לנצח בקרבה יתרה לאלוהים? אם כן, מדוע חשוב כל כך שנתהלך ללא הרף, כדברי אלן ג'יי. ווייט, "בקרבה רבה עם אלוהים" כאן ועכשיו?

לימוד נוסף: קיראו בספריה של אלן ג'י. ווייט: בספר, Education, את הפרק "The School of the Hereafter", בעמ' 309-301; ובספר The Great Controversy, את הפרק "The Controversy Ended", עמ' 673-678.

"החשש שמא יציגו את נחלת הצדיקים בעולם הבא כגשמית מדי, גרם למאמינים רבים לשים דגש רוחני מופרז על האמיתות המצביעות בפנינו על ביתנו השמימי. המשיח הבטיח לתלמידיו שהוא הולך להכין להם מעונות בבית אביו שבשמיים. אנשים שקיבלו באמונה את תורת דבר ה' אינם בורים לחלוטין בנוגע למשכנם השמימי. ועם זאת נאמר: "עֵין לֹא רֵאתָה וְאֵזֶן לֹא שָׁמְעָה וְלֹא עָלָה עַל לֵב אִישׁ כֹּל אֲשֶׁר הֵכִין הָאֱלֹהִים לְאוֹהֲבָיו." (קור' א ב' 9). נבצר משפת אנוש לתאר את הגמול המצפה לצדיקים. הוא ייוודע רק לאלה שיחזו בו. נבצר ממוחננו המוגבל לתפוס את היופי, ההוד וההדר של גן העדן של אלוהים." (אלן ג'י. ווייט, The Great Controversy, עמ' 674, 675).

שאלות לדיון:

- 1 מדוע חשוב לדעתכם שנבין כי היכל ה' הוא מקום ממשי? בעת ובעונה אחת, מדוע עלינו להיזהר מעריכת השוואה מפורטת מדי בין המקדש הארצי למקדש השמימי?
- 2 דונו לעומק ברעיון של הקהילה כ"מקדש". כיצד אתם מבינים את האמיתה הזאת? בנוסף, כיצד ניטיב כקהילה להגשים את הייעוד החשוב הזה?
- 3 "הָאֵם אֵינְכֶם יוֹדְעִים כִּי הַיְכָל אֱלֹהִים אִתְּם וְכִי רוּחַ אֱלֹהִים שׁוֹכֵנָה בְּקִרְבְּכֶם? אִם יִשְׁחִית אִישׁ אֶת הַיְכָל אֱלֹהִים, אֱלֹהִים יִשְׁחִית אוֹתוֹ; כִּי הַיְכָל הָאֱלֹהִים קְדוֹשׁ, וְאַתֶּם הַיְכָלוֹ." (קור'א ג' 16, 17). מה נלמד מפסוקים אלה, וכיצד ניישם את תורתם באורח חיינו?
- 4 הגו לעומק ברעיון שלפיו אנו מכהנים היום כ"כוהנים" ואף נכהן בתפקיד זה לאחר שיבת ישוע. כיצד עלינו לכהן בתפקיד זה היום, ולאחר שיבת ישוע? מדוע אפילו אזכור המילה כוהנים מעיד על חשיבותו של רעיון המקדש בתוכנית הגאולה?

קורבן

3

שבת אחר הצהרים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית ג' 21-9; שמות י"ב 21-22; ויקרא ב' 3-1; בראשית כ"ב 1-19; ויקרא י"ז 10, 11; פיל' ד' 18.

פסוק לשינון: "וּזְבַחְךָ, אֲחִי, בְּגִלְלַת רַחֲמֵי אֱלֹהִים אֲנִי מִבְּקֶשׁ מִכֶּם שֶׁתִּמְסְרוּ אֶת גּוֹפְכֶם קָרְבָּן חַי, קָדוֹשׁ וְרִצְוֵי לְאֱלֹהִים; כִּף תַּעֲבֹדוּהוּ עֲבוֹדָה שְׂפֵלָה." (האיגרת אל הרומים י"ב 1).

רעיון הקורבן הוא לב ליבה של הבשורה. על פי התנ"ך, פירוש המילה "קורבן" הוא מתן מתנה לאלוהים או העלאת מנחה או זבח לכבודו. מילה זו אף מתארת קרבה או התקרבות. משמעותה הנוספת היא הקרבה עצמית; ויתור על דבר מה יקר לטובת אחרים. המילה המקבילה ביוונית פירושה "מתנה", והיא מתארת הבאת קורבן.

בדומה, המילה האנגלית offering (מנחה, תרומה) נובעת מהמילה הלטינית offerre שפרושה הצגת מתנה. המילה sacrifice מורכבת משתי מילים לטיניות: sacer (קדוש) ו-facere (עשה), כלומר, להפוך דבר מה לקדוש. השבוע נבחן חלק מן הקורבנות שחסידי ה' העלו לפני ה'. נגלה שאלוהים דרש קורבנות מאז ומתמיד, והוא עדיין מבקש זאת בימינו. והעיקר, אלוהים העניק לנו את הקורבן הנעלה ביותר: את עצמו בדמות ישוע המשיח.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 19 באוקטובר.

הקורבן הראשון

קיראו את בראשית ג' 9-21. כיצד נהג ה' באדם וחווה לאחר שחטאו?

3

אדם וחווה חיו בעולם כליל שלמות בתוך מקדש דמוי גן, וזכו לשוחח פנים אל פנים עם אלוהים בוראם. חטאם הראשון יצר נתק עצום שאינו ניתן לגישור בינם לבין ה'. אך אלוהים תכנן מראש כיצד יגיב על הפרת אמון זו, ולכן, אפילו לפני שהענישם הפיח בליבם תקווה על ביאת המשיח (ברא' ג' 15).

"אדם וחווה עמדו נכלמים כפושעים לפני אלוהיהם, מצפים לגזר הדין שחטאם המיט על ראשם. אך בטרם שמעו על הקוצים והדרדרים שהאדמה תצמיח להם, על הסבל והייסורים שיהיו מנת חלקם, על העפר שישובו אליו במותם, הם הקשיבו למילים שללא ספק הפיחו תקווה בליבם. על אף שנגזר עליהם לסבול... הם הביטו קדימה וייחלו לניצחון הסופי." (אלן ג'י. ווייט, That I May Know Him, עמ' 16).

אלוהים הראה לאדם וחווה את הבסיס האולטימטיבי לניצחון סופי זה: מיד לאחר שגזר את דינם, הכין בעבורם כותנות עור כדי שיוכלו לכסות את מערומיהם ובושתם. על אף שהכתוב אינו אומר זאת מפורשות, סביר להניח שבעל חיים חף מפשע נאלץ למות לשם כך, ואולי נחשב אפילו לסוג של קורבן (ברא' ג' 21).

הענקת הלבוש לחוטאים היתה בגדר מעשה סמלי. ממש כשם שהקורבנות במשכן במדבר הבטיחו את קיום הקשר המיוחד בין ה' לעמו, כך הלבוש שה' נתן לאדם וחווה בגן עדן הבטיח לזוג החוטא שאלוהים תמיד ירצה בטובתם.

לפיכך, משחר תולדות האנושות העידו הקורבנות על כך שבני האדם החוטאים יכולים להתקרב לה' ולהתאחד עימו, אך רק באמצעות מות ישוע שסומל בקורבנות הללו, שהיוו אות מבשר לקורבן המשיח.

שוב וקיראו את בראשית ג' 9-21. אפילו לפני שה' הכריז בפני הזוג החוטא על העונש שגזר עליהם, הוא נתן להם הבטחה בדבר "ניצחון סופי." מה זה אומר לכם? מה זה אומר על יחסו של אלוהים אלינו, על אף היותנו חוטאים?

סוגי מנחות וקורבנות

3

בימי התנ"ך, חסידי ה' יכלו להביא מנחות וקורבנות במועדים שונים או לפי נסיבות אישיות שונות. הם הורשו להעלות לאלוהים מנחות וזבחים כגון בעלי חיים טהורים, מיני דגנים, נוזלים שונים ודברים אחרים. קורבנות בעלי חיים הם היסוד הקדום ביותר בשיטת העלאת הקורבנות במקדש. שירות הכהונה של הכהנים והעלאת הקורבנות היוו את לב ליבה של עבודת ה' בידי בני ישראל. חיים דתיים ללא העלאת קורבנות, לא התקבלו על הדעת.

אילו סוגי מנחות וקורבנות תוארו בפסוקים הבאים? (שמות י"ב 27-21, ויקרא ב' 1-3, שמות כ"ה 7-2, ויקרא ד' 27-31).

אלוהים כונן את תורת הקורבנות כדי שחסידי יוכלו לשרות עימו בקרבה יתרה. מסיבה זו ניתן היה להביא קורבנות שונים במצבים שונים: זבח תודה כדי להודות לה', תרומות כמתנה לה' או למקדש, מנחות וקורבנות לטקסי חגים (כגון מנחת ביכורים), זבח שנועד להביע שמחה ושביעות רצון, זבח חטאת כדי להתחנן למחילת ה', זבח חרטה כדי להביע חזרה בתשובה, זבח טהרה, זבח פיצוי, זבח כסמל לחנוכת הבית, לחנוכת המקדש, ועוד.

בין סוגי הקורבנות החשובים ביותר נכללו: קורבן העולה (ויקרא א'), קורבן המנחה (ויקרא ב'), קורבן השלמים (ויקרא ג'), קורבן החטאת (ויקרא ד') וקורבן האשם (ויקרא ה' - 14' 7). שלושת הראשונים היו קורבנות רשות ולא חובה, ונועדו להזכיר למקריב (ולנו) שבסופו של דבר, כל מה שיש ברשותנו שייך לאלוהים. קורבן העולה מסמל את הקדשתו ומסירותו המוחלטת של האדם שמקריב את הקורבן. קורבן המנחה (מיני דגנים) מסמל את הקדשת רכושנו וכל מה שיש לנו לאלוהים, בין אם מדובר במזון, בעלי חיים או כל דבר אחר. זבח השלמים הוא קורבן שמרביית בשרו נועדה לאכילה על ידי המקריב.

שני הקורבנות הנוספים: קורבן החטאת וקורבן האשם היו קורבנות חובה. הם הזכירו למאמינים שעל אף שלחטאים יש השלכות, ניתן להשיג להם "תיקון" או "כפרה". קורבן החטאת נועד לטהר ולחטא. כל אדם שחטא וחש שנטמא על ידי חטאו נדרש להעלות קורבן חטאת. בנוסף, השתמשו בדם קורבן החטאת כדי לחטא את המשכן וכליו.

השימוש הרווח במנהג העלאת הקורבנות מעיד על כך שכל תחום וכל היבט בחיי האדם חייב להימצא תחת שליטת ה'. כיצד תלמדו להקדיש ולהכניע כל דבר שיש לכם ואת מי שאתם לאלוהים? מה קורה כשאינכם עושים זאת?

קורבן על הר המוריה

קיראו את בראשית כ"ב 19-1. מה למד אברהם מהתנסות זו בנוגע לקורבן?

3

מה היתה תכליתו של ה' בניסיון בלתי רגיל זה, שבא על אברהם וקרא תגר על אמונתו? חייו של אבי האומה שהתהלך עם ה' היו רצופי הבטחות אלוהיות: הארץ המובטחת, צאצאים רבים, שפע ברכות, הבן המובטח, ובנוסף, ההבטחה שה' ידאג לישמעאל. אברהם נהג להעלות קורבנות, אך עשה זאת תמיד בהקשר להבטחה כלשהי שקיבל מה'. ואולם, בפרשת העקידה בבראשית כ"ב, אברהם לא קיבל שום הבטחה מה'. אדרבה, הוא נדרש להקריב את הבן המובטח – את בנו יצחק. בכך שציית לה' ומילא את דרישתו, הוא הוכיח שאלוהים היה חשוב לו יותר מכל דבר אחר.

"הקדוש ברוך הוא ציווה על אברהם להקריב את בנו כדי להטביע בנפשו את רושם ממשות הבשורה, כמו גם לבחון את אמונתו. ה' התיר את הייסורים שאברהם נשא במשך הימים הנוראים של אותו ניסיון מר, כדי שיחזה מפשרו ויבין דבר מה על גודל הקורבן שהבורא הנשגב והאינסופי הקריב בעבור גאולת האדם. שום מבחן אחר לא היה מייסר כל כך את נפשו של אברהם, כמו מבחן הקרבת בנו. הקדוש ברוך הוא מסר את בנו שלו למוות של ייסורים וקלון." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א' עמ' 146).

אברהם הבין שני עקרונות מהותיים בקשר לקורבן. ראשית, אף אחד זולת אלוהים לא יכול להעלות את הקורבן האמיתי כדי להביא גאולה. רק אלוהים רוצה ויכול להביא את הקורבן האמיתי ולהעניק לנו גאולה. אברהם הנציח את הלקח או העיקרון שלמד כאן בכך שקרא למקום הקדוש "יְהוָה יִרְאֶה", כלומר, ה' יבחר את הקורבן הראוי. שנית, הקורבן האמיתי הוא קורבן תמורה. הקורבן שהועלה במקומו של יצחק הציל את חייו. האייל שה' זימן לאברהם הוקרב במקום בנו העקוד, ככתוב: "וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַחַת בְּנוֹ." (ברא' כ"ב 13). בעל חיים זה שימש אות מבשר לשה האלוהים, ישוע המשיח אשר הובל "כַּפֶּשֶׁה לְטָבַח", ואשר "יְהוָה הִפְגִיעַ בּוֹ אֶת עֵוֹן קְלָנוֹ." (ישע' נ"ג 6, 7; מה"ש ח' 32).

איזו מסירות מדהימה לאלוהים! מי יכול להעלות בדמיונו את החוויה המרה והקשה שחווה אברהם? הגו בפעם האחרונה שבה פעלתם באמונה שלמה ועשיתם צעד שהסב לכם ייסורים רבים. מה למדתם ממעשיכם, ובאיזו מידה נצרב הלקח שהפקתם על לבכם ומוחכם?

דם תחת דם

קיראו את ויקרא י"ז 10, 11. איזה תפקיד הועיד ה' לדם?

3

בפסוקים אלה, ה' מורה לבני ישראל לא לאכול דם מכל מקור שהוא. הוא מנמק את האיסור בסיבה מעניינת: "כי נפש הבשר בדם הוא." הדם הוא החיים. הקרבת קורבן מהווה תחליף להקרבת חייו של האדם, והדם הוא המרכיב המכפר בקורבן. כשחוטא מעלה קורבן, דם הקורבן מכפר על חייו. אך אלוהים סיפק לנו קורבן כפרה: קורבן דם המשמש ככופר או כתחליף לחיי האדם. עקרון התמורה שהובהר במעשה העקיפה בהר המוריה (כשאברהם הקריב את דם האייל תחת דם בנו), מעוגן ומאושש בצו זה שה' נתן לעם ישראל.

כשם שבבראשית כ"ב אלוהים מראה לנו שהוא בכבודו ובעצמו זימן לאברהם את הקורבן – את אמצעי הכפרה – כך, בצו שנתן בספר ויקרא י"ז 10, הוא מדגיש: "ואני נתתי לכם על המזבח לכפר על נפשותיכם." נבצר מאיתנו לספק כפרה לנפשנו; אלוהים הוא זה שאמור לתת לנו כפרה. מושג זה שונה מזה של דתות אחרות המבוססות על שיטת הקרבת קורבנות. על פי התנ"ך, לא האדם פונה לאלוהים מתוך ידיעה כיצד לרצותו; אלא שאלוהים הוא הפונה לאדם ומעניק לו את האמצעי שדרכו יבוא אליו וישרה בשכינתו הקדושה. המשיח הוא זה שמסר את חייו וסיפק את הדם לכפרתנו.

קיראו את שמואל א ט"ו 22 ואת מיכה ו' 6-8. אילו הן חלק מן הסכנות הטמונות בדת כולחנית?

אלוהים לא יעד מעולם את העלאת הקורבנות לשמש תחליף לליבו המסור של המאמין; להפך, הקורבנות נועדו לפתוח את ליבו אל ה'. אם נשכח את העובדה שהקורבנות מבטאים קשר רוחני בינינו לאלוהים, ומצביעים אל קורבן גדול ונשגב בהרבה – ישוע המשיח – נוכל בקלות לטעות ולראות בפולחן הקורבנות כלי אוטומטי להשגת כפרה. חוץ מקורבן, אלוהים רוצה באמת ובתמים שליבנו יהיה לרצון לו (תהל' נ"א 16, 17). נביאי ישראל לא חדלו להוכיח את העם על חסידות מזויפת, וקראו להם ל"עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאֶהְבֵּת חֶסֶד, וְהִצַּנַּע לְכֶת עִם אֱלֹהֶיךָ." (מיכה ו' 6-8; השו' עם ישע' א' 17-10).

כיצד אנו עומדים בפני סכנה דומה? מדוע אנו מתקשים להבין שאנו עלולים לנהוג בתחום זה בדיוק כמו בני ישראל? כיצד נוכל להימנע מטעות זאת?

קורבנות בימינו: העלאת קורבן חי

על אף שלאחר מותו המכפר של המשיח לא היה עוד צורך בקורבנות בעלי חיים, דיברו מחברי הברית החדשה על הצורך בהעלאת קורבן מסוג אחר.

3

קיראו את הפסוקים הבאים: רומ' י"ב 1, 2; פיל' ד' 18; עבר' י"ג 15, 16; פטר"א ב' 5. על פי פסוקים אלה, אילו קורבנות עלינו להעלות לאלוהים בימינו?

מונחים מתורת הקורבנות הלמו היטב את הרעיון המשיחי על חיים המסורים לחלוטין לאלוהים. למעשה, בשעה ששאלו השליח הגה במותו על קידוש השם, הוא תיאר את עצמו "כְּנֶסֶף" שנספך על המזבח בעבודת הקודש (פיל' ב' 17, טימ"ב ד' 6).

איזה מסר ספציפי ניתן לנו באיגרת אל הרומים י"ב 1? כיצד עלינו להפגין אמיתה זו בחיינו?

אנו נקראים למסור את עצמנו כ"קָרְבָּן חַי, קְדוֹשׁ וְרְצוּי לָאֱלֹהִים." "קורבן חי" משמעו למסור את האדם כולו לה'. הדבר כולל את הקדשת הגוף (רומ' י"ב 1), ואת שינוי האדם הפנימי ("על ידי התחדשות הדעת" פס' 2). עלינו להיבדל מיתר העולם (להיות נבדלים וקדושים) למען מטרה אחת ויחידה והיא: לשרת את ה'. המשיחיים אמורים להציג את עצמם כקורבן שלם ורצוי לה' בזכות חסדי ה' (כמתואר באיגרת אל הרומים י"ב 1-11), אשר העניקו לנו את המשיח כקורבן תמורה למען גאולתנו.

בהקשר זה, פנייתו של שאלו אל המאמינים מטרתה היתה שהם יחקו את המשיח. הבנת חסד ה' לאשורו מובילה לחיים המוקדשים לה' ולשירות מלא אהבה לזולת. הכנעת האני ותשוקותיו לרצון האלוהים אמורה להיות התגובה ההגיונית היחידה לקורבן האולטימטיבי של המשיח בעבורנו.

לבסוף, הבנתנו את האמת הרוחנית חייבת לעלות בקנה אחד עם שירותנו לזולת. כל היבט בחיי המאמין חייב להביע את מסירותו המוחלטת ומחויבותו המוחלטת לאלוהים. עבודת ה' אמיתית אינה רק עבודה רוחנית הנערכת בליבנו; היא חייבת להקיף את כלל מעשינו בשירות הזולת, שירות שאמור להיות חף מאנוכיות. אחרי הכול, חישובו על מה שהאדון ישוע עשה בעבורנו...

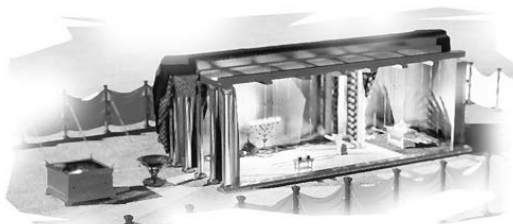
לימוד נוסף: "אפילו המלאכים התקשו להבין את רזי הגאולה – נבצר מהם להבין את הרעיון כי בן האלוהים, שליט השמיים, חייב למות בעבור החוטאים. כאשר אברהם נדרש להקריב את בנו, הדבר עורר עניין רב בקרב כל מלאכי השמיים. הם חזו בשקיקה בכל צעד וצעד שהיה כרוך בקיום המצווה. כאשר אברהם השיב על שאלת יצחק: 'ואיה השה לעולה?' ואמר: 'אלוהים יראה לו השה לעולה'; כאשר משך את ידו בשעה שעמד לשחוט את בנו, וכאשר האייל שה' הראה לו הועלה לקורבן במקום יצחק – או אז הוא מסתורין הגאולה באור נגוהות; אפילו המלאכים הבינו ביתר בהירות את אמצעי החסד הנפלא שהקדוש ברוך הוא העניק בעבור ישועת האדם." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א' עמ' 155).

שאלות לדיון:

① "רגלינו יצעדו בדרכיו, שפתינו ידברו את האמת ויבשרו את הבשורה, לשונותינו יביאו מזור ומרפא, ידינו יקימו את הנופלים ויבצעו משימות שגרתיות רבות כגון, בישול, ניקיון, הדפסה ותפירה; זרועותינו יחבקו את האנשים הבודדים והדחויים, אוזנינו יהיו קשובות לזעקות הסובלים, ועינינו יישאו מבטן בענוה ואורך רוח אל האלואים." (ג'ון סטוט, *Romans (Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 1994*, עמ' 322). כיצד מלמד הציטוט על משמעות היות המאמין המשיחי "קורבן חי"? מדוע רק דרך "המכשוח לאנו" או "מוות לאנו" נוכל לחיות כך?

② כפי שראינו בשיעור, אחת הבעיות הגדולות שבני האדם התמודדו איתה נבעה מכך שהם ראו בשיטת הקורבנות מטרה בפני עצמה במקום אמצעי המוביל למטרה, והיא: חיים המוקדשים לחלוטין לה', כאשר התקדשות זו מתבטאת בשירות מלא אהבה לזולת. כיצד עלולים דווקא האדוונטיסטים (שזכו לקבל אור רב כל כך) להיות בסכנה של הידרדרות לדרך זו, אולי מתוך מחשבה שהאמיתות הכבירות שנחלו הן מטרה בפני עצמן, ולא אמצעי למטרה?

לקחים מן המקדש

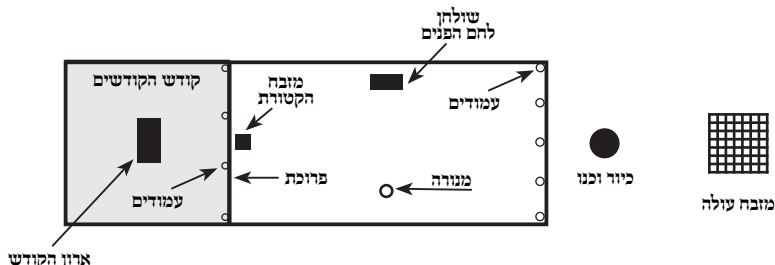

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: שמות מ' 9, 10; ויקרא י"ט 2; פטר"א א' 14-16; שמות ל"א 11-2; רומ' ג' 25-28; מל"א ח' 53-31; תהל' פ"א 17-1.

פסוק לשינון: 'ועשיו לי מקדש; ושיכנתי בתוכם.' (שמות כ"ה 8).

המקדש הוא אחד הסמלים העיקריים שאלוהים השתמש בהם כדי ללמדנו את משמעות הבשורה. השבוע, כשנלמד על המקדש, האיור הבא יוכל להיות לנו לעזר:

השבוע נתמקד בכמה מהתובנות העיקריות שהמקדש הארצי מעניק לנו. על שיטת הקורבנות נלמד בהמשך הרבעון.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 26 באוקטובר.

משכן שכינת ה'

על פי שמות כ"ה 8, מה היתה תכליתו של המשכן שבני ישראל הקימו במדבר?
איזו אמיתה מדהימה נלמד מכך על אהבת ה' אלינו?

4

החטא שאדם וחווה ביצעו בגן עדן הפר את קשר הקרבה היתרה בין אלוהים לאנושות. לפני שאבות האנושות חטאו, הם יכלו לשוחח עם אלוהים פנים אל פנים. בעטיו של החטא הם איבדו את התקשורת הישירה עימו. ואולם, הבורא עדיין חפץ לקרבם אליו וליהנות מקשר הברית העמוק שכרת עם בני האדם השרויים בחטא. לכן, הוא החל לפעול לשם כך כבר בגן עדן. מקץ מאות שנים, כשה' גאל את ישראל, הוציא אותה מעבדות לחירות וכונן את המשכן ושיטת הקרבת הקורבנות, הוא נטל שוב את היוזמה כדי להחזיר את האנושות אל שכינתו. לפיכך, המקדש העיד על רצונו התמידי לשכון בקרב עמו. אלוהים הגה את הרעיון הזה (תהל' קל"ב 13, 14). מטרתו הגדולה ביותר היא לקיים מערכת יחסים עם האנושות, ובית המקדש היה האמצעי שבחר בו כדי להגשימה. המקדש הוא הראיה המוחשית לשכינת ה' בקרב חסידינו עלי אדמות.

מן התיאור בספר במדבר פרק ב' עולה שהמשכן (אוהל מועד) מוקם בלב ליבו של מחנה מרובע, שבו, כנהוג במזרח הקרוב הקדום, המלך נטה את אוהלו. לכן, המשכן סימל את העובדה שאלוהים הוא מלך ישראל.

הלוויים נטו את אוהליהם סביב אוהל מועד (במדבר א' 53). יתר השבטים נטו את אוהליהם סביב אוהלי הלוויים, אך במרחק מה מהם, ובקבוצות של שלושה שבטים. (במדבר ב' 2). הדבר ממחיש הלכה למעשה הן את הקרבה לה' והן את הריחוק ממנו.

מטרה נוספת להקמת המשכן היתה לספק לעם אתר מרכזי שנועד לעבודת ה' על פי מצוותיו. מפאת קדושת שכינת ה' ששרתה בקרבם, בני העם שחטאו או נטמאו יכלו להיטהר ולהישאר בנוכחות השכינה אך ורק דרך תורת הקורבנות שה' נתן להם. רק בדרך זו יוכל עם חוטא וטמא לחיות בנוכחותו של האל הקדוש.

לכן, בהקשר זה, המקדש חושף פרטים נוספים על תוכנית הגאולה, הכוללים לא רק את הקורבנות, אלא גם את כהונת הכהנים, המהווה חלק בלתי נפרד מתוכנית הגאולה.

בורא היקום הכביר, שהכול נברא על ידו (ראו יוחנן א' 3-1), מחל על כבודו, השפיל את עצמו וירד ארצה כדי לשכון במשכן במדבר בקרב עם של נוודים חסרי בית. כיצד אמורה עובדה זו לעזור לנו להימנע מטיפוח זעות קדומות נגד אנשים השונים מאיתנו מבחינה אתנית, מעמדית, חברתית או תרבותית?

”קדושים תהיו”

”ולקחת את שמן המשחה, ומשחת את המשכן ואת כל אשר בו; וקדשת אתו ואת כל כליו, והיה קדש. ומשחת את מזבח העלה ואת כל כליו; וקדשת את המזבח, והיה המזבח, קדש קדשים.” (שמות מ' 9, 10).

מן הפסוקים שלעיל עולה שהעם היה אמור לראות במקדש אתר ”קדוש”. הרעיון הבסיסי של קדושה הוא היבדלות, ייחודיות, התקדשות ושייכות לה.
 ”עבודת ה' במקדש היתה החוליה שחיברה בין אלוהים ובני ישראל. הקרבת הקורבנות נועדה לשמש אות מבשר על קורבן המשיח, ובדרך זו להפיח ולשמר בלב העם אמונה בביאת המשיח. לפיכך, כדי שה' יקבל ברצון את קורבנותיהם וכדי ששכינתו תמשיך לשרות בקרבם, ומאידך, כדי שהעם יחזיק בידע נכון על תורת הגאולה ובהבנה נאותה של חובתו – נודעה חשיבות רבה ביותר לשמירה על קדושת הלב, טהרת החיים, יראת ה' וציות מוחלט למצוות ה' מצד כל מי ששירת במקדש או ביקר בו.” (אלן ג'. וויט, The SDA Bible Commentar, כרך 2, עמ' 1010).

קיראו את ויקרא י"ט 2 ואת האיגרת הראשונה לפטרוס א' 14-16. מהי הסיבה העיקרית לכך שישראל צוותה להיות אומה קדושה?

קדושתו של אלוהים מחוללת בנו שינוי ומבדילה אותנו מיתר הבריות. קדושת ה' היא המניע הנעלה ביותר להתנהגות המוסרית של חסידיו בכל תחומי החיים (ראו ויקרא י"ט). הקדושה מתבטאת בדבקות במצוות ה', בין אם מדובר בחוקי הכשרות, במתן כבוד לכוהני ה' (ויקרא כ"א 8), בהתגברות על יצר הרע (פטר"א א' 14) וכו'. מובן שאלוהים חפץ שנצמח בקדושה ככל שנתקרב אליו. שינוי זה יכול להתחולל אך ורק דרך הכנעת טבענו החוטא ובנכונותנו לעשות את הטוב והישר, יהיו אשר יהיו תוצאות מעשינו.

חישבו על הרגליכם, פעילויותיכם, הטעם שלכם וכד'. עד כמה מי שאתם ומה שאתם עושים יכול להיחשב "קדוש"? שאלה לא קלה, נכון?

המשכן וכליו

קיראו את שמות ל"א 11-2. מה נלמד מפסוקים אלה על הכנת כליו ורהיטיו של המשכן הארצי? מה מקשר בין הכתוב הזה לבראשית א' 2? (ראו גם שמות כ"ה 9).

מכל כלי המשכן, ארון הברית היה הסמל העילאי ביותר לשכינת ה' ולקדושתו. הוא נקרא "ארון העדות", על שם לוחות הברית שכונו "עדות" (שמות ל"ב 15, 16) והונחו למשמרת בתוך הארון (שמות כ"ה 16, 21).

מעל ארון הברית הוצבה "הכפורת". המילה כפורת נגזרת מהשורש כ.פ.ר., שמשמעו למחות, לטהר לכפר. מעל הכפורת הוצבו שני כרובים שסוככו בכנפיהם על שני קצוות החלק העליון של הכפורת (שמות כ"ה 21-17), אשר כונה בצדק "מכסה מכפר", שכן הוא מזכיר לנו כי אלוהינו הרחום ורב החסד התרצה עם בני האדם והעניק את האמצעים שיסייעו לשמירה על קשר הברית עמם.

במקום זה נערך אחת לשנה, ביום כיפור, טקס הכפרה שכיפר על העם, על הכוהנים ועל המקדש (ויקרא ט"ז 16-14). באיגרת אל הרומים ג' 25, שאול השליח מתייחס לישוע כאל "הכפרה" שלנו (קורבן התמורה), שכן ישוע בכבודו ובעצמו הוא הדרך לגאולה: הוא כפרתנו, הוא המושיע שדרכו אלוהים כיפר על חטאינו.

בקודש הקודשים, הלשכה הראשונה של המשכן, דלקה מנורת התמיד שהפיצה אור תמיד (ויקרא כ"ד 4-1). מזבח הקטורת העלה ללא הרף עשן שהסווה את שכינת ה' מפני הכוהן (ויקרא ט"ז 12, 13). על שולחן לחם הפנים הונחו שתיים עשרה חלות שייצגו את שניים עשר שבטי ישראל. צלחות, כפות, כלים וקערות (שמות כ"ה 29, 30) הונחו אף הם על השולחן. על אף שהכתובים אינם מרחיבים את הדיבור על משמעותם של פריטים אלה, דומה שהם ייצגו את סודות סעודת הברית (שמות כ"ד 11), ושימשו תזכורת מתמדת לברית שה' כרת עם עמו.

קיראו את אל הרומים ג' 25-28. איזו תקווה כבירה נשאב מן הבטחה בדבר השגת גאולה "על ידי אמונה ללא תלואת במעשי התורה"?

מוקד שכינת ה' ופעילות האומה

קיראו את מלכים א ח' 53-31. מה חושף קטע זה על תפקיד המקדש?

4

בשעת חנוכת בית ראשון, שלמה המלך התפלל לה' לפני כל קהל ישראל. בתפילתו ציין שבעה מקרים שלגביהם ניתן יהיה לשאת במקדש תפילות ספציפיות. המקדש נועד לשמש מקום שבו העם יוכל לחלות את פני ה' ולבקש סליחה (פס' 30); להישבע (פס' 31, 32); להתפלל בשעת תבוסה (פס' 33, 34), להתחנן בתקופת בצורת (פס' 35, 36) או בשעת אסונות אחרים (פס' 37-40). המקדש אף נועד לשמש מקום תפילה לזרים שישמעו את שם ה' הגדול ויבואו להתפלל אליו (פס' 41-43). בנוסף, המקדש נועד לכך שהעם יעתור בו לה' כדי לנחול ניצחון על אויביו (פס' 44, 45).

המקדש נועד לשמש "בית תפילה... לכל העמים" (ישעיהו נ"ו 7). ההוכחה לכך טמונה בעובדה ששלמה חזה בעיני רוחו ואת בני ישראל, את הנוכרים ואת כל בני האדם נושאים תפילות במקדש ה'.

המקדש היה הבית הרוחני והאידיאולוגי של כל הפעילות שהתקיימה בישראל הקדומה. הדת לא היתה חלק מחיי המאמין, ואפילו לא חלק נכבד מחייו, אלא החיים עצמם. מה נלמד מכך על התפקיד שאמורה האמונה לשמש גם בחיינו?

כשבני העם רצו לקבל עצה, הנחייה או גזר דין, או כשהתכוונו לחזור בתשובה, הם באו למקדש. המשכן היה מרכז החיים של עם ישראל גם בתקופת הנדודים במדבר. כשאלוהים רצה לדבר עם עמו, הוא עשה זאת מן המשכן (שמות כ"ה 22). לפיכך, המשכן נקרא בצדק "אוהל מועד", שכן שימש מקום היוועדות. (לדוגמה, ראו ויקרא א' 1). השם "מועד" נגזר מהשורש י.ע.ד., שמשמעו להיפגש או להיוועד במקום או בזמן מסוים.

חישבו על חיי התפילה שלכם. עד כמה הם עמוקים ופורימי? באיזו מידה הם מחזקים את אמונתכם ומחוללים שינוי בחייכם? האם ייתכן שהשאלה הראשונה שעליכם לשאול את עצמכם היא: "כמה זמן אני מקדיש לתפילה?"

”לבקר בהיכלו”

מזמורי התהילים מראים לנו שוב ושוב כי לבית המקדש היה תפקיד חשוב במערכת היחסים בין המאמינים לאלוהים. ידוע במיוחד הביטוי המתאר את אמונתו החזקה ובטחונו של דוד בה', המופיע בפסוק החותם את מזמור כ"ג: "אֶךְ טוֹב וְחֶסֶד יְרַדְפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי; וְשִׁבְתִּי בְּבַיִת יְהוָה לְאֶרְךְ יָמַי". (פס' 6). בקשתו העיקרית של דוד במזמור כ"ז היתה לשרות בנוכחות ה' וליהנות מזיו השכינה – חוויה שהתאפשרה בעיקר במקדש. דוד השתמש בשלל ביטויים בהתייחסותו למקדש, כגון: "בית ה'", "היכלו", "סתר אוהלו", "מקום קודשו", וזאת כדי להפגין את אהבתו והערכתו למקדש. בהיכל ה' יכול המאמין להגות באלוהים ו"לְחַזֹּת בְּנֶעַם יְהוָה". (תהל' כ"ז 4). מעשיו של אלוהים במקדש ממחישים מספר נקודות חשובות: הוא שומר ומגן על המאמין; הוא מסתיר אותו ב"סתר אוהלו" בשעת צרה (תהל' כ"ז 5); הוא מספק מקום מפלט ומחסה ומעניק שלווה נפש לכל מי ששורה בשכינתו. מחבר המזמור אומר: "כִּי יִצְפְּנִי בְּסֶכְהָ... יִסְתַּרְנִי בְּסֶתֶר אֹהֱלוֹ". (שם). ביטויים אלה ואחרים מקשרים בין יופיו וחינו של ה' לבין פועלו למען חסידיו. בנוסף, עבודת ה' במקדש על משמעותה הסמלית מעידה על טובו, חסדו וצדקו של ה'. התכלית הסופית של כמיהתו העמוקה של דוד לא היתה אך ורק להימצא במקדש, אלא בעיקר לשרות בנוכחות ה'. מסיבה זו, דוד נחוש בדעתו ל"בקש", כלומר, לחפש את ה'. (שם פסוקים 4, 8).

4

קיראו את מזמור ק"ג 1-17. אילו תובנות קיבל אסף לאחר כניסתו למקדש?

במזמור ק"ג בתהילים דן אסף בסוגיית הסבל. הוא מתקשה להבין את הצלחתם של הרשעים (פס' 12-4) לנוכח סבלותיהם של חסידיו ה'. הוא עצמו כמעט נכשל בכפירה בה' (פס' 3-1), אך כאשר נכנס למקדש התבהרו לו הדברים וחייו השתנו (פס' 16-27). בבית ה' ראה אסף את גבורת ה' וכבוד ה' (שדוד הזכיר בתהילים ס"ג 3), והבין כי המצב הנוכחי עתיד להשתנות לטובה וכי יום אחד ה' יעשה צדק. עכשיו הוא הגה באמת האלוהית לאור הדברים שהתחווירו לו, וקיבל אישוש לכך שהרשעים נמצאים על קרקע חלקלקה שממנה יחליקו ויפלו (שם 20-18), ואילו הצדיקים עומדים איתנים על קרקע יציבה וה' אוזח בהם ביד ימינו (פס' 24-23). בית המקדש היווה לגבי כל מחפשי ה' מקום מפלט שהעניק להם ביטחון וחיזק אותם. בבית המקדש, ה' "בְּצוֹר יְרוֹמְמֵנִי", כלומר, יעלה אותי למקום גבוה (תהל' כ"ז 5). על בסיס האמיתות שהפקנו מעבודת ה' במקדש נוכל ללמוד לבטוח בחסדו, טובו וצדקו של ה'.

לימוד נוסף: קיראו את הפרק "הקמת המשכן ועבודת הקודש בו" בספרה של אלן ג'י. ווייט, "אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב', עמ' 106-119.

"להקמת המשכן, כליו ורהיטיו נדרשו הכנות רבות ותרומות גדולות של אבנים טובות וחומר גלם יקרים; אך אלוהים ניאות לקבל רק תרומות שניתנו מרצונם הטוב והחופשי של בני העם. הוא ציווה: 'כל איש אשר ידבנו ליבו, תיקחו את תרומתי.' זו היתה מצוות ה' אשר משה מסר לעדה. דבקות בה' ורוח של הקרבה היו הדרישות הראשונות שה' הציב בנוגע להקמת המשכן – משכנו של מלך מלכי המלכים." (אלן ג'י. ווייט, "אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב', עמ' 107-106).

4

שאלות לדין:

- 1 הגו לעומק בסוגיית הצדק האלוהי. בימינו ניתן לראות רק צדק מועט בעולם. לכן, מדוע ללא התקווה האולטימטיבית לצדק האלוהי, לא תהיה לנו שום תקווה לצדק?
- 2 מישהו כתב פעם: "המקדש הוא פיסת קדושה בעולם שאיבד את דרכו." מהי לדעתכם כוונת הדברים?
- 3 קיראו את פטר"א א' 16-14. כיצד אתם מבינים את קדושת ה' מהי בעיניכם משמעות היומכם קדושים? כיצד נוכל להיות קדושים?
- 4 בניו של עלי הכהן הם דוגמה לאנשים שהיו "קרובים" לה', אך איבדו את יראת ה' ואת הערכתם לקדושתו (שמ"א ב' 17-12). כיצד תשמרו פן תחדלו להוקיר את קדושת ה' מדוע תפילה, לימוד הכתובים וציוות לה' חשובים כל כך כדי לסייע לנו להיות תמיד מודעים לקדושת ה'?
- 5 "הדבר החשוב ביותר בעבודת הקודש היומית היה שירות הכוהנים בעבוד בני העם כפרטים. חוטא ששב בתשובה הביא את מנחתו אל פתח המשכן, הניח את ידו על ראש הקורבן, התוודה על חטאיו, וכך העביר את חטאיו אל הקורבן החף מפשע. בעל החיים נשחט בידו, דמו הובל אל הכהן ששרה בקודש, וזה הזה ממנו לפני הפרוכת. מאחורי הפרוכת ניצב ארון הברית שהכיל את מצוות התורה, אותן חילל החוטא. בטקס זה הועבר החטא, באמצעות הדם, אל המשכן." (אלן ג'י. ווייט, "אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב' עמ' 115). כיצד מסייע לנו הציטוט להבין את הדרכים שבהן נחשף עיקרון ה"גאולה על ידי אמונה" בעבודת ה' במקדש?

כפרה: קורבן טהרה

שבת אחר הצהריים

5

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: דברי הימים ב ל"ג 12, 13; שמ"ב י"ד 1-11; ויקרא ד' 27-31; ירמיה י"ז 1; ויקרא י' 18-16; מיכה ז' 20-18.

פסוק לשינון: "שְׁהִי יוֹדְעִים אַתֶּם מִי לֹא בְדָבָר נִשְׁחַת, לֹא בְכֶסֶף וְלֹא בְזָהָב, נִפְדִּיתֶם מִדֶּרֶכְכֶם הַתְּפִלָּה שִׁנְחַלְתֶּם מֵאֲבוֹתֵיכֶם, כִּי אִם בְּדָם יִקָּר שֶׁל שְׁה תַמִּים שְׂאִין בּוֹ מוֹם, בְּדַמּוֹ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ." (פטר"א א' 18, 19).

קרוב לוודאי ששיטת הקורבנות היא החלק המוכר ביותר בעבודת ה' במקדש, שכן העלאת הקורבנות הצביעה ישירות אל קורבן המשיח. דם בעל החיים שנשחט בעבור החוטא היווה סמל לדם המשיח, שההאלוהים שמת בעבורנו.

השבוע נבחן מספר מושגים הקשורים ל"קורבן הטהרה", המכונה בתנ"ך "עולת החטאת". ה' יעד את "עולת החטאת" לסמל את קורבן התמורה, כדי לסייע לנו להבין כיצד התפיסה איתנו באמצעות הקורבן האמיתי היחיד – ישוע המשיח. להלן נשתמש בעיקר במונח "קורבן טהרה" במקום "קורבן חטאת", וזאת כדי למנוע את הרושם שמצבים שדרשו העלאת קורבן חטאת, כגון הולדה, נחשבו לחטא מוסרי. אישה שילדה נדרשה להעלות קורבן חטאת כדי להיטהר (ויקרא י"ב 5-8). במקרה כזה ניתן לראות ב"קורבן החטאת" קורבן היטהרות ולא קורבן עקב חטא.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 2 בנובמבר.

חטא ורחמים

כל אדם שמכיר את אלוהים יכול להעיד כי חטא גורם לנתק בינינו לאלוהים. הבשורות הטובות הן, שה' הגה שיטה שנועדה לגשר על הנתק שנוצר בעטיו של החטא, ולהחזירנו אליו. לב ליבה של שיטה זו הוא הקורבן.

התנ"ך מציין שלושה סוגי חטאים, כשכל אחד מהם עולה בקנה אחד עם רמת מודעותו של החוטא בשעת ביצוע החטא: א. חטא שנעשה בשגגה או בלי כוונה. ב. חטא שנעשה בידעין או בכוונה תחילה. ג. חטא המרי. קורבן הטהרה שתואר בספר ויקרא ד' -ה' 13, חל על מקרים שבהם בוצע חטא בשגגה וכן על מקרים ספורים של חטא שבוצע בידעין (ה' 1). על אף שתורת הקורבנות מציינת את מהות הקורבן הנדרש לשתי הקטגוריות הראשונות, אין בתנ"ך שום אזכור לגבי קורבן לחטא החמור ביותר, חטא המרי. על פי התנ"ך, חטא המרי בוצע "לנגד ה'" בעזות מצח, והעונש הראוי למורד הוא לא פחות מעונש מוות (דין כרת שפירושו השמדה, במדבר ט"ו 29-31). ואולם, דומה שאפילו במקרים כאלה, כמו לדוגמה במקרה של המלך מנשה, אלוהים מעניק מחילה (ראו דברי הימים ב ל"ג 12, 13).

קיראו את דברים כ"ה 1, 2 ואת שמואל ב י"ד 11-1. מה חושף הכתוב בשמואל ב י"ד 9 על רחמים, צדק ואשמה?

האם ה' נוהג בצדק כשהוא סולח לחוטא? אחרי הכול, האם חוטא שעשה את הרע אינו ראוי להרשעה? (ראו דברים כ"ה 1)

סיפורה של האישה מתקוע ממחיש את התשובה לסוגיה זו. במצוות יואב היא התחזתה לאלמנה והלכה אל דוד המלך. יואב המציא סיפור על אישה אלמנה שהיו לה שני בנים ואחד מהם רצח את אחיו. הוא ביקש מהאישה לספר אותו לדוד ולבקש ממנו לפסוק דין צדק בעניינה. החוק העברי תבע את מות הרוצח (במדבר ל"ה 31), על אף שהיה הגבר היחיד שנותר במשפחה. "האלמנה" התחננה לפני המלך (שכיהן גם כשופט), וביקשה ממנו לרחם על בנה האשם ולהצילו ממוות בידי גואל הדם.

ואז היא אמרה לדוד: "עָלֵי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ הַעֲוֹן, וְעַל בֵּית אָבִי; וְהַמֶּלֶךְ וְכֶסֶף, וְנָקִי." (שמ"ב י"ד 9). הן המלך והן האישה הבינו שאם הוא יחליט לשחרר את הרוצח, פירוש הדבר שהמלך בכבודו ובעצמו יהיה אשם ברצח, וכס המשפט (כלומר, המוניטין שלו כשופט) יהיה נתון בסכנה, שכן השופט היה אחראי מוסרית לגזר הדין שנתן. לכן, האישה הציעה למלך לקחת את האשמה עליה.

בדומה, אלוהים לוקח על עצמו את אשמת החוטאים כדי להכריז עליהם צדיקים. כדי למחול לנו, אלוהים בכבודו ובעצמו חייב לשאת בעונשנו. זוהי הסיבה החוקית לכך שהמשיח היה חייב למות כדי להציל ולהושיע אותנו.

סמיכת הידיים על ראש קורבן החטאת

קיראו את ויקרא ד' 27-35. אילו טקסים נערכו בשעת הקרבת הקורבנות?

תכלית הקרבת הקורבנות היתה להסיר את החטא והאשמה מן החוטא, להעביר את ההרשעה על חטאו לקורבן שהוקרב במקדש, לטהר את החוטא, לכפר עליו ולמחול לו. (במקרים קיצוניים נדירים ניתן היה להביא מנחת סולת כקורבן טהרה. אך על אף שקורבן טהרה זה לא היה כרוך בשפיכת דם, הכול הבינו כי: "בְּלֹא שְׂפִיכַת דָּם אֵין מְחִילָה." [עבר' ט' 22]).

טקס הקרבת הקורבן כלל את סמיכת ידיים על ראש הקורבן, שחיטת הקורבן, הזיית דמו, הקטרת הַקֶּלֶב (השומן) על המזבח ואכילת בשרו. החוטא שהביא את הקורבן זכה לכפרה ולמחילה, אך רק בתום טקס הזיית הדם.

חלק חשוב בתהליך זה היה כרוך בסמיכת ידיים על ראש הקורבן (ויקרא א' 4, ד' 4). פעולה זו נעשתה כדי שהקורבן יכפר על החוטא, ככתוב: "וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֶלֶה, וְנִרְצָה לוֹ, לְכַפֵּר עָלָיו." (ויקרא א' 4). הקורבן כיפר אך ורק על האדם שסמך את ידו על ראש הקורבן. על פי ויקרא ט"ז 21, הנחת הידיים על ראש הקורבן לוותה בווידי על החטא; הדבר נועד לוודא שהחוטא העביר את חטאו אל בעל החיים החף מחטא.

מובן שבכל העלאת קורבן דם בוצעה שחיטה. וכאמור, הנחת הידיים העבירה את החטא אל בעל החיים החף מחטא. לאחר שחיטת בעל החיים, דמו שימש כדי לכפר על המזבח (ויקרא ד' 25, י"ז 11).

משום שהחטאים הועברו אל בעל החיים דרך סמיכת הידיים, אנו אמורים לראות במוות מוות חלופי. כלומר, הקורבן הוא קורבן תמורה, הוא מת במקומו של החוטא. הדבר עשוי לשפוך אור על העובדה שהחוטא, לא הכוהן, נדרש לשחוט את בעל החיים.

5

בפעם הבאה שתתפתו לחטוא, זמיינו את ישוע גוסס על הצלב ואת עצמכם מניחים את ידיכם על ראשו ומתוודים על חטאיכם. כיצד עשוי רעיון זה, שמזייתם בו בעיני רוחכם, לסייע לכם להבין את המחיר הכבד שישוע שילם בעבור מחילתנו?

העברת החטא

"חטאת יהודה כתובה בעט ברזל, בצפרן שימיר: חרושה על לוח לבם, ולקרנות מזבחותיכם."
(ירמיה י"ז 1).

לאחר סמיכת הידיים ומות בעל החיים, הטקס הבא בהעלאת הקורבן נערך באמצעות דם הקורבן. משום שפולחן זה היה כרוך בדם, הוא היה קשור לכפרה (ויקרא י"ז 11). הכהן היזה את הדם לעבר הפרוכת, ואז מרח אותו על ארבע קרנות מזבח העולה (במקרה שהחוטא היה אדם מן השורה או מנהיג, ויקרא ד' 25, 30), או על ארבע קרנות מזבח הקטורת (במקרה שהחוטא היה הכהן הגדול או העדה כולה, ויקרא ד' 7, 18).

מדוע מרח הכהן את הדם על קרנות המזבח? קרנות המזבח היו הקצה העליון הגבוה ביותר של המזבח, ולכן יכלו לסמל את הממד השמימי של הגאולה. הדם הובא לפני שכינת ה'. לפסוק הראשון בפרק י"ז בירמיהו נודעת חשיבות מיוחדת בהבנת הדבר: חטאם של בני יהודה חרוט "על לוח לבם, ו[על] קרנות מזבחותיכם". על אף שהכתוב מתייחס למזבחות ששימשו לעבודת אלילים, העיקרון נותר זהה: המזבח שיקף את מצבו המוסרי של העם. הדם מעביר את האשמה על החטא מן החוטא לקורבן או למזבח. הדם שנמרח על קרנות המזבח העביר את האשמה על החטא מן החוטא אל המקדש; אמיתה הרת חשיבות זו נועדה להבהיר לנו את תוכנית הגאולה כפי שהיא נחשפה בעבודת הקודש במקדש הארצי, שסימלה את מלאכת המשיח בעבורנו בהיכל השמימי.

משום שהדם העביר את החטא למקדש, הוא גם טימא את המקדש. ניתן למצוא דוגמה לכך במקרים שבהם דם קורבן הטהרה ניתז במקרה על בגד. על פי דיני הקורבנות, במקרה כזה הבגד היה חייב להיטהר, אך לא בכל מקום, אלא אך ורק במקום קדוש (ויקרא ו' 20). לבסוף, הקטרת החלב על המזבח העידה כי כל מה שהיה קשור בקורבן הטהרה שייך לה' (ויקרא ג' 16).

הודות למותו המכפר של ישוע המשיח, שסומל בקורבנות אלה, חטאינו נלקחו מאיתנו, והשתו על ישוע והועברו למקדש השמימי. רעיון זה הוא לב ליבה של תוכנית הגאולה.

כיצד מסייעת לנו עבודת הקודש שנערכה במקדש בימי קדם להבין את תלומנו המוחלטת באלוהים בקשר למחילת חטאינו? איזו נחמה נפיק מאמיתה זו? בעת ובעונה אחת, אילו מחויבויות חשובות באות בעקבותיה? (ראו פטר"א א' 22).

נשיאת החטא

קיראו את ויקרא ו' 19, 20; י' 18-16. איזו אמיתה חשובה נחשפת כאן?

באמצעות אכילת קורבן החטאת באתר קדוש, נשא הכהן שהקריב את הקורבן "את אשמת" האדם האשם. בשר הקורבן לא נועד לשמש אך ורק תמורה על שירותם של הכוהנים (אחרת, משה לא היה כועס כל כך על בני אהרון שלא אכלו ממנו), אלא גם להוות חלק חשוב בתהליך הכפרה. כיצד הועילה אכילת בשר קורבן החטאת לתהליך הכפרה? אכילת בשר הקורבן נדרשה רק לגבי קורבנות שדמם לא הובא לקודש; כלומר, קורבנות שבני העם והמנהיגים הביאו למקדש. הכתוב מציין מפורשות שבאמצעות אכילת בשר הקורבן בידי הכוהנים, הם "יישאו את האשמה", ובכך "יכפרו" על החוטא. כשכוהן נושא את אשמת החוטא, עוזב החוטא את המקדש כשהוא חופשי מאשמה.

על פי שמות ל"ד 7, אלוהים "נשא עון ופשע וְחַטָּאָה"; אותן מילים מופיעות בספר ויקרא פרק י' פסוק 16 לגבי הכוהנים שיועדו "לְשֵׂאת אֶת עֹון הָעֵדָה, לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה". מן הפסוק עולה שנשיאת העון בידי הכוהן הביאה מחילה לחוטא. אחרת, ללא העברת החטא אל הכוהן, החוטא היה צריך לשאת את חטאו בעצמו (ויקרא ה' 1), דבר שהיה מחייב, כמובן, את מותו. (רומ' ו' 23). פועלו של הכוהן בנשיאת חטאי הזולת הוא בדיוק מה שהמשיח עשה בעבורנו. ישוע מת במקומו. מכאן ניתן להסיק שמלאכת הכוהנים במקדש הארצי סימלה את מלאכת המשיח בעבורנו, שכן הוא נשא באשמת חטאינו.

"הברכה נובעת בזכות המחילה; מחילה מתקבלת דרך אמונה בכך שהחטא, שעליו התוודינו והתחרטנו, הושת על המשיח – הגואל הכביר הנושא את חטאי העולם. מכאן עולה שכל הברכות נובעות מן המשיח. מותו כקורבן תמורה מכפר על חטאינו. הוא האמצעי הכביר שדרכו אנו מקבלים רחמים, חן וחסד מאת אלוהים. לכן, המשיח הוא אכן היוצר הכביר שכונן את אמונתנו, והוא גם זה שמשלים אותה." (אלן ג'י. ווייט, Manuscript Releases, כרך 9, עמ' 302). [ככתוב: "בְּהִיטְנוּ אֶל יְשׁוּעַ, מְכוֹנֵי הָאֱמוּנָה וּמְשֻׁלְמֵיהָ" (עבר י"ב 2)].

דמיינו שאתם עומדים לפני אלוהים ביום הדין. על מה תסתמכו - על מעשי הצדקה שלכם, על שמירת השבת, על כל אותם מעשים טובים ונחמדים שעשייתם, ועל כל המעשים הרעים שלא עשיתם? האם אתם באמת חושבים שזה יספיק כדי להצדיק אתכם לפני השופט העליון. אותו שופט צדק קדוש וכליל שלמות? אם אינכם חושבים כך, מהי תקוותכם היחידה לצאת זכאים ביום הדין של ה'?

קיראו את מיכה ז' 18-20. כיצד מוצג אלוהים בקטע זה?

שלושת הפסוקים החותמים את ספר מיכה מתמקדים במערכת היחסים שבין אלוהים לשארית עמו. המחבר מתאר במילים פיוטיות מדוע אין שני לאלוהים, שכן בזכות אהבתו רבת החסד והמחילה, לא ניתן להשוות אליו שום דבר. מעלתו הנעלה ביותר המתוארת כאן (ובמקומות אחרים), היא נכונותו לסלוח. הנביא מיכה מדגיש זאת באמצעות שלל ביטויים, המתארים את תכונותיו והישגיו: "מי אל כמוך, נשא עון ועבר על פשע... כי חפץ חסד הוא. לשוב ירחמנו, יקבל עונתינו; ותשליך במצלות ים, כל חטאותם. תתן אמת ליעקב, חסד לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם." (פסוקים 18-20). תכונותיו הנעלות והישגיו הנשגבים של ה' מתוארים בהרחבה בשמות ל"ד 6, 7. קטע זה הוא אחד התיאורים האהובים ביותר על אופיו של אלוהים בכתבי הקודש.

מעניין לציין שמספר מילות מפתח בפסוקים 18-20 בפרק ז' בספר מיכה, משמשות גם לתיאור עבד ה' בישעיהו נ"ג, ומצביעות על העובדה שמחילה וכפרה נובעות מעבד ה' הסובל למען העם.

לרוע המזל, לא כל אדם ייחנה מחסדו המושיע של אלוהים. מחילת ה' אינה זולה, ואף אינה אוטומטית. היא כרוכה בהפגנת נאמנות מוחלטת. מי שחוו את חסדו, נוהגים בעצמם בחסד, כפי שראינו במיכה ו' 8 (פסוק מרכזי בספר). ממש כשם שאלוהים רב החסד מתענג על "אהבת החסד", הוא קורא לשארית עמו ל"עשות משפט ואהבת חסד, והצנע לכת עם אלקיך." חסידי ה' אמורים לחקות את התנהגותו ואת מעלותיו. חייהם ישקפו את אהבתו, רחמיו וחסדו.

ספר מיכה חותם בפסקה המדגישה את מחילת ה' (ז' 18-20). נביא תנ"כי אחר, נחום, פותח את ספרו בדגש על משפט ה' (א' 2, 3). לפנינו שני פנים לדרך שבה ה' נוהג עם בני האדם: מתן מחילה לחוזרים בתשובה ועונש לרשעים. שני פנים אלה משויכים לאלוהים ומהווים שני היבטים באופיו, המשלימים זה את זה ולא מנוגדים זה לזה. אל רחום וחנון יכול גם להיות אל הוגן ואהב צדק. בידוענו זאת, נוכל להיות סמוכים ובטוחים באהבתו, במחילתו ובדין הצדק הסופי שלו.

קיראו את מיכה ו' 8. מהי התועלת בהצהרה על אמונה, ללא הפגנת העקרונות החושפים את ממשותה? מה קל יותר: לטעון שאנו מאמינים בישוע, או לחיות באמונה ולהביע את אמונתנו בדרך שתוארה במיכה ו' 8? כיצד מטיבו לקיים מצווה זו?

לימוד נוסף: קיראו את הפרק "הקמת המשכן ועבודת הקודש בו", בספרה של אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב', עמ' 106-119.

"כשם שהמשיח עלה השמיימה אל נוכחות השכינה כדי לכפר בדמו על חסידיו ששבו בתשובה, כך גם הכוהן היזה בעבודת ה' היומיומית את דם הקורבן "בקודש" בעבור החוטא. דם המשיח שנועד לשחרר את החוטא, ששב בתשובה מהרשעת התורה, לא נועד לבטל את החטא; החטא יישאר מתועד בספרי השמיים במשכן השמימי, עד הכיפור הסופי; בדומה, דם עולת החטאת הסמלי הסיר את החטא מהחוטא ששב בתשובה, אך נותר במשכן עד יום כיפור." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב' עמ' 118).

שאלות לדין:

5

- 1 ישנם אנשים הטוענים כי הרעיון בדבר קורבן תמורה אינו הוגן. מדוע ימות קורבן חף מפשע במקומו של האשם? ואולם, משום שאמיתה זו אינה רק מבוארת מפורשות בכתבי הקודש, אלא אף מהווה את לב ליבה של תורת הכתובים, כיצד עלינו להשיב על שאלה מאתגרת זו? האם ייתכן ש"חוסר הצדק" שבדבר יסייע לנו להבין את החסד שהופגן במעשה הכפרה על מנת למחול לנו? כלומר, כיצד "חוסר צדק" זה יעזור לנו להראות לזולת עד כמה אלוהים הוא רב חסד, רחום ואוהב?
- 2 קיראו בכיתה את מיכה ו' 8. מה אנו נדרשים לעשות לפי פסוק זה? והעיקר, כיצד נלמד לקיים את המצווה המפורשת הזו? כיצד נלמד לבצע את הדברים הללו, כולל "להתהלך בענווה עם ה'?" מה פירוש המשפט "הצנע לכת עם אלוהיך"? כיצד הליכה בענווה עם ה' מיתרגמת להליכה בענווה עם הזולת?
- 3 הגו במשמעות העובדה שהדרך היחידה שבה ניתן להיוושע היא דרך מות המשיח. מה נלמד מאמיתה מדהימה זו על מידת הרוע, השפלות והתועבה של החטא, ומדוע כל מאמץ להציל את עצמנו באמצעות מעשינו הטובים אינו אלא ניסיון סרק שנידון לכישלון, בדיוק כמו הניסיון לקרצף חזיר בתקווה להכשירו ולהפוך את בשרו כשר?
- 4 עיברו בכיתה על השאלה האחרונה בסוף השיעור ביום ד'. זוננו בתשובות שנתתם, ובהשלכותיהן מבחינת הבשורה ופועלו של אלוהים למעננו כדי להושיענו.

יום כיפור

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ויקרא ט"ז; כ"ג 27-32; דברים י"ט 21-16; מתי י"ח 35-23; ישעיה ו' 1-6.

6

פסוק לשינון: "מִי אֵל כְּמוֹךָ, נְשֵׂא עֹון וְעֵבֶר עַל פְּשָׁע, לְשִׂאֵרִית נִחַלְתּוּ: לֹא תִחְזֶק לְעַד אָפוּ, מִי חֲפִץ חֶסֶד הוּא. יְשׁוּב יִרְחַמְנוּ, יִכְבָּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ; וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטָּאוֹתֵכֶם." (מיכה ז' 18, 19).

כמתואר בספר ויקרא פרק ט"ז, יום הכיפורים הוא אחד מטקסי הפולחן הקדושים והחמורים ביותר בתנ"ך. הוא נכלל במתכוון באמצע ספר ויקרא (שמהווה בעצמו את לב ליבו של החומש – חמשת ספרי התורה של משה), וזאת כדי להמחיש את טיבו הקדוש של הטקס. יום הכיפורים כונה אף "שבת שבתון", דהיינו, שבייתה מוחלטת מכל מלאכה (ויקרא ט"ז 31). ביום זה הכול אמורים לשבות מעבודתם – תופעה הייחודית לחגי ומועדי ישראל. מצווה זו מעידה על היות יום הכיפורים, בדומה לשבת, יום של מנוחה, התרגעות והתענגות על פועלו של בוראנו וגואלנו בעברונו – בעבר, בהווה ובעתיד.

השבוע נלמד מה אירע ביום הכיפורים במקדש הארצי, במיוחד בטקסי שני שעירי העזים. הדבר יסייע לנו להבין אמיתות עמוקות בנוגע לגאולה ולהצמתת החטא.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 9 בנובמבר.

היטהרות שנתית

קיראו את ויקרא ט"ז 16, 30. מה טוהר ביום הכיפורים?

במהלך השנה הועברו אל המקדש חטאים שונים שבוצעו בידי בני האדם וטומאות שהיו קשורות לטקסי הפולחן. ביום הכיפורים הגיעה השעה להסירם. טקס הכפרה שנערך ביום זה נועד לכפר עליהם ולטהרם. יום הכיפורים כיפר על חטאי העם ועל המקדש. הוא חולק לשלוש חלקים עיקריים:

1. העלאת עולת חטאת (עולת טהרה) כדי לכפר על הכוהן הגדול. הכוהן הגדול שחט פר בעבור חטאיו, וכן כדי לוודא את היותו טהור בהיכנסו למקדש לעריכת טקסי הטהרה.
2. העלאת שעיר עזים כעולת חטאת "לה". (ויקרא ט"ז 8). במשך השנה "הובאו" כל חטאי בני ישראל אל המקדש באמצעות עולות החטאת. יום הכיפורים נועד להסרתם מן המקדש, והתהליך בוצע באמצעות דם שעיר החטאת "לה".
3. טקס הסרת החטאים ושילוח שעיר העזים לעזאזל. אלוהים רצה להרחיק את חטאי עמו מן המקדש וממחנה ישראל. לכן, שעיר עזים חי נשלח למדבר.

קיראו את ויקרא ט"ז 15. מה קרה לשעיר העזים שנשלח למדבר, ומה הוא סימל?

במקרה של העלאת שעיר העזים לה', לא נערכו וידוי וסמיכת ידיים, ודמו לא שימש כ"נשא" לחטא. לפיכך הוא לא טומא, אלא להפך, טוהר. תוצאה זו תוארה בבהירות בפסוקים 16 ו-20. הכוהן הגדול כיפר על המקדש דרך דמו של השעיר לה'. אותו תהליך השפיע גם על טיהור העם. לכן, כאשר המקדש טוהר מכל טומאותיו ומחטאי העם, חטאי העם כופרו ובני העם טוהרו. מבחינה זו, יום הכיפורים היה יום מיוחד במינו, שכן רק ביום זה, הן המקדש והן העם טוהרו. יום הכיפורים היה השלב השני בתהליך הכפרה. השלב הראשון ארך שנה תמימה, שבמהלכה בני ישראל קיבלו מחילה על חטאיהם. חטאיהם לא נמחקו כליל, אלא הופקדו בידי אלוהים בכבודו ובעצמו, שהבטיח למחות אותם בעבורם. השלב השני לא היה קשור במחילה, שכן העם כבר נמחל. למעשה, הפועל מחל אינו מופיע כלל בפרק ט"ז או בפרק כ"ג 32-27 בספר ויקרא. מכאן עולה שתוכנית הגאולה אינה כרוכה אך ורק במחילה על חטאינו. נקודה זו מתבהרת והופכת הגיונית יותר בהקשר הרחב של העימות הגדול.

מעבר למחילה

קיראו את ויקרא ט"ז 32-34. מה היתה משימתו העיקרית של הכוהן הגדול ביום הכיפורים?

תפקידו העיקרי של הכוהן הגדול היה לתווך בין אלוהים לבני האדם. בכהונתו במקדש, הכוהן הגדול פיקח על עבודת הקודש וערך טקסים שונים, כגון העלאת קורבנות ומנחות (עבר' ח' 3). המשימה שעמדה לפניו ביום הכיפורים היתה כבירה. הוא ערך כמעט את כל טקסי היום הזה לבדו, חוץ משילוח שעיר העזים למדבר (על אף שהוא זה שהורה לעוזרו לבצע זאת).

ביום הכיפורים הפך הכוהן הגדול לסמל חי של המשיח. כשם שתשומת לב העם התמקדה בכוהן הגדול, אנו מציבים בלעדית את ישוע בראש מעיינו ותשומת ליבנו. כשם שפועלו של הכוהן הגדול עלי אדמות טיהר את עם ה', כך פועלו של ישוע המשיח בהיכל השמימי מטהר אותנו (רומ' ח' 34, יוח"א א' 9). כשם שביום הכיפורים בני העם תלו את תקוותם היחידה בכוהן הגדול, כך תקוותנו היחידה היא ישוע המשיח.

"דם המשיח שנועד לשחרר את החוטא ששב בתשובה מהרשעת התורה, לא נועד לבטל את החטא; החטא יישאר מתועד בספרי השמיים במשכן השמימי, עד הכיפור הסופי; בדומה, דם עולת החטאת הסמלי הסיר את החטא מהחוטא ששב בתשובה, אך נותר במשכן עד יום כיפור." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב' עמ' 118).

על פי ויקרא ט"ז 20-16, הכוהן הגדול נדרש להיכנס לקודש הקודשים ולטהרו מהטומאות שטימאו את המקדש, מטומאות בני ישראל, מעוונותיהם ומפשעיהם. לאחר מכן, הוא העביר את כל הטומאות והחטאים הללו אל שעיר העזים החי, ושילח אותם באמצעותו אל המדבר. בדרך זו, כל חטאיהם המוסריים של בני ישראל נעלמו. בכך הושגה תכליתו של יום הכיפורים: טיהור מוסרי שמשמעותו רבה יותר ממחילה גרידא. לא נדרשה מחילה נוספת ביום זה; אלוהים כבר מחל על חטאיהם של בני ישראל.

כאשר אנו מנסים בכל כוחנו להיפטר מחטאינו, כיצד נלמד להסתמך באופן מוחלט על מעלותיו וזכויותיו של המשיח - הוא תקנות הגאולה היחידה שלנו?

קיראו את ויקרא ט"ז 20-22. מה עלה בגורלו של שער העזים החי?

טקס הקרבתו של השעיר החי לא היה הקרבה של ממש, שכן הוא לא עמד להישחט. לאחר שהוכרע הגורל בין שני התיישים, האחד נועד לה', והשני לעזאזל (מכאן הביטוי "שעיר לעזאזל" שהפך כינוי לקורבן שתולים בו את האשמה על פשעי וכישלונות אחרים). רק שעיר העזים שיועד לה' נחשב לעולת חטאת (לשם טיהור), והוקרב באופן המקובל (פס' 9, 15); ואילו השעיר לעזאזל שכונה "השעיר החי" מעולם לא נשחט, ככל הנראה כדי ללמד שטקס זה (שליחתו למדבר) לא היה כרוך בזבח קורבן. השעיר החי נכנס לתמונה רק לאחר שהכהן הגדול סיים את טיהור המקדש כולו באמצעות טקס הכפרה (פס' 20). נקודה זו חשובה מאוד ולא ניתן להפריז בחשיבותה; טקס "הקרבת" ושילוח השעיר לעזאזל שנערך לאחר טקסי ההיטהרות והכפרה, לא היה קשור כלל לטיהור המקדש והעם, שכן הללו כבר טוהרו. אם כן, מיהו או מהו עזאזל? פרשנים עבריים קדומים זיהו בו את הסיטרא אחרא – המלאך החוטא הראשון ויוצרו של הרוע, שנחשב אפילו לשליט המלאכים הרעים. מובן שאנו רואים בו סמל לשטן.

הפולחן שנערך באמצעות השעיר החי היה טקס טיהור באמצעות הרחקה. טקס זה היה כרוך בהרחקת החטא והטומאה והשמדתם. חטאי ופשעי העם הושתו על ראש השעיר לעזאזל, אשר נשא אותם הרחק מן העם לצמיתות. שעיר זה נועד לשמש "כפרה" ולכפר על העם (ויקרא ט"ז 10), בכך שנשא באחריות הסופית על חטאיהם.

ישנם אנשים הטוענים כי אנו מלמדים שלשטן יש תפקיד בגאולתנו. אך זוהי האשמת שווא. מובן לשטן אין תפקיד בגאולתנו. השטן לעולם אינו נושא את חטאנו במקומו. ישוע הוא היחיד שעשה זאת. רק ישוע המשיח הוא קורבן התמורה שלנו. הטענה שהשטן שימש בתפקיד כלשהו בגאולתנו היא כפירה וחילול השם.

לטקס השעיר החי ישנה מקבילה בחוקי התורה החלים על עד שקר, המכונה "עד חמש" או "עד זומם", שמעיד עדות שקר בזדון וביודעין מתוך כוונה להמיט אסון על הנאשם (דברים י"ט 16-21). הנאשם והמאשים עומדים לפני ה', כשהם מיוצגים באמצעות כוהנים ושופטים; נערך משפט; אם מתברר שהמקטרג העיד עדות שקר, העונש שחשב להביא על הנאשם החף מפשע יושת עליו. (לדוגמה, מה שקרה להמן הרשע, שהורה להקים עמוד תלייה בעבור מרדכי, הנתן הטוב והנאמן, אך לבסוף, העונש הושת עליו).

שובו והודו לאלוהים על מחילתו רבת החסד והרחמים, ועל העובדה שלא יזכור לעולם את חטאינו (ירמיה ל"א 34). כיצד נלמד לא לזכור עוד את חטאינו למן הרגע שבו נסלח לנו? מדוע חשוב כל כך שנעשה זאת?

כיום הכיפורים

"מדי יום ביומו למדו בני ישראל משירות הקודש באוהל מועד (ובתקופה מאוחרת יותר: בבית המקדש שתפס את מקומו), אמיתות נשגבות הנוגעות למות המשיח ולשירות כהונתו. פעם בשנה, ביום הכיפורים, למד העם על אירועי קץ העיתים החותמים את העימות הגדול בין המשיח לשטן, ועל הטיהור הסופי של היקום מהחטא ומהחוטאים." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב' עמ' 119).

קיראו את ויקרא ט"ז 29-31 ו-כ"ג 27-32. מה ציפה ה' מבני ישראל לעשות או לא לעשות ביום כיפור? כיצד עקרונות אלה חלים עלינו בתקופתנו המכונה "יום הכיפורים הסמלי"?

6

דינו של אדם מבני ישראל שלא קיים את המצוות שחלו על יום כיפור היה דין כרת, שפירושו מוות והשמדה (ויקרא כ"ג 29, 30). יום הכיפורים היה באמת עניין של חיים ומוות. הוא דרש מן המאמין נאמנות מוחלטת לאלוהים.

חיטבו על מצב שבו אחד מבני העם התוודה על חטאיו במהלך השנה (בחלק הראשון של טקסי הכפרה באמצעות קורבנות היומיום), אך זלזל ביום הכיפורים ולא טרח לקיים את חוקיו כהלכתם. בכך שזלזל במה שה' תנכן להפגין ביום זה, הוא למעשה הוכיח את חוסר נאמנותו לה'. מכאן עולה, שאדם המצהיר על אמונתו באלוהים עדיין יכול לאבד את גאולתו. כאדוונטיסט, איננו מאמינים כי מי שנושע, נושע אחת ולתמיד, שכן כתבי הקודש אינם מלמדים זאת. אנו מוגנים במשיח כל עוד אנו חיים באמונה, נכנעים לפניו ותובעים לזכותנו את גבורתו כדי לגבור על פיתויים ולנהול ניצחון, ואת מחילתו כשאנו מועדים.

קיראו את מתי י"ח 23-35. איזה מוסר השכל עלינו להפיק ממשל עוצמתי זה?

יום הכיפורים של ישעיהו הנביא

בספר ישעיהו פרק ו' פסוקים 1-6, ישעיהו רואה את מלך מלכי המלכים יושב בהיכלו על כס מלכות "רם ונישא". החזון הוא תמונה של משפט, המציגה את ה' בתפקידו כשופט (ה' 16). ישעיהו חוזה במלך המלכים, המזוהה בשורת יוחנן בתור ישוע המשיח (יוח' י"ב 41). על אף שישעיהו היה נביא ה' שקרא לבני האדם לחזור בתשובה, הוא הבין כי בנוכחות ה' נחרץ גורלו. לנוכח קדושת ה' ותהילת כבודו, הוא הבין את גודל חטאיו וטומאתו ואת טומאת עמו. לכן הוא קונן: "אוי לי... איש טָמֵא שְׁפָתַיִם אֲנִי, וּבְתוֹךְ עִם טָמֵא שְׁפָתַיִם אֲנִי יוֹשֵׁב: כִּי אֶת הַמֶּלֶךְ; הִנֵּה צָבָאוֹת רָאוּ עֵינַי." (פס' 5). קדושה וחטא הם שני הפכים. בדומה לישעיהו, כולנו נקראים להסיק כי לא יעלה בידנו לצאת זכאים במשפט ה' על סמך צדקתנו. תקוותנו היחידה היא קורבן התמורה של המשיח.

אילו מקבילות ליום הכיפורים טמונות ביסעיהו ו' 1-6?

תמונת ההיכל המלא עשן המיתמר מן המזבח, ותמונת המשפט שנערך בו וההתדיינות על השגת כפרה על חטא וטומאה – כל אלה מזכירים לנו את יום הכיפורים. ישעיהו חווה "יום כיפור פרטי", כביכול.

אחד השרפים (מלאך שרף, מילולית=מלאך שורף), שתפקד כאן ככוהן, נטל גחלת בוערת מן המזבח (ככל הנראה ממנחה כלשהי שהועלתה עליו) כדי לטהר את הנביא מחטאו. זהו דימוי הולם לטהרה מן החטא, המתאפשרת דרך קורבן ישוע המשיח ושירות כהונתו כמתווך בינינו לאלוהים. ישעיהו הבין שמדובר בטקס מטהר, ולכן עמד בשקט בשעה שהגחלת הבעורת נגעה בשפתיו. אז שמע קול שהכריז: "הִנֵּה נִגַע זֶה עַל שְׁפָתַיִךְ; וְסָר עֲוֹנְךָ, וְחָטְאֶתְךָ תִּקְפָּר." (ו' 7). הקול שנשמע מעיד כי המחילה ניתנה על ידי המלך השופט שישב על כס מלכותו. שופט זה הוא גם המושיע. בעקבות פעולת ההיטהרות שחווה הנביא, הוא שקונן "אוי לי", מכריז עכשיו בעוז: "הִנֵּנִי שְׁלַחְנִי!" בדומה לנביא, גם עלינו להכריז "הנני שלחני!" במקום להכריז "אוי לי". הבנת פועל השמיים ביום הכיפורים מובילה לנכונות להכריז זאת, שכן בעקבות הבנה אמיתית באים ודאות וביטחון. זאת, משום שאנו יודעים כי במשפט ה' יש לנו קורבן חלופי – ישוע המשיח המכפר עלינו – שבזכות צדקתו לבדה המסומלת על ידי הדם, נוכל לעמוד ביום הדין ללא חשש מהרשעה (רומ' ח' 1). הכרת הטובה הזו ממריצה אותנו לפעול בשליחותו. חוטאים שזוכו בדין הם שגריריו המעולים ביותר של ה' (קורב' ב' ה' 20-18), שכן הם יודעים היטב ממה שיחרר אותם ה'.

לימוד נוסף: "עתה מתרחש האירוע שסומל בטקס הקדוש האחרון שנערך ביום הכיפורים. בתום עבודת ה' בקודש הקודשים, לאחר שחטאי ישראל הוסרו מן המשכן בזכות דם עולת החטאת, הוצג שעיר העזים החי לפני ה'; בנוכחות העדה, הכהן הגדול 'התנדדה עליו את כל עֹונת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם; וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׂעִיר.' [ויקרא ט"ז 21]. בדומה, כשמלאכת הכפרה בהיכל השמימי תסתיים, יושתו חטאייהם של חסידי ה' על השטן בנוכחות אלוהים, מלאכי השמיים ורבבות הנושעים; או אז יוכרז השטן אשם על כל הרוע שגרם להם לעשות." (אלן ג'י. וויט, The Great Controversy, עמ' 658).

שאלות לדיון:

1 מדוע לא נוכל להבין את תוכנית הגאולה לאשורה אם נתעלם או נמעיט מחשיבות פועלו של המשיח בתפקידו ככוהן הגדול העליון שלנו? מה אנו למדים מן המקדש על חשיבותה של מלאכת ההפגעה במקדש בתוכנית הגאולה? איגרת שלמה בבבית החדשה הוקדשה לדיון בפועלו של המשיח בהיכל השמימי. לאור עובדה זו, מהי מידת חשיבותה של מלאכה זו?

2 מישהו כתב פעם שפועלו של המשיח, החל במותו וכלה בכהונתו בהיכל השמימי, הוא חלק מ"שיטתו הסדורה של אלוהים" לטיפולו בסוגיית החטא, האמורה לסייע לנו למצוא תשובות לכל השאלות הנוגעות לצדק האלוהי, להגינותו ולאהבתו של ה'. הגו בהשלכות של רעיון זה, במיוחד לאור העימות הגדול. מה נלמד ממנו על הסוגיות כבדות המשקל הכרוכות בטרגדיית החטא המצערת?

3 אדוונטיסטים רבים למדו רעיונות שונים על יום הכיפורים, שהותירו אותם ללא וודאות בגאולתם. השקפות כאלה נובעות מהבנה שגויה של תכליתו של יום הכיפורים. הגו בשם "כיפור". מה משמעותו? כיצד מושגת כפרה? כיצד אמורות תשובות אלה לסייע לנו להבין מדוע יום הכיפורים הוא למעשה יום הנושא עימו בשורות טובות?

המשיח – קורבן התמורה שלנו

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ישעיה נ"ג 12-2; עבר' ב' 9; ט' 26-28; ט' 12; שמות י"ב 5; עבר' ד' 15.

כסוק לשינון: "הוא אשר את חטאינו נשא בגופו על העץ, כדי שנמזות לגבי החטא ונחיה לצדקה; אשר בחבורתו נקפא לכם." (פטר"א ב' 24).

הכומר הקתולי מקסימיליאן קולב נכלא במחנה הריכוז אושוויץ "בעוון" מתן מחסה לפליטים מפולין, ובכללם אלפיים יהודים. כשאחד האסירים בביתן שלו נעלם (ככל הנראה ברח), חיילי האס.אס בחרו עשרה אסירים שיגועו ברעב בתור פעולת תגמול. אחד מהם זעק: "אבוי, אשתי האומללה! אבוי, ילדי האומללים! לעולם לא אראה אתכם שוב!" בשלב הזה הציע קולב את עצמו במקומו; הוא ביקש להיות זה שיגועו ברעב במקום איש המשפחה המטורף מצער. חייל האס.אס. המופתע הסכים לכך, וקולב הצטרף לתשעת האסירים האומללים שגורלם נחרץ. ככל שמעשהו האצילי של קולב מרגש ונוגע ללב, הקורבן שהוא הקריב היה אך ורק "צל" של הקורבן הכביר שהקריב מלך המשיח, אשר נטל ברצון את מקומנו – פעולה שסומלה בעבודת הקודש במקדש. הברית החדשה מזהה את ישוע עם שני היבטים בשיטת הקורבנות המקראית: הוא הקורבן שלנו (עבר' ט', י'), והוא הכוהן הגדול העליון שלנו (עבר' ה'-י').

השבוע נבחן היבטים שונים בקורבן האולטימטיבי של המשיח, ונלמד מה מעניק לנו קורבנו שהועלה פעם אחת ולתמיד.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 16 בנובמבר.

ישוע על פי ישעיהו נ"ג

קיראו את ישעיהו נ"ג 2-12. מה נלמד מפסוקים אלה על פועלו של המשיח בעבורנו?

1. ישוע סבל למען אחרים. הוא נשא את צערם, יגונם וחוליים (נ"ג פס' 4), עוונותיהם ופשעיהם (פס' 5, 6, 8, 11) וחטאיהם (פס' 12).
2. ישוע מביא ברכה גדולה לסובלים: שלוה ומרפא (פס' 5), והצדקה (פס' 11).
3. היה זה רצונו של ה' שישוע יסבול וידוכא (פס' 10). ה' השית עליו את עוונותינו (פס' 6), שכן היתה זו תוכניתו שהמשיח ימות במקומו.
4. ישוע הוא צדיק גמור (פס' 11), אין בו שמץ של רוע, אלימות או מרמה (פס' 9).
5. ישוע היה עולת אשם; קורבן מכפר על החטא (פס' 10).

קיראו את לוקס כ"ב 37, מה"ש ח' 32-35 ופטר"א ב' 25-21. כיצד פירשו מחברי הברית החדשה את ישעיהו נ"ג?

רמיזות הברית החדשה לישעיהו נ"ג מאששות את העובדה שישוע המשיח הגשים את הנבואה הזו. אפילו ישוע זיהה את עצמו עם האדם שתואר בפרק זה (ראו לוקס כ"ב 37). המשיח נשא את חטאינו כדי שאנו נזכה לקבל מחילה ולהשתנות לטובה.

הגו במה שנאמר בישעיהו נ"ג על פועלו של המשיח בעבורנו. כיצד תחילו זאת לגבי עצמכם, בידיעה שלא משנה מה עשיתם או עוללתם, ודאום זו תוכל להיות שלכם אם תתמסרו לאלוהים באמונה ובכניעה?

קורבן חלופי מספק

קיראו את אל העברים ב' 9. מה פירוש הדבר שישוע "יְסַעַם [טעם] מֹת בְּעַד הַכֹּל"? (ראו גם עבר' ב' 17, ט' 26-28, י' 12).

ישוע מת בעבור החוטאים. הוא היה חף מחטא (עבר' ד' 15), כדי שכאשר ימסור את חייו כקורבן, לא ימות בעד חטאיו. להפך, הוא נועד לשמש קורבן כדי "לְשִׂאת חֲטָאֵי רַבִּים" (עבר ט' 28), "לְכַפֵּר עַל חֲטָאֵי הָעָם" (עבר' ב' 17), ו"לְהַסִּיר אֶת הַחֲטָא" לצמיתות (עבר ט' 26). על פי האיגרת אל העברים פרק ב' פסוק 9, ישוע "חָסַר מִעַט מִמְּלֹאכִים" כדי שיוכל לטעום טעם מוות. נקודה זו נועדה להבהיר מדוע מות ישוע היה הכרחי כדי שאלוהים יוכל לרוממו ולתת לו שלטון, כבוד והוד. ובמילים פשוטות: ישוע היה חייב למות כדי שהאנושות תיושע. לא היתה שום דרך אחרת.

בקטע זה, תכלית התגשמותו בבשר של בן האלוהים היא מותו. רק באמצעות ייסוריו במותו יכול היה ישוע להפוך ל"מְכֻוֵן הַיְשׁוּעָה" (עבר' ב' 10).

מדוע ה' מצא לנכון להניח לישוע לסבול? מן ההקשר באיגרת אל העברים ב' 14-18 עולה שמות ישוע היה הכרחי כדי לשחרר את ילדי האלוהים משעבוד למוות, מעבדותם לשון ומאימת המוות, וכן כדי שישוע "יְהִי לָהֶן גְּדוֹל רַחֲמָן וְנְאֻמָּן".

בקצרה, נזר הקוצים שנח על ראש ישוע בצלב היה חייב לבוא לפני נזר המלכות. "על המשיח בתור כפרתו וערבוננו הושתו עוונות כולנו. הוא נחשב לחוטא כדי שיוכל לגאול אותנו מהרשעת התורה. אשמתם של כל צאצאי אדם הראשון העיקה על ליבו. חרון ה' על החטא והגילוי הנורא של מורת רוחו מן החטא, גדשו את נפשו של בן האלוהים, וחרדה עזה אחזה בו." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 753).

המשיח, בורא היקום, מת כבן אנוש בעבור חטאינו. הגו במשמעות הדבר. חישובו על הבשורות הטובות המדהימות הנובעות מכך. חישובו על התקווה שהן מפיחות בליבנו, המוצעת לכל אחד ואחת מאיתנו באופן אישי. כיצד תהפכו את האמיתות המדהימות הזו למניע העיקרי של כל מעשיכם?

באיזו מידה מטיבה קהילתכם לשקף את האחדות שתוארה לעיל? שאלו את עצמכם: האם אני מסייע ליצירת אחדות בקהילה, או שמא אני מחמיר את הבעיה בעזרת גישה מוטעית ויחס שלילי?

דם המשיח

רעיון הדם המכפר עובר כחוט השני לכל אורכם של כתבי הקודש. החל מן הקורבנות הראשונים שהוקרבו לאחר שאדם וחוה חטאו, דם היה חלק בלתי נפרד מהעלאת בעלי חיים כקורבנות. טקסי פולחן בהקשר לדם הקורבן אפיינו את שיטת הקורבנות המקראית כדי להמחיש את האמיתה החשובה, שללא דם, לא היה לנו שום סיכוי לקבל מחילה על חטאינו ולהיכנס לנוכחות השכינה. דם הקורבנות היה מאז ומתמיד הדרך היחידה לקבל את רחמי האלוהים ולתקשר איתו.

קראו את הפסוקים הבאים באיגרת אל העברים על אודות דם המשיח ודם הקורבנות בתנ"ך. מה נלמד מהם על הדם?

- _____ עבר'ט' 12
- _____ עבר'ט' 14
- _____ עבר ט' 18
- _____ עבר'ט' 22
- _____ עבר' י' 19
- _____ עבר' י"ב 24
- _____ עבר' י"ג 12
- _____ עבר' י"ג 20

7

דם המשיח לא נועד לציין את חייו, אלא לשמש סמל למותו של ישוע כקורבן תמורה, ולכן הוא מתאר את ההיבט המעשי של מותו. דם המשיח שנשפך הוא רב תכליתי: הוא מעניק לנו גאולה, טיהור מן החטא, מחילה והתקדשות, ובזכותו נקום לתחייה וננחל חיי נצח. האיגרת אל העברים מציגה הבדל חד בין דם המשיח לדם יתר הקורבנות: דם המשיח טוב יותר מכל דם אחר. למעשה, נבצר מכל דם אחר להעניק לנו מחילה; מות המשיח הוא הסיבה היחידה לכך שחטאינו נמחלו לנו לפני מעשה הכפרה בצלב ולאחריו (עבר' ט' 15). שפיכת דמו של המשיח ותוצאותיה הם ההוכחה החותכת לכך שמות המשיח היה מוות חלופי, כלומר, הוא נשא בעונש שמגיע לנו.

כיצד אמורה הבנתנו את מות המשיח לסייע לנו להשתחרר מכל רעיון שהוא, המרמז שמעשינו יכולים להושיענו?

קורבן תמים

אילו קריטריונים חלים על קורבן בעל חיים? (קיראו את שמות י"ב 5, ויקרא ג' 1, ד' 3)

בחירת בעל חיים לעולה דרשה זהירות מופלגת. בני ישראל לא יכלו לקחת כל בעל חיים שהוא ולהעלותו כקורבן לה; בעל החיים נדרש לעמוד במספר קריטריונים, בהתאם לסוג הקורבן. ואולם, ישנו קנה מידה אחד שכל הקורבנות נדרשו לעמוד בו: הם היו חייבים להיות "קורבן תמים". המילה "תמים" פירושה: שלם, מושלם, שאין בו מום, ללא פגם, ללא דופי. היא מביעה את הרעיון על דבר-מה מופתי וכליל שלמות. רק הטוב ביותר היה טוב מספיק. בהשאלה, המילה "תמים" מתייחסת לאדם תם, ישר וחף מחטא. היא גם מאפיינת את הקשר שלנו עם ה', כשם שאלוהים אמר לאברהם: "הֲתִהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיִיתָ תָּמִים." (ברא' י"ז 1, ראו גם ברא' ו' 9).

כיצד מתואר ישוע בפסוקים הבאים? (עבר' ד' 15; ד' 26; ט' 14; פטר"א א' 18, 19). מדוע היה חיוני כל כך שישוע יהיה חף מחטא?

7

ישוע, "שֶׁהָאֱלֹהִים הַנוֹשֵׂא טְטָאת הָעוֹלָם" (יוחנן א' 29), הגשים את נבואת התנ"ך ומילא את קנה המידה לגבי קורבן תמים. חייו הטהורים והישרים הוכיחו שהוא קורבן כליל שלמות. ישוע הוא העירבון לגאולתנו, שכן רק קורבן חף מחטא יכול לשאת את חטאינו במקומו, ורק צדקתו המושלמת של ישוע יכולה לכסות אותנו, כאן ועכשיו וביום המשפט. צדקה זו היא תקוות הגאולה שלנו.

בדומה למלה "תמים", פירוש המילה היוונית amomos הוא "ללא מום" או "ללא דופי". מילה זו משמשת לא רק כדי לתאר את ישוע ואת קורבנו התמים, אלא גם את אופי תלמידיו. "באמצעות השוואת חייהם לחיי המשיח, הם [תלמידי ישוע] ראו שהם נכשלו בקיום מצוות תורת ה' הקדושה; לפיכך, הם חתרו להגיע לשלמות בעולם הזה, כשם שאלוהים הוא כליל שלמות במלכות השמיים." (אלן ג'י. ווייט, The Paulson Letters, עמ' 374).

דרך מות המשיח וכהונתו בעבורנו, אנו מוצדקים לפני ה' ונחשבים צדיקים גמורים החפים

מדוע המונח "קדוש ותמים" עשוי לעורר באנשים אי נוחות? כיצד יכול הידע על המשיח בתור קורבן תמורה לעזור לנו לקבל את העובדה שגם אנו "קדושים"? כיצד אמור מעמדנו החדש בעיני ה' להשפיע על אורח חיינו?

מחטא (איגרת יהודה פס' 24). דבר זה מתאפשר אך ורק בזכות שה' התמים, הנוטל את מקומונו.

ספנה גדולה

באיגרת אל העברים, שאול השליח לא מסתפק בהסבר תיאולוגי על קורבן המשיח, אלא גם מבהיר חלק מהשלכותיו המעשיות. במספר מקומות באיגרת הוא מראה לנו מה קורה למאמין שמתעלם מהקורבן הזה.

קיראו את אל העברים ו' 4-6, ו' 31-26. ממה שאול מזהיר אותנו? אילו גישות הוא מתאר כאן?

7

באיגרת אל העברים מראה לנו שאול השליח עד כמה כבירה ונפלאה היא גאולת ה', כיצד ה' גילה את עצמו, ומה הוא עשה ועושה למען חסידיו. ואולם, ישנה סוגיה משמעותית מאוד ששאול נדרש אליה והיא, הסכנה שהמאמין יקח במשך הזמן את קורבן המשיח כמובן מאליו. שאול מתאר סכנה כזו כ"סטייה מן הדרך", כלומר, החטאת המטרה (עבר' ב' 1). הדימוי המסתתר בדברי שאול הוא ספינה הסוטה ממסלולה ואינה מגיעה למחוז חפצה. לפיכך, המשימה העיקרית שלנו היא להישאר בנתיב הנכון.

חלק מן האנשים המואסים באלוהים עושים זאת במכוון. שכן למעשה, לאחר קבלת הבשורה באמונה הם חיים בדיוק כפי שחיו לפני שקיבלו את האמונה. לאנשים כאלה אין קורבן שמכפר על חטאיהם (עבר' י' 26-31). ואולם, דומה שלא רבים הם המשיחיים המואסים ביודעין ובאופן בוטה בקורבן המשיח או אפילו מעלים זאת בדעתם. ועם זאת, שאול מזהיר מפני טעות הרת אסון זו. הסכנה האמיתית הטמונה בהתעלמות או בזלזול בקורבן המשיח היא שלעיתים קרובות זהו תהליך חמקמק והדרגתי מאוד. השינוי עלול להיות קל כל כך, שיהיה קשה להבחין בו. אט אט מאבד פועלו של המשיח בעיני המאמין את ערכו, והוא חדל להעריכו ולהוקירו כיאות, בדומה לכישלוננו של עשיו שזלזל בזכות הבכורה וחדל לראות את חשיבותה (עבר' י"ב 17-15). אסור שקורבן המשיח יהפוך כה מוכר ושגור בעינינו, עד כי נתיחס אליו כאל דבר רגיל ושגרת.

שאול אינו רוצה להבהיל את קוראיו; עם זאת, עליו להראות להם את תוצאות נטישת האל והסטייה מדרכו. הוא אינו רוצה שיקרה להם דבר כזה, לכן הוא מעודד את קוראיו לדבוק בשפע

ומה איתכם? האם "התרגלתם" כל כך לאמיתיה המדהימה של קורבן התמורה, עד שהפכה רגילה ושגורה בעיניכם? מדוע נורא כל כך לנהוג כך? כיצד נתגונן מפני הסכנה ששאול מזהיר עליה כאן?

ברכותיה הטובות של הגאולה (עבר' ג' 6, 14; י' 23) ולמקד את מבטם בישוע (עבר' י"ב 2).

לימוד נוסף: קראו את הפרק, "The Atonement, Part I—Atoning Sacrifice", בספר The SDA Bible Commentary, כרך 7א, נספח ג', עמ' 661-680.

מרטין לותר כינה את צדקת המשיח שנזקפה לזכותנו וכסתה את חטאינו, "חלופה נפלאה" או "חלופה משמחת". אלן ג'י. ווייט תיארה זאת בדרך פשוטה יותר, כדלקמן: "המשיח קיבל את היחס שאנו ראויים לו, כדי שאנו נזכה ביחס שהוא ראוי לו. הוא הורשע על חטאינו שבהם לא נטל שום חלק, כדי שאנו נוצדק בזכות צדקתו שבה לא נטלנו שום חלק. הוא מת במוות שיועד לנו, כדי שאנו ננחל את החיים שיועדו לו. 'בחבורתו נרפא לנו.' (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 25).

"דבר זולת מות המשיח, לא יכול היה לממש את אהבתו כלפינו לתועלתנו הרבה ביותר. רק בזכות מותו ביכולתנו ליחל בשמחה לביאתו השנייה. קורבנו הוא לב ליבה של תקוותנו. לכן, עלינו למקד את אמונתנו בקורבן התמורה." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 660).

שאלות לדין:

7

1 ישנם אנשים שאינם אוהבים את הרעיון שעל פיו ישוע הוא הקורבן שלנו. הם סבורים שהוא יוצר את הרושם שאלוהים הוא אל צמא דם או תאב נקם בדומה לאלילי העבר. (ישנם אפילו כאלה הטוענים שהמונחים המקראיים של קורבנות הדם משקפים מושגים פאגניים). מה שגוי בגדול בתפיסה זו של צלב המשיח? כיצד מונחים מקראיים כגון קורבן, דם ומוות, מסייעים לנו לראות את חומרת החטא ותוצאותיו? כיצד אמורה הבנה זו לגבי מחיר החטא, לסייע לנו לבקש לקבל את גבורת ה' כדי להיפטר מן החטא בחיינו?

2 ישנם אנשים השוגים בהבנת סוגיית המעשים הטובים והקשרם לגאולה. אך אם נשמור תמיד לנגד עינינו את מותו החלופי של המשיח ואת מה שמותו השיג בעבורנו, הדבר יסייע לנו לא ליפול למלכודת של אמונה בגאולה דרך מעשים. אחרי הכול, מה יוכלו מעשינו להוסיף למה שהמשיח עשה בעבורנו כשמת במקומו?

3 אלן ג'י. ווייט ממליצה למאמינים להקדיש שעה מדי יום להגות בחיי ישוע ופועלו, במיוחד בפרקים האחרונים של חייו ותקומתו. כיצד עשויה חוויה זו לחזק את הקשר שלנו עם המשיח, כמו גם להגביר את הערכתנו לפועלו למענו?

המשיח – הכוהן הגדול העליון שלנו

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: תהילים ק"י 5-1; בראשית י"ד 20-18; אל העברים ז' 3-1, אל הרומים ח' 34-31; טימ"א ב' 6-4; אל העברים ח' 6; ב' 17, 18; ג' 6; ל' 14-1.

פסוק לשינון: "עקר הדברים שנאמרו הוא: יש לנו כהן גדול היושב לימין פסא הגדלה בשמים, והוא משרת בקדש ובמשכן האמתי אשר פונן אלהים ולא אדם." (אל העברים ח' 1, 2).

8

לאחר תחייתו ועלייתו לשמיים נכנס המשיח לשלב חדש בתוכנית הגאולה (עבר' ב' 17). לאחר שהדרישה ההכרחית של קורבנו התמלאה, הוא החל את כהונתו ככוהן הגדול שלנו כדי לזקוף את קורבנו המושלם לזכותם של הנושעים, שבזכות האמונה כוסו בדמו. כהונתו בהיכל השמימי מורכבת משני שלבים, אשר שניהם סומלו במקדש הארצי: שירות הכהונה היומי ושירות הכהונה השנתי ביום הכיפורים.

השבוע נלמד על פועלו של ישוע בכהונתו היומיומית בהיכל השמימי, ונבחן כמה מן ההשלכות המעשיות של פועלו בעבורנו. אכן נוכל לשאוב נחמה רבה מן הידיעה שישוע ניצב עכשיו לימין ה', וזקף את זכויות קורבנו לזכותנו. מסר המקדש מציע תקווה ועידוד אפילו לחלשים שבתלמידי ישוע.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 23 בנובמבר.

הכּוּהַן הגדול שלנו

מכל ספרי הברית החדשה, האיגרת אל העברים עוסקת בהרחבה בכהונתו של המשיח ככוהן הגדול העליון שלנו. האיגרת מתבססת על התנ"ך ומצטטת שני פסוקים מתהילים ק"י. הפסוק הראשון במזמור ק"י צוטט בה כדי לאשש את העובדה שהמשיח רומם מעל הכול, שכן הוא יושב לימין האלוהים. נושא זה, המדגיש את אלוהותו ומשיחיותו של ישוע, עובר כחוט השני לכל אורכה של האיגרת (עבר' א' 3, ד' 14, ז' 26, ח' 1, י"ב 2). פסוק 4 בתהילים ק"י, שצוטט בפרק ה' פסוק 6 באיגרת, מראה כי מלכיצדק שימש אות מבשר למשיח בתפקידו ככוהן גדול.

**כיצד מגשים המשיח את כהונתו השמיית בהתאם לכהונתו של מלכיצדק?
(השוו בין ברא' י"ד 20-18, תהל' ק"י 4 ו-עבר' 3-1).**

כתבי הקודש אינם מרחיבים את הדיבור על מלכיצדק. ואולם, הכתוב מעיד על מספר נקודות דמיון חשובות בינו לבין ישוע. מלכיצדק הוא מלך העיר שלם (שלם=שלום, ולכן הוא מלך השלום). משמעות שמו היא "מלך הצדקה", דבר המעיד על אופיו. התייעוד המקראי אינו מציין את ייחוסו המשפחתי ואת שושלתו, ואף לא את לידתו ומותו; לכן, דומה שאין לו ראשית ואחרית; הוא מכהן כ"כֹּהֵן לְאֵל עֲלִיּוֹן". כהונתו של מלכיצדק עליונה על כהונת הלוויים, שכן באמצעות אברהם, לוי נתן מעשר למלכיצדק (עבר' ז' 10-4). מכאן עולה שמלכיצדק סימל את מלך המשיח, אך מובן שכהונת המשיח נעלה מכהונתו.

אהרון היה הכוהן הגדול הראשון של עם ישראל. באיגרת אל העברים ה' 4-1 מוצגת תמונה אידיאלית של משרת הכוהן הגדול: אהרון נבחר לכהונה זו בידי ה', הוא ייצג את העם, הפגין חמלה כלפיו, תיווך בינו לה' והעלה קורבנות בעבור חטאי העם ובעבור חטאי.

האיגרת אל העברים מציגה את המשיח בתור הכוהן הגדול העליון החדש שלנו. מעמדו גבוה משל אהרון, וכהונתו נעלה בהרבה על כהונת אהרון; הוא לא רק ממלא את דרישות הכהונה של בני אהרון, אלא אף מעצים אותן. ישוע היה חף מחטא וצייט לה' באופן מוחלט, לכן לא נדרש להעלות קורבן בעבור עצמו. מאידך, הוא עצמו היה הקורבן – הקורבן המושלם ביותר.

ישוע קיים בשלמות הן את חוקי הכהונה החלים על הכוהן הגדול מושלם אהרון, והן את דרישות כהונתו של מלכיצדק. איש מהם לא יכול היה לקיימם כמוהו. שני סמלי המשיח – הכוהן הגדול ומלכיצדק – התגשמו במשיח צדקנו.

מליץ יושר ומפגיע

קיראו את אל הרומים ח' 31-34. איזו תקווה כבירה ואיזו הבטחה גדולה מוצעות לנו כאן?

הרקע לפסוקים אלה הוא לשכת המשפט של ה'. עלינו לראות את עצמנו בעיני רוחנו כעומדים למשפט. שאלות כגון "מי יאשימונו? מי יקטרג עלינו? מי ירשיע אותנו?" עולות כאן בליבנו. מצב כזה יכול בקלות לעורר בנו חרדה וחלחלה נוראית. אחרי הכול, כולנו מודעים היטב להיותנו חוטאים ולחוסר השלמות שלנו כבני אנוש.

אך אל לנו לחשוש. ההבטחה שעל פיה דבר לא ינתקנו מאהבת ה', מתמקדת במספר נקודות חשובות: אלוהים לצדנו (פס' 31), הוא מסר את בנו בעבורנו (פס' 32), הוא מעניק לנו הכול חנם אין כסף (פס' 32), הוא מצדיק אותנו (פס' 33). ישוע המשיח ניצב לצדנו ומצדד בנו. הוא התשובה לפחד מהרשעה כלשהי, שכן הוא מת, קם לתחייה ועתה הוא מפגיע תדיר בעבורנו בהיכל השמימי ביושבו לימין האלוהים (פס' 34).

מי שעשה צעד כה מרחיק לכת ומסר את חייו מרצונו החופשי בעבורנו, חזקה עליו שימשיך לאהוב אותנו. לכן עלינו לחוש בטוחים ומוגנים באהבתו. ודאות זו הנחשפת כאן (רומ' ח' 31-39), מלמדת אותנו מיהו באמת האלוהים שבו אנו מאמינים. כשאנו מבינים שאלוהים אוהב אותנו אהבה עזה כל כך, שדבר אינו יכול להפרידנו מאהבתו או לסכל את תוכניותיו הטובות ומטרותיו בעבורנו (פס' 39-35) – הופכת בעינינו לשכת המשפט השמימית למקום של שמחה והילולה. אמיתה זו מתבהרת ביתר שאת באיגרת יוחנן הראשונה ב' 1, 2. ישוע הוא המליץ שלנו. הוא מלמד עלינו זכות לפני ה'. ביוונית משתמשים במילה parakletos, כלומר, פרקליט או עורך דין שמסנגר על הנאשם ומפגיע בעבורו. ישוע הוא מליץ היושר שלנו; הוא מסנגר עלינו ומגן עלינו, שכן בלעדיו לא היתה לנו שום תקווה לצאת זכאים במשפט ה'.

המליץ שלנו לפני אבינו שבשמיים הוא "צדיק", ומכאן הוודאות שהאב יקשיב לתחינות ההפגעה שלו, שכן המשיח אינו יכול לעשות דבר שאביו הצדיק אינו מאשר. המשיח מפגיע בעבור החוטא כשהוא מציג את עצמו כמי שחטא – כצדיק גמור העומד במקומו.

כיצד תיווכחו באמיתה המופלאה שדבר אינו מפריד בינינו לבין אהבת האל? כיצד תשתמשו בוודאות זו כמניע לחיות לפי רצון ה' בניגוד, אולי, לאורח חייכם הנוכחי?

המתווך

אלוהינו "הפץ שִׁפְל בְּנֵי אָדָם יוֹשְׁעוּ וַיִּגְיעוּ לְהַפְרֵת הָאָמֶת. הֵן אֶחָד הָאֱלֹהִים, וְאֶחָד הַמִּתּוֹךְ בֵּין אֱלֹהִים לְבְנֵי אָדָם – הָאָדָם הַמְּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ, אֲשֶׁר נָתַן אֶת עַצְמוֹ כַּפָּר בְּעַד הַכֹּל. זֹאת הַעֲדוּת בְּעֵתוֹתֶיהָ." (טימ"א ב' 4-6). כיצד תורמים פסוקים אלה להבנתנו את פועלו של המשיח בעבורנו בשמיים?

המשיח מכונה "המתווך" בין אלוהים לאדם. אין אף מתווך אחר, שכן למעשה אין צורך באיש וזולתו. באמצעות תפקידו כמתווך בין ה' לאדם, הפכו גאולה וידיעת האמת לנחלת העולם כולו (טימ"א ב' 4). הסוגיה המכרעת מבחינתנו היא האם ננצל את מה שהמשיח מציע לכל אחד מאיתנו, יהיה אשר יהיה מעמדנו, מוצאנו, אופיינו או מעשינו בעבר.

"מתווך" הוא מונח הלכות מעולם המסחר ביוון הקדומה. הוא מתאר אדם הנושא ונותן בין הצדדים, או משמש בורר בין שני צדדים במטרה לגשר על מחלוקות או לגרום לצדדים להגיע להסכמה בדרך לכריתת הסכם.

על פי האיגרת אל העברים, המשיח בתפקידו כמתווך קושר לברית החדשה (עבר' ח' 6, ט' 15, י"ב 24). הוא פייס בינינו לבין ה'. על אף שהחטא הרס את קשר הקרבה היתרה בין אלוהים לאנושות והיה עלול להמיט עליה את כיליונה, המשיח בא ושיקם את הקשר הזה. זו משמעות הפיוס או הריצוי. רק המשיח משמש כחוליה המקשרת בין אלוהים לאנושות, ודרך חוליה זו ביכולתנו ליהנות מן הברית עם ה'.

כששאלו מתייחס אל ישוע כאל "הָאָדָם הַמְּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ" (טימ"א ב' 5), הדבר מבטא את מעלתו הייחודית של המשיח כאדם ואל בעת ובעונה אחת. גאולה ותיווך מעוגנים דווקא באנושיותו של ישוע ובקורבן שהקריב מרצונו החופשי. בהיותו אל ובן אנוש בו זמנית, ישוע מסוגל לקשר בין השמיים לארץ בכבלים שלא יינתקו לעולם.

"ישוע המשיח בא לעולם כדי לחבר בין האדם בן התמותה לאלוהים האינסופי, ולחבר את הארץ שנותקה מן השמיים בעטיים של חטא ופשע." (אלן ג'י. וויט, Sermons and Talks, כרך 1, עמ' 253).

חומר למחשבה: בשמיים ישנו מליץ יושר המתווך ביניכם לבין אלוהים. מה זה אומר לכם על חשיבותכם בעיני ה'? כיצד אמורה אמיתתו זו להשפיע על אורח חייכם ועל יחסכם לזולת?

הכוהן הגדול העליון

מה חושפים הפסוקים הבאים על כהונת המשיח ככוהן גדול? (עבר' ב' 17, 18;
ג' 6; ד' 14, 15; ז' 24-28; ח' 3-1.)

ישוע הוא "כֹּהֵן גָּדוֹל עֲלִיּוֹן" (עבר' ד' 14). הוא עליון על כל הכוהנים הגדולים ועל כל מושלי העולם. כתבי הקודש מייחסים למשיח מספר מעלות המאפיינות את תפקידו ככוהן גדול עליון:

- א. הוא "רִחְמֵן וְנֶאֱמָן" (עבר' ב' 17). שתי תכונות אלה, המעידות על רחמיו ונאמנותו של המשיח, הולמות את תפקידו כמתווך, שכן הוא מרעיף עלינו את מתנותיו (רחום ורב חסד) והוא שומר אמונים לאביו שבשמיים ולנו (נאמן).
- ב. הוא איתנו. ישוע יכול להזדהות איתנו. משום שחי כבן אנוש, נוכל להיות סמוכים ובטוחים שהוא מבין לליבנו, אוהד אותנו ומסייע לנו ברוב רחמיו. הוא עוזרנו המושלם. ואולם, הוא אינו "באותה סירה" כמונו, שכן הוא "הִתְנַסָּה בְּכָל כְּמוֹנוּ מִבְּלִי חָטָא." (עבר' ד' 15).
- ג. הוא עליון עלינו. ישוע בתפקידו ככוהן הגדול העליון אינו נמצא בקרב המאמינים כפי שמשה שכן בקרב עדת ישראל. הוא שולט בנו בדומה לבן המפקח על בית אביו (עבר' ג' 6). המשיח נהנה משלטון מוחלט על חסידיו.
- ד. הוא כמונו. מוצאו האלוהי של ישוע לא זיכה אותו בזכויות בלעדיות. הוא התנסה בניסיונות בדיוק כמונו (עבר' ד' 15). הניסיונות שעבר במדבר יהודה מעידים על כך שפותה בכל ממד: גופני, נפשי ורוחני (מתי ד' 11-1).
- ה. הוא בעדנו. המשיח מופיע בהיכל השמימי לפני ה' "בְּעֵדְנוּ" (עבר' ט' 24) ומפגיע בעבורנו (ז' 25). תודה לאל שיש לנו נציג אלוהי שמתייצב למשפט במקומו.

ישוע נמצא בשמיים "בְּעֵדְנוּ." מה פירוש הדבר? כיצד תשאבו ודאות וביטחון מאמיתה נפלאה זו?

קורבן אחד ויחיד

כאמור, תכליתו העיקרית של המקדש עלי אדמות היתה לחשוף את מות ישוע המשיח ואת שרות כהונתו ככהן גדול עליון דרך סמלים ונבואות. חטא הוא דבר כה חמור ונורא, שלא ניתן לתקן אותו אך ורק דרך קורבנות בעלי חיים (על אף מותם המצער). ואולם, דם הקורבנות שנשפך במקדש הארצי נועד להצביע אל התקנה היחידה לחטא והיא, מות ישוע המשיח. העובדה שהמושיע, שהיה שווה לאלוהים (פיל' ב' 6), נדרש למות כדי לכפר על חטאינו, מוכיחה לנו עד כמה רע ונורא הוא החטא.

קיראו את האיגרת אל העברים י' 1-14. כיצד משווה המחבר בין עבודת הקודש במקדש הארצי לבין מותו של ישוע וכהונתו ככהן גדול עליון במקדש השמימי?

אמיתות חשובות רבות מהדהדות בקטע זה. אחת החשובות שבהן מדגישה כי מות בעלי החיים הללו לא סיפק מענה הולם לסוגיית החטא, "שֶׁכֶן דָּם פְּרִים וְשִׁעִירִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהַסִּיר חַטָּאִים." (עבר' י' 4). הם רק מצביעים לעבר הפתרון, אך הם עצמם לא היו הפתרון. היחיד מגולם בישוע המשיח, במותו כקורבן תמורה וכהונתו במקדש השמימי בעבורנו. שימו לב לנקודה חשובה אחרת בקטע זה: היותו של ישוע "קָרְבָּן אֶחָד" ויחיד שהוקרב "פְּעַם אַחַת וּלְתַמִּיד." די היה בקורבן יחיד זה כדי לכפר על כל חטאי העולם. על אף שקורבנות בעלי החיים הועלו מדי יום ביומו, שנה אחר שנה, קורבנו היחיד של ישוע הספיק (אחרי הכול, תראו מיהו זה שהוקרב!) כדי לכסות את כל חטאי האנושות. אלוהים גילה את האמיתות החשובות הזו בעוצמה, כשפרוכת המקדש הארצי נקרעה בדרך נס לאחר מות ישוע (מתי כ"ז 51).

הביטו סביבכם וראו את ההרס שהחטא זרע בעולם, את הכאב, האובדן, הפחד וחוסר התקווה שהמיט עלינו. כיצד נלמד לדבוק בישוע מדי יום ומדי רגע, בתור המענה היחיד לבעיית החטא בחיינו?

לימוד נוסף: קיראו את הפרק, "The Atonement, Part II—High-Priestly", בספר, The SDA Bible Commentary, כרך 7א', נספח ג', עמ' 680-692.

"התרחקו מקולו של השטן ואל תצייטו לרצונו. עימדו לצדו של ישוע, בעודכם מפגינים את תכונותיו של בעל הרחמים הרך, הרגיש והקשוב, המתייבב לצדם של הסובלים ובעלי הייסורים ומפגיע בעבורם. מי שנמחל לו על חטאים רבים, יפגין אהבה רבה. ישוע, המושיע הרחמן, הוא הכוהן הגדול הנאמן ורב החסד המפגיע בעבורנו. הוא, מלך מלכי המלכים ואלוהי התהילה, יכול להביט על בן התמותה הנתון תחת פיתויי השטן בידיעה שהוא עצמו התנסה בפיתויי השטן וחש את עוצמת תחבולותיו." (אלן ג'י. ווייט, Christian Education, עמ' 160).

"מצפוננו יכול להיות חופשי מהרשעה. דרך אמונה בדם ישוע המשיח, הכול יכולים להיות כלילי שלמות. תודה לאל שאיננו מתעסקים עם דברים בלתי אפשריים. ביכולתנו לבקשמה לטהרו לקדש אותנו. ביכולתנו ליהנות מחסדיו. אל לנו לחשוש ממה שה' והמשיח חושבים עלינו, אלא ממה שה' חושב על המשיח, קורבן התמורה שלנו." (אלן ג'י. ווייט, Selected Messages, כרך ב', עמ' 32, 33).

שאלות לדין:

8

- 1 קיראו את האיגרת אל העברים פרק ב', פסוק 17. מדוע היה חיוני שישוע ילבש בשר ודם ויסבול לפני שיוכל לכהן ככוהן הגדול העליון שלנו?
- 2 הגו בדבריה של אלן ג'י. ווייט. התמקדו במיוחד במשפט: "אל לנו לחשוש ממה שה' והמשיח חושבים עלינו, אלא ממה שה' חושב על המשיח, קורבן התמורה שלנו." כיצד מסייעים לנו דבריה להבין מה קודם להיותנו "כלילי שלמות" במשיח?
- 3 ישוע המשיח, הכוהן הגדול העליון שלנו, הוא העירבון לגאולתנו. הוא זוקף לזכותנו את התוצאות, הזכויות והיתרונות הנובעים מקורבנו ומדמו. כשהוא לצדנו, אין לנו ממה לפחד. כיצד נישם בחיינו את האמיתות הנפלאות האלה, שהובעו בצורה מרשימה ועוצמתית כל כך באיגרת אל העברים, במיוחד כשאנו מתמודדים עם פיתוי גדול?
- 4 האיגרת אל העברים מבהירה מפורשות כי קורבנו של ישוע, שהועלה פעם אחת ולתמיד, הספיק לפתרון סוגיית החטא. מה אמור הדבר ללמדנו על מנהגים דתיים, יהיו אשר יהיו, המחייבים העלאת קורבנות בימינו לשם השגת מחילת מחטאים?

משפט לפני שיבת המשיח

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: דניאל ז', ברא' ג' 20-8, טימ"ב ב' 19, תהל' נ"א 4, קור"ב ה' 10, תהל', צ"ו 13-11.

פסוק לשינון: "וְהַמְלָכֹת וְהַשְּׁלֹטוֹן וְגִדְלַת הַמְּמַלְכוֹת תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם יִנְתְּנוּ לְעַם קְדוֹשֵׁי עֲלִיּוֹן. מִמְּלַכְתּוֹ תִּהְיֶה מִמְּלַכַת עוֹלָם, וְכָל הַשְּׁלֹטוֹנוֹת יַעֲבֹדוּ וְיִשְׁמְעוּ לוֹ." (דניאל ז' 27).

כפי שהובהר באיגרת אל העברים, לאחר מותו ותקומתו של ישוע נפתח שלב חדש במלאכתו בעבורנו, כשהחל לכהן בתפקיד הכוהן הגדול העליון בהיכל השמימי. החזיונות שתוארו בפרקים ז'-ח' בספר דניאל, מלמדים כי בשלב כלשהו במהלך ההיסטוריה, מלאכה זו של המשיח בעבורנו תיכנס לשלב חדש: שלב המשפט. שלב זה מכונה לעתים "יום הכיפורים באחרית הימים", וזאת, הן משום שהוא מתרחש באחרית הימים, והן משום שהוא סומל ובושר מראש בעבודת הקודש שנערכה במקדש הארצי ביום כיפור.

פרק ז' בדניאל – מוקד לימודנו השבוע – מתאר רצף של מלכויות שסומלו בארבעה בעלי חיים, המקביל לרצף המלכויות שתואר בפרק ב' בדניאל: בבל, פרס ומדי, יוון ורומי. כפי שנראה בהמשך, יום המשפט צופן בחובו בשורות טובות, שכן אלוהינו ואדוננו פועל למען חסידינו. הוא פוסק לטובתם לעיני היקום כולו הצופה במשפט, ומעניק להם את זכות הכניסה למלכות המשיח הנצחית, פסגת תקוותם.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 30 בנובמבר

החזון והמשפט

"נהר אש נמשך ויצא מלפניו, אֶלֶף אֶלְפִים שָׁרְתוּ אוֹתוֹ וְרִבּוֹא רִבְבוֹת עֹמְדִים לְפָנָיו. בֵּית הַדִּין יָשֵׁב וְסִפְרִים נִפְתְּחוּ." (דניאל ז' 10).

קיראו את דניאל ז' 1-14. מה מתרחש כאן?

לאחר שדניאל ראה את ארבעת החיות, הוא הבחין בקרן קטנה שצמחה ועלתה מעל יתר קרניה של החיה הרביעית. "קרן קטנה" זו הפכה לאויב העיקרי של ה' וחסידיו. ואז, לפתע מפנה דניאל את מבטו מהתמונה האפלה הזו של העולם, ומתמקד במשפט ה' שנערך בלשכת כס המלכות בהיכל השמימי (דניאל ז' 14-9).

תמונת המשפט היא מוקד החיזיון כולו, והיא נסבה סביב שתי דמויות מפתח: "עתיק יומין" ו"בן האדם". נוכחים שם גם מלאכים הצופים במשפט. לתמונת המשפט שלושה שלבים: הראשון הוא המשפט שנערך בלשכת המשפט (פס' 9, 10), השני הוא תוצאת המשפט והשלכותיו על המעצמות (ארבעת החיות) השולטות בעולם (פס' 11, 12) ולבסוף, מסירת השלטון והמלכות לידי בן האדם (פס' 13, 14). אלוהים האב מוצג בתואר "עתיק יומין", ומכהן כשופט החכם ביותר. "בן האדם" המייצג את האנושות, הוא ישוע המשיח בכבודו ובעצמו המכהן בלשכת המשפט השמימית. ישוע השתמש בתואר זה בנוגע לעצמו פעמים רבות. בהקשר זה, הוא דיבר לפחות פעמיים על תמונת החיזיון בפרק ז' בדניאל (מתי כ"ד 30, כ"ו 64).

יום הכיפורים שנערך במקדש הארצי שימש סמל טבעי ביותר לתמונת המשפט השמימי. למעשה, דומה שתמונה זו מציגה את הכוהן הגדול השמימי נכנס לקודש בעודו אפוף ענני קטורת וניגש אל עתיק היומין היושב על כס המשפט. בדניאל ז' 10 נאמר "ספרים נפתחו". לספרים יש תפקיד חשוב ביותר במשפט השמימי. אלה הם ספרי השמיים שכונו בתנ"ך ובברית החדשה בשמות כגון: "ספר חיים" (תהל' ס"ט 28, פיל' ד' 3, התג' ג' 5, י"ג 8, י"ז 8), "ספר זיכרון" (מלאכי ג' 16), "ספר החיים" המתעד את מעשי בני האדם (התג' כ' 12), וספרו של ה' (שמות ל"ב 32, 33; תהל' נ"ו 9).

דמיינו שאתם עומדים למשפט לפני ה' (זה באמת יקרה לכם). דמיינו שכל מעשיכם יישפטו (גם זה באמת יקרה). אם תצטרכו להסתמך על מעשיכם, כולל מעשי הצדקה שלכם, איזו תקווה תהיה לכם? לכן, מהי תקוותנו היחידה ביום הדין?

זרכו של ה' בניהול משפט

קיראו את בראשית ג' 20-8. מה עושה ה' לפני שהוא מכריז את גזר הדין?

הרעיון הזה של משפט-חוקר מעוגן בכתבי הקודש. ההליך השיפוטי שאלוהים יוזם מתחיל בדרך כלל בבדיקה ובחקירה. המקרה הראשון של הליך כזה מתועד בבראשית פרק ג': ה' חוקר את אדם, חווה והנחש לפני שהוא מכריז את גזר דינו עליהם (ברא' ג' 19-8). ניתן לראות דפוס פעולה דומה גם בדרך שבה ה' נהג בקין (ברא' ד'), בבבל (ברא' י"א) ובסדום (ברא' י"ח, י"ט). ה' בכבודו ובעצמו נוקט את אותו הליך משפטי שדרש משופטי ישראל לנקוט בו, דהיינו, "וְדַרְשֵׁתָּ וְחִקְרְתָּ וְשָׁאַלְתָּ הַיָּטֵב." (דברים י"ג 15; ראו גם דבר' י"ט 18).

חקירה דורשת הגינות והפעלת שיקול דעת. בדרך כלל, חקירה נערכת בפומבי. אלוהים מאפשר לבני האדם לראות בעצמם את מעשיו במשפט. כך, בשעה שהוא מכריז את גזר הדין (יהיה אשר יהיה, גאולה או הרשעה), כל מי שצופה במשפט יודע בוודאות שה' עשה דין צדק ושגזר הדין שלו הינו הטוב והצודק ביותר. זוהי בדיקת הסיבה לכך שהמשפט שנערך בשמיים על פי דניאל ז', התבסס על ספרים. ספרים אלה לא נועדו למען ה' כדי להזכיר לו את מעשיהם של העומדים למשפט, אלא נועדו לתועלתם של מלאכי השמיים האופפים אותו, אשר, בניגוד לה', אינם יודעים הכול.

מה יהיה גזר דינם של הצדיקים? (דניאל ז' 22)

9

בהתייחסות למשפט ה' כתבה אלן ג' ווייט: "העובדה שחסידי ה' המוצהרים מוצגים כעומדים לפני ה' בבגדים טמאים, אמורה להוביל את כל המצהירים על אמונה בשמו לחוש ענווה ולערוך חשבון נפש נוקב. אנשים המטהרים את נפשותיהם דרך ציות לאמת יחזיקו בדעה ענווה מאד על עצמם... אך למרות שעלינו להיווכח בהיותנו חוטאים, עלינו להסתמך בד בבד על המשיח בתור צדקתנו, היטהרותנו, קדושתנו וגאולתנו. נבצר מאיתנו להשיב על האשמות השטן נגדנו. רק המשיח יכול ללמד עלינו זכות ולהצדיקנו בדין. רק הוא מסוגל להשתיק את המקטרג בעזרת טיעונים המבוססים לא על זכויותינו, אלא על זכויותיו." (אלן ג' ווייט, Testimonies for the Church, כרך 5, עמ' 471, 472).

כיצד יסייעו לנו דבריה של וייט להבין מדוע משפט ה' צופן בחובו חדשות טובות לחיזי' ה'?

שעת המשפט

קיראו את דניאל ז' 10-7, 21, 22, 25, 26. מתי נערך המשפט בדניאל ז'?

הן בחיזיון, והן בפרשנות שניתנה לגביו מפי המלאכים, המשפט נערך כתגובת ה' ליומרתה של הקרן, ומגיע לשיאו בהעברת המלכות לידי חסידי ה'. על פי התנ"ך, המשפט נערך בזמן שהקרן עדיין שולטת (דניאל ז' 8, 9). שלטונה נלקח ממנה רק לאחר שבית המשפט מתכנס ועורך משפט; ואז, לאחר שמוצו כל הליכי הדין, כל ממלכות העולם מושמדות (פס' 26). מובן שפירוש הדבר שהמשפט חייב להיערך לפני ביאת המשיח השנייה. משפט זה יקדים לשיבת ישוע ויתחיל בשלב כלשהו אחרי "עֶדְן וְעֶדְנִים וְחֻצֵי עֶדְן". (פס' 25). כיצד ניתן יהיה לתת גמול סופי או עונש סופי ללא משפט שיגזור זאת?

ואכן, הקדושים יקבלו את גמולם בעת שיבת המשיח, דבר שעשוי להעיד על כך שהם כבר נשפטו. בדומה, הרשעים והכוחות השטניים יישפטו במהלך אלף השנים, לפני שה' יוציא אל הפועל את משפטו הסופי (ראו התג' כ').

מדוע אלוהים חייב לערוך משפט? האם הוא אינו מכיר את חסידינו, שהרי כתוב: "יֵדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ" (טימ"ב ב' 19).

9

מובן שאלוהים הכול יכול יודע היטב מי הם חסידינו. הוא אינו זקוק למשפט כדי להחליט את מי להושיע. אדרבה, המשפט שיערך לפני שיבת המשיח נועד להראות שה', השופט העליון, הוא שופט צדק הנוהג בצדק כשהוא גואל את חסידינו. מלאכי השמיים חייבים לדעת בוודאות שהקדושים ראויים להיושע. השבוע, כשנסה להבין את משמעות משפט ה', חשוב שנזכור את ממשות תרחיש העימות הגדול המרומז בפסוקים אלה, שכן אנו רואים כאן את צבא השמיים צופה בדריכות במשפט ה'. דרי השמיים מגלים עניין רב בתוצאה הסופית של תוכנית הגאולה.

"יֵדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ." כיצד תוודאו שאתם שייכים לה? מהי הדרך היחידה לוודא זאת? (רומ' ח' 1).

בקץ המשפט

שובו וקיראו את דניאל ז'. מה יהיו תוצאות המשפט שיקדם לשיבת המשיח?

1. בן האדם מוכתר ומקבל "שְׁלֹטוֹן וְכְבוֹד וּמַלְכוּת." (דניאל ז' 14).
 2. הקדושים נוחלים את המלכות לנצח נצחים. המשפט נועד לטובת הקדושים שינחלו את מלכות ה' (דניאל ז' 22). אין ספק בכך שבן האדם והקדושים שרויים בקרבה יתרה. כשבן האדם מקבל את מלכותו, הוא מזמין את הקדושים להצטרף אליו. מלכותו היא מלכותם (דניאל ז' 27). בעקבות משפט זה יבוא יום שבו מלך המלכים, המולך במלכות הנצחית, יתאחד עם חסידי. זהו הגמול הכביר ביותר שלו ושללהם.
 3. המרי מובס ומוצמת. אויביהם של חסידי ה' נשפטים. אחרי שהקרן פותחת במלחמה נגד הקדושים, היא מובסת ומושמדת לעד (דניאל ז' 25, 26).
 4. הצדק המוחלט של ה' מופגן לעיני כול. המשפט נערך בפומבי בלשכת המשפט השמימית. לכן, המלאכים מקשיבים לשימוע ולחקירות בני האדם, והכול יכולים לראות שה' פוסק דין צדק, והוגן בכל מעשיו. הוא מסוגל להפגין בו זמנית צדק ואהבה. וכך, לבסוף, אלוהים עצמו מוצדק, צדקתו יוצאת לאור, והכול רואים שהוא אלוהי הצדק והאהבה. התהליך כולו יוכיח כי היקום יהיה מקום מוגן ובטוח לנצח נצחים. (ראו תהל' נ"א 4, רומ' ג' 4).
- המשפט שיקדם לשיבת המשיח יסתיים במילוי תקוותיהם של אלוהים וחסידי. תשוקתו של ה' היא לגאול את חסידי, להצמית את הרוע ואת החטא ולדאוג שהכול יראו את צדקו ואהבתו. כמיהתה של האנושות היא להשיג גאולה מן החטא, השעבוד והדיכוי, וליהנות מחיי נצח עם מלך המשיח האוהב אותם. וכך, משפט ה' מבטיח את קיום הקשר הנצחי האוהב בין אלוהים לבריאתו.
- "העימות הגדול הסתיים. החטא והחוטאים הוצמתו. היקום כולו זך וטהור. פעימה אחת של שמחה והרמוניה פועמת ברחבי הבריאה הכבירה. מבורא היקום וכל הבריאה נובעים חיים, אור וששון אל רחבי החלל האינוסופי. מן האטום הזעיר ביותר ועד לעולם הכביר ביותר, כל הדברים, הן החיים והן הדוממים, ביופיים כליל השלמות ושמחתם המושלמת, מכריזים פה אחד כי אלוהים הוא אהבה." (אלן ג' וויט, The Great Controversy, עמ' 678).

ודאות ואחריות

קיראו את תהילים צ"ו 11-13. מהי הסיבה לשמחת הבריאה?

מדוע שמישהו יבקש: "שִׁפְטֵנִי יְהוָה?" (תהל' ז' 9). הסיבה פשוטה. משפט פירושו גאולה, ככתוב: "אֱלֹהִים, בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי; וּבְגִבּוֹרֶתְךָ תְּדִינֵנִי." (תהל' נ"ד 3). מזמור כ"ו מהווה תחינה שוברת לב לצדק וצדקה. דוד מביע בפיוטיות נפלאה את הרעיון שאלוהים, השופט העליון, מצדד תמיד בחסידי ומשפטו אינו רק רצוי, אלא חיוני ביותר. (תהל' כ"ו 1, ל"ה 24, מ"ג 1, נ"ד 3). משפט ה' מרמז על הוכחת צדקתם של ה' וחסידי.

לפיכך, האם המשפט שייערך לפני שיבת המשיח עתיד לאיים על ודאותנו בגאולתנו? חלילה, שכן תוצאות המשפט הזה ודאיות. ה' "דָן אֶת דִּינֵם שֶׁל קְדוֹשֵׁי עֲלִיּוֹן" במשפט זה, ופסק הדין ייגזר לטובתם (דניאל ז' 22). פועלו של ה' במשפטו מאשש את מחילתנו, ומעצים את ודאותנו בכך שחטאינו נמחקו לעד. משפט ה' הוא למעשה ביטוי נוסף לגאולה שנחלנו. שעת המשפט אינה העת שבה ה' מחליט לקבל או לדחות אותנו; אדרבה, זוהי השעה שבה אלוהים מעריך, שוקל ומסכם סופית את בחירתנו – האם קיבלנו אותו בכל ליבנו ומאודנו – בחירה המתבטאת במעשינו. לכן, מבחינתנו של המאמין, משפט ה' מעצים את ודאותו. ובמילים אחרות, משפט ה' הוא לב ליבה של התורה המעניקה לתלמידי ישוע ודאות בגאולתם.

קיראו את רומ' י"ד 10-12 ואת קור"ב ה' 10. כיצד אמורה ממשות משפט ה' להשפיע על אורח חיינו?

כתבי הקודש אינם מלמדים כי הצדיקים פטורים ממשפט ה'. אך למרות שהם יזוכו במשפט וחטאיהם יימחקו, הציפיה למשפט מעודדת אותם לחיות חיים אחראיים ומסורים לאלוהים. לכן, הרצון להשיג ודאות בגאולתם מהווה מעין תמריץ המעורר אותם להתנהגות מוסרית. משום שאלוהים עשה כה רבות למעננו, אנו אוהבים אותו ורוצים להביע את אהבתנו אליו באמצעות דבקות בו ועשיית רצונו.

נניח שאח באמונה יחשוף בפניכם את הפחד שלו מאלוהים, ובמיוחד ממשפט ה'. כיצד תעזרו לו להבין את הבשרות הטובות על משפט ה', ולדעת בוודאות שהוא נושע?

לימוד נוסף: "הוא [ה'] השוכן בהיכל השמימי, שופט בצדק. הוא מפיך הנאה רבה יותר מחסידיו הנאבקים בפיתויים בעולם השרוי בחטא, מאשר מצבא מלאכיו המכתר את כס מלכותו." (אלן ג'י. ווייט, Christ's Object Lessons, עמ' 176).

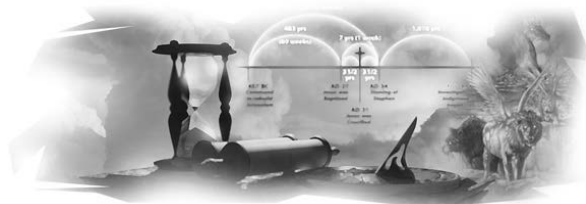
"לשטן יש מידע מדויק על החטאים שהדיח את חסידי ה' לבצע. הוא מפנה נגדם אצבע מאשימה ומכריז כי באמצעות חטאיהם איבדו את הגנת ה'. לכן, לטענתו יש לו את הזכות להשמידם. הוא מכריז כי הם ראויים כמוהו, ובצדק, להיות מורחקים מה' ולא לזכות בחסדי... ואולם, בזמן שחסידי המשיח חטאו, הם לא נכנעו כליל לכוחות השטניים. הם התחרטו על חטאיהם וחילו את פני ה' בלב שבור, בענווה ותשובה. לפיכך, המליץ השמימי טוען לזכותם. הוא שקיבל מהם יחס רע באמצעות כפיות הטובה שלהם, הוא שידוע את חטאיהם, כמו גם את חרטתם, מכריז: 'יָגַעַר יְהוָה בְּךָ הַשָּׁטָן! מסרתני את חיי בעבור הנשמות הללו החרותות על כפות ידיי. יכול להיות שיש להן מגרעות וחולשות אופי ושהן נכשלו במאמצייהן; אך הן חזרו בתשובה, ואני סלחתי להן וקיבלתי אותן לחיקי.'" (אלן ג'י. ווייט, Prophets and Kings, עמ' 588, 589).

שאלות לדיון:

- 1 היכן התעוררו לראשונה שאלות בנוגע לצדק האלוהי, לחוקי ה' ולהגינותו, עלי אדמות או בשמיים? מהן ההשלכות העולות מתשובתכם, במיוחד בהקשר שיסייע לנו להבין מדוע קיימים חוק אלוהי ומשפט אלוהי?
- 2 הקהילה האדוונטיסטית מכריזה מזה שנים רבות את מסר המשפט האלוהי. אך בינתיים המשיח טרם שב לעולם. כיצד עלינו להגיב על עיכוב זה, שנראה כמו פרק זמן ארוך כל כך? מדוע חשוב כל כך לזכור שכבני אנוש, הבנתנו את הזמן מוגבלת מאוד? חישבו על נבואות מן התנ"ך שהתגשמותן ארכה זמן רב מאוד, ושהאנשים ששמעו אותן יכלו בקלות להתייאש ולאבד תקווה, שכן מנקודת מבטם נראה להם שהתגשמותן תתרחש אי שם בעתיד הרחוק.
- 3 משיחיים רבים מאמינים ברעיון המשפט המקראי. (איך אפשר לא להאמין בו? הרי הוא מוצג לכל אורכם של כתבי הקודש). ואולם, כיצד קישור משפט ה' למקדש עשוי לסייע לנו לחשוף מספר אמיתות חשובות על טיבו של המשפט ועל ההבטחה הטמונה בו בעבורנו?

יום הכיפורים באחרית הימים

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: דניאל ח', התג' י"ד 6, 7; במדבר י"ד 34; דניאל ט' 24-27.

פסוק לשינון: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, עַד עָרַב בִּקְרַב אֲלֵפִים וְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת וְנִצְדַק קֹדֶשׁ." (דניאל ח' 14).

כדי להבין טוב יותר את מסר המקדש, לימדו את הטבלה שלהלן, ממנה עולה כי תמונת המשפט בדניאל ז' (שלמדנו בשבוע שעבר), זהה לאירוע טיהור המקדש המתואר בדניאל ח' 14.

דניאל ז'	דניאל ח'	פרשנות
אריה		בבל
דב	אייל	פרס ומדי
נמר	תייש (צפיר העיזים)	יוון
החיה הרביעית קרן קטנה	הקרן הקטנה	רומי הפגאנית רומי בתקופת האפיפיורות
משפט לפני שיבת המשיח טיהור המקדש	יום הכיפורים באחרית הימים	העברת המלכות לקדושים
(ביאת המשיח השנייה)		שיבת המשיח, ולאחריה

השבוע נלמד את פרק ח' בספר דניאל. אנו נגלה את הסוגיה האמיתית העומדת בלב ליבו של העימות בין הקרן הקטנה לאלוהים, ונראה מדוע טיהור המקדש, שהחל בשנת 1844 לספירה, הוא המענה המושלם שאלוהים סיפק לאתגר זה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 7 בדצמבר.

מתקפת הקרן הקטנה

קיראו את דניאל ח', והתמקדו במיוחד בפסוקים 9-14; 23-25. את מי תוקפת הקרן הקטנה?

הקרן הקטנה משבשת את עבודת ה' בהיכל השמימי. אלוהים מכונה כאן "שר הצבא" בשל היותו שר צבא השמיים. (במקום אחר הוא נקרא "שר צבא ה'"; השווו בין פס' 11, ליהושע ה' 13-15). הקרן הקטנה מסירה את "התמיד" (דניאל ח' 11, 12). (מילה זו מציינת במקרא את עבודת ה' היומית במקדש הארצי. מונחים כגון: עולת התמיד, לחם התמיד, אש תמיד וכו', שבים ומופיעים לכל אורכו של התנ"ך). מי שעורך את "התמיד", כלומר, את עבודת הקודש התמידית במקדש, הוא כוהן, ולעיתים קרובות הכוהן הגדול. לכן, הקרן מבקשת לתפוס את כהונת הכוהן הגדול, להפקיד "צבא" מזויף מטעמה על עבודת ה' "תמיד", ליטול את "התמיד" ולחלל אותו. במקרה שלפנינו, לאור ההקשר הנבואי, (תקופת רומי האפיפיורית), אין ספק שכהונתו של המשיח ככוהן הגדול העליון בשמיים נמצאה תחת התקפה.

כך משתלטת הקרן על תפקידי הכהונה של הכוהן הגדול העליון בשמיים, ומשבשת את עבודת ה' התמידית עלי אדמות. היא פועלת כ"שר צבא" מטעמה ופותחת במלחמה על שר צבא השמיים, היכלו ואנשיו. היא משמשת כלי שרת גשמי בידי השטן; לכן נאמר על הכוח העומד מאחוריה: "וְעַצֶּם כָּחוֹ וְלֹא בְּכֹחוֹ." (דניאל ח' 24). מעשיה משקפים מלחמה קוסמית הנערכת בשני מישורים, הארצי והשמימי.

הקרן הקטנה מופיעה מיד אחרי האייל (מלכות פרס ומדי) ושעיר העיזים (מלכות יוון); לפיכך, מבחינה היסטורית, יש לזהות בה את מלכות רומי שקמה מיד לאחר נפילת מלכות פרס ומדי (פס' 20), ומלכות יוון (פס' 21). על אף שהקרן הקטנה החלה את דרכה כקיסרות רומי, הדגש העיקרי כאן הוא על רומי האפיפיורית – לב ליבו של החיזיון.

כאמור, "התמיד" מתייחס למלאכתו היומיומית של המשיח, המשרת בקודש בהיכל השמימי בתפקיד הכוהן העליון הגדול המתווך בינינו לבין ה' (עבר' ז' 25; ח' 1, 2). הסרת "התמיד" בידי הכוח העומד מאחורי הקרן הקטנה, מייצגת החדרת מנהגים חדשים לדת המשיחית, כגון: מינוי אנשי כמורה שתפקידם לתווך בין האל לאדם, מיסת התפילה הקתולית, וידוי לפני כומר, סגידה למרים, ועוד. כך הצליחה הקרן הקטנה לגזול את הידע על כהונת המשיח המתמדת בהיכל השמימי, ובכך לערער את ביטחונם של המאמינים המסתמכים על כהונתו בתפקיד זה.

איש מאיתנו אינו חסין בפני הסכנה הטמונה בניסיון לשחק בתפקיד אלוהים. כיצד אתם עלולים לעשות זאת, אפילו בדרכים מתוחכמות או מרוזמות מאוד?

”עד מתי?”

בעקבות יומרתה של הקרן הקטנה באה קריאה למשפט אלוהי. כשם שהאייל ושעיר העיזים קמו ונפלו (דניאל ח' 4, 7, 8), כך הכוח שהקרן הקטנה מייצגת מרומם את עצמו (פס' 9-11). לכן, בעקבות כך עולה השאלה: ”עד מתי תחזון?”

אילו סוגיות עוררו את השאלה הזו בדניאל ח' 13?

על אף ששאלה זו מתייחסת לחלק ממעשיה של הקרן הקטנה, אולי אפילו הרעים ביותר, היא נשאלת לגבי החזון כולו; כלומר, לגבי מכלול האירועים המתוארים בחזון בדניאל ח'. בכל מקום בכתבי הקודש שבו נשאלת השאלה ”עד מתי?” היא מציינת זעקה לשינוי של מצב קיים. לעיתים ה' מפנה את השאלה לעמו דרך נביאיו (שמות י' 3, במדבר י"ד 27, מל"א י"ח 21), לעיתים היא מופנית אל ה' על ידי עמו (תהל' צ"ד 3, התג' ו' 10), או על ידי מלאך ה' (זכריה א' 12). זעקת המלאך ”עד מתי?” בספר דניאל (ח' 13, י"ב 6), מהווה קינה על מצוקה מתמשכת, תחינה לשינוי וקריאה למשפט אלוהי. שאלה כזו מבטאת את הציפייה שאלוהים ינחל לבסוף ניצחון מוחץ.

בדומה למתרחש בזכריה א' 13, שם ה' משיב לשואל ב”דברים טובים, דברים נוחמים”, התשובה בדניאל ח' 13 מגיעה מיידית ובאופן מפורש: ”וַיֹּאמֶר אֵלַי, עַד עָרְב בֶּקָר אֲלֶפִים וְשֵׁלֶט מְאוֹת, וְנִצְדָק קִדְשׁ”. (פס' 14). כלומר, טיהור המקדש יתחיל מקץ 2300 ערבים ובקרים. מי שמבין את מצבה העגום של האנושות ואת פרק הזמן הנבואי שבו אנו חיים, לא יכול להמשיך להחריש. הזעקה ”עד מתי?” חייבת להישמע בכל מקום. בהביטנו סביבנו בעולם, כיצד נוכל שלא להתחנן לה' לבוא ולברוא ”שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְ[ל]אָרֶץ חֲדָשָׁה אֲשֶׁר צֶדֶק יִשְׁכַּן בָּם” (פטר”ב ג' 13)? על אף שאלוהים עוסק במלאכתו כאן ועכשיו, כפי שהבטיח בדניאל ח' 14, אנו משתוקקים שהוא יצמית את שלטון הרשע עלי אדמות, וישוב אלינו בכבודו ובתהילתו כפי שהבטיח לנו שוב ושוב.

באילו מצבים הפניתם לאלוהים את השאלה ”עד מתי?” כיצד תחזקו את ודאותכם בכך שה' נמצא בשליטה, גם כשנסיבות חייכם המיידיות נראות עגומות וקודרות, ואין לדעת ”כמה זמן ייקח” עד שייפתרו בעיותיכם?

טיהור ושיקום הקודש

קיראו את דניאל ח' 14. מה קורה בתום 2300 "הערבים והבקרים"?

הביטוי: "ויהי ערב ויהי בוקר" הלקוח מסיפור מעשה הבריאה, מציין יממה אחת (ברא' א' 5, 8 וכו'). בהקשר שלנו, כשמדובר על "ערבים ובקרים", הדבר מרמז על כך שאלוהים ישתמש בכוח היצירה שלו כדי לבלום את מעשיהם ההרסניים של הקרן הקטנה וצבאה. הבורא מחולל שינוי במצב, וכך הוא משיב הלכה למעשה על השאלה שנשאלה בדניאל ח' 13.

ניתן לקרוא את התשובה שניתנה בדניאל ח' 14 באופן הבא: "עַד עָרֵב בִּקְר אֶלְפִים וְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת וְנִצְדָק קִדְשׁ [ויטוהר המקדש]". המילה "נצדק", המציינת כאן את טיהור המקדש, נגזרת מן המילה צדק. להלן שלוש משמעויותיה העיקריות: בהקשר של מערכות יחסים היא מציינת שיקום (ישע' י' 22), בהקשר של המקדש היא מציינת טיהור (איוב ד' 17, כ"ה 4), ובהקשר המשפטי היא מציינת את צידוק הדין (איוב ל"ד 5). הפועל "צידק" (זיכה, טיהר מאשמה) משמש במקרא לציון מעורבותו של ה' במשפט, כשהצדיקים ייצאו זכאים בדין או יוכרזו צדיקים (מל"א ח' 32, ישע' נ' 8). המילה "קודש" בדניאל ח' 14, שתורגמה לרוב למילה "מקדש", מקושרת גם לאנשים קדושים (דניאל י"ב 7). למעשה, בדניאל ח' 24 נאמר כי הקרן הקטנה, בדומה לקרן הקטנה בדניאל ז', נלחמת נגד קדושי ה'.

וכך, בטיהור ה"קודש" (או המקדש) המוזכר בדניאל ח' 14, יינתן פתרון לכל מכלול הבעיות שהשאלה בפס' 13 מתייחסת אליהן. ה' ימצה את הדין עם הקרן הקטנה, המקדש יטוהר, וחסידיו ה' והיכל ה' יזכו להגיע למעמד הראוי המגיע להם. יש לכך הקבלה באירועי יום הכיפורים בישראל הקדומה (ויקרא ט"ז 20, 30).

פעולת הטיהור בדניאל ח' זהה למשפט האלוהי בדניאל ז', שבסופו הקדושים ייצאו זכאים בדין, ואילו הקרן הקטנה הרשעה תורשע.

העולם חייב לדעת כי צדק וצדקה, כפי שנובא בדניאל ח' 14, בוא יבואו, וכי עתה היא השעה לקבל את הגאולה המוצעת לנו בישוע המשיח.

קיראו את ההתגלות י"ד 6, 7. כיצד עולה הכתוב בפסוקים אלה בקנה אחד עם המשפט שצוין בדניאל ז' ועם טיהור המקדש שצוין בדניאל ח'?

10

יום הכיפורים על פי דניאל ח'

המטרה של מתקפת הקרן הקטנה היא היכל ה' השמימי וחסידיו. מה צופן להם העתיד?
זוהי השאלה המוצגת בדניאל ח' 13.

ואולם, רק יום כיפור יכול להשיב לאנשי ה' ולמקדש ה' את המעמד המגיע להם, ובכך להצדיק את אלוהים בכל מעשיו. לכן, השאלה המוצגת בדניאל ח' 13 חייבת להיות חלק מן המתרחש ביום כיפור. למעשה, יום כיפור הוא היום היחיד בחגי ישראל המשלב את אותם נושאים ואלמנטים חשובים שהוצגו לפני דניאל בשיאו של החיזיון בפרק ח': דימויים וסמלים מן המקדש, טהרה והתקדשות המקדש ובני האדם, משפט ה' ובריאה.

בנוסף, בדניאל ח' מופיעים מספר מונחים המרמזים על יום כיפור. הקרן הקטנה פועלת מתוך מרי ומבצעת פשע (דניאל ח' 12, 13). המונח "פשע" המופיע בספר ויקרא ט"ז 16, 21 מתאר את חטא המרי; רק ביום הכיפורים יכול המקדש להיטהר מחטא זה. המילה "קודש" מקשרת מפורשות בין דניאל ח' לבין ויקרא ט"ז, שם היא מציינת את קודש הקודשים (ויקרא ט"ז 2, 3, 16, 17, 20, 23, 27, 33). העובדה שהקודש שוקם וזכה שוב למעמדו הראוי מזכירה את המתרחש ביום הכיפורים, כשהקודש טוהר מן ה"פשע" (חטא המרי, ויקרא ט"ז 16). השימוש הספציפי בדימויי בעלי חיים, כגון אייל ושעיר עיזים, מרמז אף הוא על יום הכיפורים המקראי (ויקרא ט"ז 5), ועל ייעודו של השעיר לעזאזל (דניאל ח' 21), כשהמונח "השעיר" מתאר את שני התיישים ששימשו בטקסי יום הכיפורים.

מלחמתה של הקרן במישור הדתי והרוחני נבלמת על ידי התערבות אלוהית, המתרחשת בהקשר של יום הכיפורים באחרית הימים. סוף סוף יקיץ הקץ על שלטון הטרור ותשוב עטרה ליושנה: חסידי ה', עבודת ה' האמיתית והיכל ה' ישוקמו וישובו למעמדם הראוי, ובניתוח הסופי, ידו של ה' תהיה על העליונה וצדקתו תצא לאור. כשם שה' הפגין ביום הכיפורים במקדש הארצי את היותו צדיק וישר בכל מעשיו ומשפטיו, כאשר מחל לחסידיו והרשיע את הרשעים ובני המרי, כך יום הכיפורים שיתרחש באחרית הימים יוציא לאור את צדקת ה' ואת דין הצדק שלו, הן בשעה שהוא גואל והן בשעה שהוא מרשיע ומעניש.

יהיו אשר יהיו יתר הדברים שנוכל להפיק מדניאל ח' 14, חשוב שנסיק מפסוק זה כי אפילו מקץ דורות רבים כל כך, ה' לא שכח את הבטחותיו אלינו, וכי הוא יעניש את הרשעים ויתגמל את קדושו. כיצד תלמדו לדבוק בהבטחות אלה, במיוחד בשעת משבר וניסיון? אחרי הכול, ללא הבטחות אלו, איזו תקווה היתה לכם?

פרקים ח' ו-ט' בדניאל

המונח "חזון" המופיע בדניאל ח' 13, מיוחס לחזון שתואר בדניאל ח' 11-3 (ראו דניאל ח' 1, 2, 13, 15), והוא מקיף את פרק הזמן של מלכות פרס ומדי (אייל), מלכות יוון (צפיר עזים), ורומי האפיפיורית (הקרן הקטנה). החזון יימשך "2300 ערבים ובקרים". מכאן עלינו להסיק כי החזון עוסק בטווח זמן המתחיל במלכות פרס ומדי ומגיע עד לקץ העיתים. הכתוב שב ומדגיש כי החזון מתייחס לאחרית הימים (פס' 17, 19), ו"לְיָמִים רַבִּים" בעתיד (פס' 26). בשל אורכו של פרק הזמן הזה, ברור שאין די ב-2300 ימים כדי לכסות את הטווח הזה. לכן, עלינו לפרשו על פי העיקרון המקראי של יום-שנה, ולראות בו 2300 שנים (לפי הדוגמה ביחזקאל ד' 5, 6 ובספר במדבר י"ד 34).

אך השאלה נותרת בעינה: היכן מתחילות 2300 השנים הללו?
מלומדי וחוקרי כתבי הקודש, הן יהודים והן משיחיים, הבחינו בקשר מובהק בין הכתוב בפסוק 14 בדניאל ח' לבין הכתוב בפסוקים 27-24 בדניאל ח'. נהוג לראות בפסוקים אלה נבואה ברורה על ביאת ישוע המשיח.

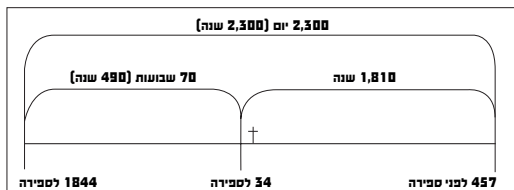
קיראו את דניאל ט' 24-27. מה מתרחש בפסוקים אלה? כיצד מקושר הדבר לדניאל ח' 14?

בשעה שהמילה "חזון" מתייחסת לכלל הנבואה בדניאל ח', מילה אחרת, "מראה", מצביעה מפורשות על "מְרָאָה הֶעָרְב וְהַבְּקָר", כלומר, חזון הערבים והבקרים (דניאל ח' 26). "מראה" זה של 2300 הימים נבצר מהבנתו של דניאל (ח' 27). אומנם, המלאך הבהיר לו את יתר הדברים שראה, אך החזון נותר סתום בעיני דניאל.

מספר שנים לאחר מכן, אותו מלאך, המלאך גבריאל, הופיע לפני דניאל והעביר לו מסר נוסף כדי שיוכל להשכיל ולהבין "בְּמִרְאָה" של 2300 הימים. (דניאל ט' 23). נבואת "שבעים השבועות", המופיעה בפסוקים אלה בפרק ט', מסייעת לנו להבין את אלמנט הזמן הנבואי בדניאל ח' 14. שימו לב לכתוב בדניאל ט' 24: "שִׁבְעִים שָׁבָעִים נְהַתֵּךְ עַל עַמְּךָ וְעַל עִיר קְדְשְׁךָ..." הפועל "נחתך", המופיע בראשית הפסוק, שפירושו נגזר, נחרץ, נקבע או הוקצב, מעיד על כך ששבעים השבועות הם חלק מפרק הזמן הארוך של 2300 הימים. לפיכך, נבואת "שבעים השבועות" "נחתכת" מנבואת 2300 הימים בדניאל ח' 14. הדבר מעניק לנו נקודת התחלה לפרק הזמן הנבואי שתואר בדניאל ח' 14 (ראו את השיעור הבא, המפורט יותר).

10

לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י ווייט The Great Controversy, את הפרק "What Is the Sanctuary?" עמ' 422-409, ואת הפרק "The Holy of Holies", עמ' 432-423. בדניאל ט' 24-27 צוינה ראשיתם של "שבעים השבועות" בצו שהורה לעם: "לְהָשִׁיב וּלְבָנוֹת יְרוּשָׁלַם." (דניאל ט' 25). בספר עזרא מופיע דיווח על שלושה צווים שהורו על בניית ירושלים ובית המקדש, אך רק הצו השלישי שתועד בעזרא ז' 26-12, היה היעיל ביותר. מלך פרס, ארתחשסתא הראשון, הוציא בשנת 457 לפני הספירה צו שהורה על בנייתם מחדש של ירושלים והמקדש, והפיכת ירושלים למרכז פוליטי ומנהלי (עזרא ז' 25, 26). על פי התנ"ך, צו זה היה היחיד שבעקבותיו נתן העם שבח והודיה לה' על כך שהטמין בלב המלך את השאיפה להקים מחדש ולפאר את בית ה' ואת עיר הקודש (עזרא ז' 27, 28). זאת ועוד, רק בנקודת הפתיחה הזו – שנת 457 לפני הספירה – מגיעים שבעים השבועות (דהיינו, 490 שנים) לימות המשיח, הוא ה"משיח" שאוזכר בדניאל ט' 27-25. כך מציינת נבואת שבעים השבועות את האירוע המדויק, המאפשר לנו לתארך את תחילתם של 2300 הערבים והבקרים: הם מתחילים בשנת 457 לפני הספירה, ומסתיימים מקץ 2300 שנים, בשנת 1844 לספירה. ואדים!! כאן צריך להוסיף טבלה של כל התאריכים הקשורים לנבואה הזו, החל משנת 475 לפני הספירה ועד שנת 1844 לספירה.

שאלות לדיון:

- 1 נסו להשיג הסבר מפורט יותר על הקשר בין דניאל ח' 14 ודניאל ט' 24-27, ולימדו על הקשר הקרוב ביניהם. מה אמור הדבר ללמדנו על חשיבות הנבואה בדניאל ח' 14, שקושרה לנבואה החשובה המופיעה בדניאל ט' 24-27?
- 2 אלן ג'י. ווייט כתבה: "נושא המקדש והמשפט החוקר אמור להיות ברור ונהיר לחסידי ה'. הכול זקוקים לדעת על מעמדו ומלאכתו של הכותן הגדול העליון. אחרת, לא יעלה בידם לתפעל את האמונה החיונית כל כך בשעה זו, או לאייש את התפקיד או את המשרה שה' יעד להם." (The Great Controversy, עמ' 488). למה לדעתכם התכוונה ווייט? מדוע חשוב כל כך שנבין את דבריה אלה?
- 3 בהתייחסות לקרן הקטנה בנבואות דניאל בפרקים ז' וח', מדובר אך ורק על רומי ולא על שום דבר אחר - לא על הקומוניזם (כפי שנטען בעבר), ולא על האסלם (כפי שטוענים היום). לכן, כיצד נמשיך לדבוק באמונותינו בלי לפגוע באנשים אחרים? מדוע עלינו להראות כי עיקר דאגתנו הוא שיטת הדת, ולא האנשים הלכודים בה?

המסר הנבואי שלנו

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפרקים והפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: התג' י'; דניאל י"ב 4-9; התג' י"ד; י"א 17, 18; התג' י"ג; ברא' ז' 11; י"א 9-1; ירמ' נ', נ"א.

פסוק לשינון: "רְאִיתִי מִלְאָךְ אַחַר מְעוֹפֵף בְּאֲמֻצֵּעַ הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר לוֹ בְּשׂוֹרֶת עוֹלָם לְבָשִׂיר לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְלִכְל אִמָּה וְשִׁבְט וְלִשְׁוֹן וְעַם, וְהוּא קוֹרֵא בְּקוֹל גָּדוֹל: 'יִרְאוּ אֶת אֱלֹהִים וְתַנּוּ לוֹ כְּבוֹד, כִּי בָּאָה עֵת מִשְׁפָּטוֹ. הַשִּׁתְּחוּ וְלַעֲוֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְהַיָּם וּמַעֲיֵנוֹת הַמַּיִם.' (ההתגלות י"ד 6, 7).

מסר המשפט המוצג בספר דניאל פרקים ז' ו-ח' קשור ישירות לתרחיש העימות הגדול שתואר בספר ההתגלות פרקים י"ב-י"ד. כאן אנו מוצאים את המסר של שלושת המלאכים, הכולל נושאים כגון בריאה, משפט ובשורה (התג' י"ד 12-6). פסוקים אלה מציגים את הקריאה הבהולה והסופית של אלוהים, המאיצה בכל תושבי העולם להתכונן לקראת ביאת ישוע השנייה. המסר של המלאך הראשון הוא אכן "בְּשׂוֹרֶת עוֹלָם", שכן הוא זהה לאמיתה שבשורה בידי השליחים, שהמליצו לבני האדם לפנות: "מִן הַהִבְלִים הָאֵלֶּה לְאֱלֹהִים חַיִּים אֲשֶׁר עֲשָׂה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וְאֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם." (מה"ש י"ד 15; השו"ע עם מה"ש ד' 24). העובדה שהמילה "בשורה" צוינה רק כאן, בספר ההתגלות, מבליטה את חשיבות המסר של המלאך הראשון. לכן, בכל פעם שאנו משרים על אירועי אחרית הימים, עלינו לוודא ש"הבשורה" היא לב ליבו של המסר שלנו.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 14 בדצמבר.

אכזבה מרה

קיראו את פרק י' בספר ההתגלות. מהו המסר של המלאך עם הספר הקטן?
מה פירוש המילים: "עֲלֵיךָ עוֹד לְהִנָּבֵא"?

תיאורו של מלאך זה מזכיר את המשיח (התג' א' 16-13), ואת האיש האלוהי "הלבוש בדים" בחזון האחרון של דניאל (דני' י' 5, 6; י"ב 5-7), דבר המרמז על היותם זהים. על פי דניאל י"ב 6, 7, המלאך נשבע בחיי האל הנצחי כשנתן לדניאל את הנבואה על "מוֹעֵד מוֹעֲדִים וְחֻצִי" (1260 שנים). זו היתה חזרה על הנבואה החשובה שניתנה בדניאל ז' 25, בנוגע ל"עֶדֶן וְעֶדְנִים וְחֻצִי עֶדֶן", שתיארה את הרדיפות הנוראות שחסידי ה' יצטרכו לעבור, אמיתה נוספת שהובעה שוב בדניאל י"ב 7.

ספר דניאל נועד להישאר חתום עד אחרית הימים. או אז הוא ייפתח, ואנשים רבים ירכשו ידע ממנו (דניאל י"ב 9-4). בתום התקופה הנבואית של 1260 השנים, הגיע הזמן לפתוח את הספר כדי לרכוש ידע נוסף. הדבר מסומל בפתירת הספר בידי המלאך בפרק י' בספר ההתגלות. מכאן ואילך, נבואות דניאל אמורות להיות בהירות ומובנות יותר.

בעת ובעונה אחת, פרק י' בספר ההתגלות מגלה כי החוויה לא תהיה נעימה. יוחנן אכל את הספר כפי שצווה; בפיו הוא היה מתוק כדבש, אך לאחר בליעתו הוא היה מר בטנו. יוחנן מסמל את המאמינים המשיחיים שהפנימו את ספר דניאל. אנו מאמינים כי תיאור נבואי זה התגשם בתנועה המילריתית שקמה במחצית הראשונה של המאה התשע עשרה, אשר התאפיינה בעניין רב וחובק עולם באירועי אחרית הימים. תיאור זה אף מתאר את האכזבה המרה שהיתה נחלתם של המאמינים שסברו כי נבואות "הטווח הארוך" בדניאל התייחסו לזמנם. אך טעותם היתה ש"2300 הערבים והבקרים" לא ציינו את שיבת המשיח, אלא להפך, את ראשית המשפט הגדול בהתאם לתמונת המשפט בפרק ז' בדניאל.

מיד לאחר החוויה המרה שחוה יוחנן, הוא צווה: "עֲלֵיךָ עוֹד לְהִנָּבֵא עַל עַמִּים וְאַמּוֹת וְלִשְׁנוֹת וּמְלָכִים רַבִּים." (התג' י' 11). נבואה זו מתגשמת בשעה שאנו, האדוונטיסטים, מבשרים לעולם "בשורת עולם".

אכזבה אינה זרה למשיחיים, במיוחד כשהם שוגים בהבנת משמעות האירועים המתרחשים בתקופתם. אין ספק שתלמידי ישוע חוו אכזבה בתקופה שחלפה ממות אדונם ועד לתקומתו. אכזבה היתה גם נחלתם של המילריתים בשנת 1844. כיצד נצליח להתמודד עם אכזבות בלי לאבד את האמונה? באילו הבטחות מכתבי הקודש תדבקו בתקופות שבהן תחוו אכזבה?

איזו עצה תתנו לאדם המתקשה לשימ את ישוע בראש מעייניו ומחשבותיו? למה התכוונו מחברי כתבי הקודש כשאמרו שאנו "רואים את ישוע"?

יראו את ה'!

המסר של המלאך הראשון מזורה לנו לירוא את אלוהים. מה פירוש הדבר?
(ראו תהלי' ל"ד 22-7).

ניתן לפרש יראה בשני מובנים. ראשית, יראה מעידה על יראת כבוד. זו היראה שהמלאך הראשון התכוון אליה כשהורה לנו לירוא את ה'. יראי ה' הם המאמינים האמיתיים (התג' י"א 18). יראת ה' פירושה לחלוק כבוד לה' (התג' י"ד 7), לתת לו שבח והודיה (התג' י"ט 5), לציית לו (התג' י"ד 12), ולתת כבוד לשמו (התג' ט"ו 4). יראת ה' שצוינה במסר של המלאך הראשון, אף מעידה כי אלוהים הוא הבורא והשופט העליון, וקוראת לנו לסגוד לו ככזה.

שנית, יראה מתבטאת בפחד מכך שאלוהים ישפוט את העולם. לגבי הלא-מאמינים, מסר המשפט הוא מסר מפחיד. מסיבה זו אנו מכנים לפעמים את מסר שלושת המלאכים: "אזהרתו האחרונה של ה' לעולם". עצם המושג אזהרה טומן בחובו דבר מה שעלינו לפחד ממנו, וכאשר אנו קוראים כאן על הצרות והמכות שיבואו על האובדים, אין ספק שיש להם ממה לפחד. ואולם, כל עוד רחמי ה' נתונים לנו, אלוהים חפץ תמיד להביא את האובדים לתשובה. יראת ה' עשויה לשמש תמריץ שיגרום להם להתחיל לחפש אחריו (ראו התג' י"א 13). על אף שבסופו של דבר קשר הקרבה עם ה' המוביל לגאולה מתבסס על אהבה, לפעמים אנשים זקוקים למנה הגונה של פחד כדי שיפקחו את עיניהם. ואם דרושה אזהרה כדי לקבל את תשומת ליבם, מה רע בכך?

אנו יודעים כי "אלוהים הוא אהבה", וכי דבר אינו חושף את אהבתו אלינו יותר מאשר מעשה הכפרה בצלב. אנו גם יודעים שאלוהים אוהב את העולם, ושזודאי כואב לו מאוד לראות את מה שהחטא עולל לעולם. אלוהי האהבה והצדק לא יישב בחיבוך יזימים ויניח לרשע ולרשעים להמשיך להתקיים בלי שיבואו על עונשם, ככתוב: "אֶכֶן נוֹרָא לְנֶפֶל בְּיַד אֱלֹהִים חַיִּימוּ" (עברי' י' 31). כיצד נמצא את האיזון הנכון בהבנת אהבתו של אלוהים אלינו, ובהבנת חרון אפו על הרוע המסב לכולנו נזק רב כל כך?

זעם העמים

קיראו את ההתגלות י"ד 7. על איזה משפט מדובר כאן?

משפט ה' שעליו הוכרז כאן מתחיל לפני שיבת המשיח, שתוארה בהתגלות י"ד 20-14. לכן, הוא זהה למשפט שייערך לפני שיבת המשיח שתואר בדניאל ז'. ראשיתו (על פי חישובי הקיצים בדניאל ח' 14) תתרחש בשנת 1844, והדבר עולה בקנה אחד עם העובדה ששלושת המלאכים קוראים לבני האדם לסגוד לאלוהים ולנטוש את החיה ואת "צלמה". "צלם" זה בא לידי קיום רק בתום 42 החודשים הנבואיים, כמו גם בתום 1260 הימים (שכן השניים זהים זה לזה), אשר הגיעו לקיצם בשנת 1798 לספירה (התג' י"ג 5-3, 14-12). בזמן הכרזת האזהרה האחרונה (ההתגלות י"ד 12-6), שער הרחמים עדיין יהיה פתוח לרווחה, ובני האדם ייקראו לעזוב את בבל ולסגוד לאלוהי האמת.

מה יקרה בשעת משפט ה'? (התג' י"א 17, 18).

אלוהים מגיב על זעם העמים על ידי הפגנת גבורתו וחרון אפו. פרק י"ג בספר ההתגלות מתאר את חרון אפו של ה', שהתעורר עקב זעמו של השטן (התג' י"ב 17). מנקודת מבטם של המאמינים המדוכאים, שתחינתם המתמדת היא קריאה לדין ולצדק האלוהי (התג' ו' 10), משפט ה' צריך היה להתקיים מזמן. ואולם, הוא מתחיל במועד שנובא בנבואות, ולפיכך יום הכיפורים באחרית הימים יתנהל כסדרו בהתאם לתוכנית האלוהית.

פסוקים 17, 18 בפרק י"א בספר ההתגלות מעניקים לנו מבט חטוף על משפט ה'. הוא נפתח בשמיים, ואז עובר לארץ כשה' משמיד את כוחות הרשע המשחיתים את האנושות (התג' י"ט 2). חרון ה' מתעורר בהיכל השמימי ונשפך על העולם בשבע מכות (התג' ט"ו-י"ח). בעת ביאת המשיח השנייה, אלוהים יגמול לחסידיו הנאמנים (התג' כ"ב 12). לבסוף, אלוהים ישפוט את המתים; ואופי הצדק והישר יאושש לעיני היקום הצופה במתרחש, וצדקתו תצא לאור. הכול יוכלו לראות שה' הוא שופט צדק, ושהוא נוהג בהגינות ובצדק בכל מעשיו. בינתיים, האתגר שלנו הוא לדבוק באלוהים בכל ליבנו ומאודנו, להאמין, לייחל ולבטוח שכל זה יקרה בעיתוי של ה'.

סגידה לבורא

לב ליבו של ספר ההתגלות הוא סגידה. בשעה שהתנין, החיה העולה מן הים והחיה העולה מן האדמה מאחדים כוחות כדי לגרום לעולם כולו לסגוד להם (ראו התג' י"ג 4, 8, 12, 15; י"ד 9, 11), אלוהים קורא לאנושות לסגוד לו, לבוראם. (התג' י"ד 7). מי שלא יסגוד ל"צלם החיה" יסתכנו באובדן חייהם בעולם הזה (התג' י"ג 15; ראו גם דניאל ג'); אך מי שיסגודו לצלם החיה יאבדו את חיי הנצח (התג' י"ד 9-11). איזו בחירה!

קיראו את ההתגלות י"ד 12. מה נלמד מן הפסוק על תפקידן של מצוות ה' בעימות הסופי?

עבודת ה' קשורה קשר בל יינתק למצוות ה'. פרקים י"ג ו-י"ד בספר ההתגלות גדושי רמיזות על עשרת הדיברות. שימו לב למונחים כגון: "צלם" (התג' י"ג 14, 15; י"ד 9, 11), עבודת אלילים (התג' י"ג 4, 8, 12, 15; י"ד 9, 11), חילול השם (התג' י"ג 1, 5, 6), השבת (התג' י"ד 7), רצח (התג' י"ג 10, 15) וניאוף (התג' י"ד 4, 8). "העימות [הסופי] ייערך בין חוקי ה' וחוקי האדם." (אלן ג'. ווייט, Prophets and Kings, עמ' 188).

מאז שתיאוריית האבולוציה צברה פופולריות, חשוב מאוד שנדבק ונדגול באמונה בבריאת העולם בשישה ימים. תורה זו היא הבסיס לסגידתנו את ה' כבורא. גם אם מדובר בגרסה של תורת האבולוציה המתיימרת להאמין בכתבי הקודש, אין ספק שאפילו גרסה כזו מחבלת בכל מה שהאדוונטיסטים מאמינים בו. ללא מעשה הבריאה, האמונה ב"בשורת עולם" וביתר עיקרי האמונה של התנועה האדוונטיסטית (כגון שמירת שבת), עומדת בסכנה גדולה. אנו עלולים להתפשר על אמונתנו או אפילו לאבד אותה.

הביטוי המתאר את אלוהים כבורא: "עוֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְהַיָּם" (התג' י"ד 7), רומז על מצוות השבת (שמות כ' 11). השבת היא סוגיה מרכזית במאבק על חוקי ה'. בניגוד ליתר הדיברות, הדיבר על יום השבת (שנועד לסגידה לה'), עשוי לשמש אבן בוחן לבחינת נאמנותם של המאמינים, שכן הוא אינו מבוסס על נימוק הגיוני. אנו שומרים את קדושת השבת ומקדישים את יום השבת לסגידה לה', אך ורק משום שכן ציווה עלינו ה' לעשות. גם מעשה הבריאה עולה בקנה אחד עם משפט ה'. הביטוי "מְעִינֵנוּת הַיָּמִים" (התג' י"ד 7), רומז על המבול (ברא' ז' 11), ומצביע אל אלוהים בתור שופט הצדק של העולם (פטר' ב' ג' 5-7).

דבר ממה שאנו מאמינים בו כאדוונטיסטים אינו נשמע הגיוני ללא אמונה בה' הבורא. זאת ועוד, בכתבי הקודש אין דבר המשמש סימן ברור יותר לבריאת העולם בידי הבורא מאשר השבת. באיזו רצינות אתם מתייחסים לשבת? כיצד תזכו לחוויה עמוקה יותר עם אלוהים באמצעות ציית לדיבר זה?

”סבלנות” הקדושים

המסרים של המלאך השני והשלישי בספר ההתגלות מהווים אזהרה לכל בני האדם שלא צייתו לקריאה האלוהית במסר של המלאך הראשון. אנשים שימשיכו בדרכם הרעה יטעמו משבע המכות של ה', שידמו ל”יין חרוץ אֶלֶהִים” (התג' י”ד 10). יין זה יישפך על כל מי שנותרו בבבל. לפי כתיב הקודש, בבל מסמלת מרי נגד ה' (ברא' י”א 9-1; ירמ' נ', נ”א). ברוב הירותה, בבל חומסת את מקומו של אלוהים והופכת לאויבם של חסידי ה'. בתקופת הברית החדשה, בבל שימשה שם צופן לרומי (פטר”א ה' 13). על פי ספר ההתגלות, בבל הזונה היא כוח דתי פוליטי המתנגד לה' ולחסידי, ומנסה לשלוט בעולם. בהתגלות י”ג 15-17 מתואר ”המשבר הבבלי”, המתרחש כאשר הכוחות העומדים מאחורי החיות שתוארו בפרק, חוברים לבבל כדי לרדוף את שארית חסידי ה' ולהילחם נגדה. לכן, בבל משמשת סמל לברית שתיכרת באחרית הימים בין הכנסיות הכופרות לבין הכוחות הפוליטיים המושחתים השולטים בעולם.

המסר של שלושת המלאכים קורא לחסידי ה' לצאת מבבל ולחבור לשארית ה' הנאמנה שנותרה באחרית הימים (התג' י”ח 4, 5). כן, עדיין ישנה שארית נאמנה בבבל, ועליה לשמוע את מסר אחרית הימים האדוונטיסטי.

כפי שראינו אמש, הכתוב בספר ההתגלות י”ד 12 מתאר בבהירות את שארית חסידי ה'. ”סבלנות” הקדושים שצוינה כאן אינה מתארת קבלה פסיבית של רדיפות ומעשים עוינים, אלא דווקא ציפיה מתמדת לשיבת המשיח. המאמינים לא רק שומרים את המצוות, אלא אף מכריזים אותן בעולם.

בעת ובעונה אחת, ”אֶמוֹנַת יְשׁוּעַ” שצוינה כאן עשויה להתייחס הן לאמונת המאמינים בישוע, והן לנאמנותו של ישוע ששמר על תלמידיו בדרכם והביאם עד הלום. הדברים החותמים את המסר של המלאך השלישי מכוונים את מבטנו אל המשיח. בזכות מעלותיו, זכויותיו ונאמנותו, חסידי ה' יכולים לשמור את מצוותיו ולנצור אותם. ”מספר אנשים כתבו אלי וביקשו לדעת אם המסר של המלאך השלישי מדבר על הצדקה דרך אמונה. השבתי להם: 'אמת לאמיתה, זה אכן המסר של המלאך השלישי.'” (אלן ג'י. ווייט, Selected Messages, כרך 1, עמ' 372).

11

על אף שמצוות ה' יעמדו בלב ליבה של המחלוקת במשבר הסופי, אלן ג'י. ווייט טוענת כי הצדקה באמצעות אמונה היא המסר האמיתי של שלושת המלאכים. כיצד תורם הדבר להבנתנו מדוע עלינו להסתמך, בראש וראשונה, אך ורק על ישוע, מעלותיו וזכויותיו שיזכו אותנו בגאולה, בתור התקווה הכבירה שתעזור לנו לעבור את המשבר האחרון?

לימוד נוסף: בנוגע להשקפתה של אלן ווייט על מסר שלושת המלאכים, קיראו בספר *The Great Controversy*, את הפרקים הבאים הדנים במסר של המלאך הראשון: "Heralds of the Morning", עמ' 299-316, "An American Reformer", עמ' 317-342, "Light Through Darkness", עמ' 343-354, "A Great Religious Awakening", עמ' 355-374. על מסר המלאך השני קיראו בספר *The Great Controversy*, את הפרק "Prophecies Fulfilled", עמ' 391-408, את הפרק "What Is the Sanctuary", עמ' 409-422, ואת הפרק "In the Holy of Holies", עמ' 423-432. על מסר המלאך השלישי קיראו בספר *The Great Controversy*, את הפרק "God's Law", עמ' 433-450, ואת הפרק "A Work of Reform", עמ' 451-460.

"מקרב המאמינים המצהירים על אמונתם במשיח, האדוונטיסטים אמורים להיות הראשיים שמרוממים את ישוע לפני העולם. הכרזת המסר של המלאך השלישי דורשת את הצגת האמת על השבת. יש להכריז את האמת הזו בליוויית יתר האמיתות הכרוכות בה; אך בל נשמיט את לב ליבו של העניין – את ישוע המשיח. בצלב המשיח נפגשים חסד ואמת, וצדק ושלוש נושקים זה לזה. יש להדריך את החוטא לשאת את מבטו אל הצלב בגולגולתא; עם אמונה תמימה של ילד קטן, עליו לבטוח בזכויותיו ומעלותיו של המושיע, לקבל את צדקתו ולהאמין בחסדו." (אלן ג'י. ווייט, *Gospel Workers*, עמ' 156, 157).

שאלות לדיון:

- 1 לאזהרות יש תפקיד חשוב בהתנהלות החברה בימינו ובהתנהגותנו עם הזולת. ברוב המקרים, אזהרות נועדו לטובת מקבליהן. כיצד נציג את האזהרות המפחידות הטמונות במסרים של שלושת המלאכים בדרך שתחשוף את התקווה הנפלאה המוצעת בהם?
- 2 תיאוריית האבולוציה אינה עולה בקנה אחד עם האמונה המשיחית, ולפיכך אינה יכולה לשמש בסיס כלשהו לאמונתנו כאדוונטיסטים. לדבריו של אתאיסט מוצהר, האבולוציה היא "חומצה" הממכה כליל כל דבר שהיא באה איתו במגע. ניתן להחיל זאת במיוחד על מסרי שלושת המלאכים בהתגלות י"ד, המהווים נושא מרכזי בתורת הבריאה והגאולה. שתי אמיתות חשובות אלה מופרכות על ידי תורת האבולוציה, גם בגרסתה ה"דתית" יותר. (מי רוצה בכלל לסגוד לאל שברא את העולם בדרך כזו?) מדוע עלינו להישמר, כקהילה, ולא להניח לעולם לתורת השקר של מדע האבולוציה לחדור לתורותינו?
- 3 קהילה אדוונטיסטית רואה במסרים של שלושת המלאכים בספר ההתגלות פרק י"ד, אור גדול המציג בתמציתיות את מסר אחרית הימים שהיא נקראה להכריז. למרות שרבים מחברי הקהילה שמעו את המסרים הללו, ייתכן שיש להם עדיין שאלות לגבי משמעותם האמיתית. כיצד תסבירו בקצרה את משמעות הקריאה האחרונה של ה' לעולם, ואת מה שכרוך בה?
- 4 לפעמים אנשים זקוקים למנהיגה הגונה של פחד כדי שיפקחו את עיניהם למציאות, ויפתחו השקפת עולם נכונה ומאוזנת. האם לדעתכם נכון הדבר גם לגבי החיים המשיחיים? נמקו את תשובתכם.

המאבק הקוסמי על אופיו של ה'

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: יחזקאל כ"ח 17-12, ישעיה י"ד 15-12, איוב א' 6-12, זכריה ג' 1-5, יוח"א ד' 10, טימ"ב ד' 8, יחזקאל ל"ו 27-23.

פסוק לשינון: **"וְשִׁמְעֵתִי אֶת הַמְזוּבָּח אֹמֵר: 'בְּנֵי ה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת, אֱמֵת וְצֶדֶק מְשַׁפְּטִיךָ."**
(ההתגלות ט"ז 7).

האדוונטיסטים בוחנים ומפרשים את המציאות בעזרת הרעיון המקראי של "העימות הגדול בין המשיח לשטן". תרחיש זה עשוי לסייע בהסברת עולמנו והמתרחש בו. המקדש מצוי בלב ליבו של עימות זה. כפי שראינו, נושא המקדש עובר כחוט השני לכל אורכן של תולדות הגאולה, מראשיתן ועד אחריתן, שתכליתן היא גאולת האנושות באמצעות מותו של ישוע המשיח. כאשר מבינים את מסר המקדש לאשורו, הדבר מסייע בהבהרת אופיו של אלוהים, הנתון תחת מתקפת השטן מאז ראשית העימות הגדול בשמיים. השבוע נבחן מספר ציוני דרך בעימות הגדול בין המשיח לשטן, החושפים את האמת על אופיו של ה' ואת שקריו של השטן.

12

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 21 בדצמבר.

מרד בהיכל השמימי

קיראו את יחזקאל כ"ח 17-12, ואת ישעיה י"ד 15-12. מה אנו למדים מפסוקים אלה על נפילת השטן?

על פניו, דומה שהכתוב ביחזקאל כ"ח 12 מתייחס אך ורק למלך בשר ודם. ואולם, ממספר היבטים הטמונים בכתוב עולה שלמעשה מדובר כאן על השטן. ראשית, נאמר עליו שהוא "קרוב ממשח הסוכך". (פס' 14) כלומר, מלאך משוח הפורש את כנפיו כדי להגן על הסובבים אותו. דבר זה מזכיר את קודש הקודשים במקדש הארצי, שבו שני כרובים סוככו בכנפיהם על ארון ה' ועל שכינת ה' (שמות ל"ז 9-7). בנוסף, יצור שמיימי זה התהלך "בְּתוֹךְ אֲבְנֵי אֲש", כלומר, על הר קודשו של ה' (יחז' כ"ח 14), בגן העדן של ה' (פס' 13). הכיסוי שהיה עשוי אבנים יקרות הכיל תשע מבין שתיים עשרה אבני חושן המשפט ששובצו באפוד הכהן הגדול (שמות ל"ט 13-10). כל הדברים הללו לקוחים מסמלי המקדש. לאחר תיאור יופיו והודו של המלאך, הכתוב מתאר את נפילתו המוסרית. הכבוד והתהילה שזכה להם "עלו לו לראש". על פי הכתוב, הוא היה "כליל יופי", אך עקב יופיו גבה ליבו. הוא היה "מלא חוכמה", אך פארו השחית את חוכמתו. "מסחרו" – ככל הנראה התייחסות למרי שהוא עורר בשמיים, להוצאת הדיבה על ה' ולהכפשת אופיו של ה' – הפך אותו תוקפני ואלים. בדרך כלל, מעצמות גאות ואנשים גאים שואפים לעלות מעלה ולהגיע אל השמיים. אך לפי ישעיהו י"ד 15-12, אותו מלאך שכונה "הִלֵּל בֶּן שָׁחַר" (כינוי לשטן), נפל מן השמיים, דבר המציין את מוצאו העל טבעי. מילים וביטויים נוספים כגון: "הָר מוֹעֵד בְּיַפְתֵּי צְפוֹן" או "עֲלִיּוֹן", מחזקים את הרושם שמדובר בישות שמיימית. בשעה שפסוקים 13-12 מופיעים בזמן עבר, פסוק 15 עובר לפתע לזמן עתיד. שינוי זה בזמנים מציין שתי נפילות: האחת, נפילה מהשמיים לארץ (ישע' י"ד 12), והשנייה, נפילה מן הארץ לשאול (לקבר), שתתרחש בעתיד הרחוק (ישע' י"ד 15). זו אינה התייחסות למלך בבל; אדרבה, זו התייחסות ברורה לשטן.

יצור כליל שלמות שנוצר בידי אל כליל שלמות נופל בחטא? מה נלמד מכך על ממשות החירות המוסרית ביקום של אלוהים? מה חושפת חירות זו על אופיו של אלוהים?

12

קטרוגיו של השטן

לאחר נפילתו מן השמיים, השטן ניסה להכפיש את אופיו של אלוהים בגן עדן (ברא' ג' 1-5), בלב ליבו של "המקדש" הראשון עלי אדמות. השטן הביא את רוח המרי שלו, שהתעוררה לראשונה בהיכל ה' בשמיים, אל המקדש הארצי בגן עדן. לאחר שיצר מגע עם חווה באמצעות הנחש, הוא שתל במוחה את הרעיון שאלוהים מנע ממנה ומבעלה דבר מה העשוי להועיל להם, שהוא מקפח אותם ושולל מהם דבר שאמור היה להיות שלהם. בדרך זו, מתוחכמת ככל שהיתה, הוא הציג לפניו את אופיו של אלוהים בצורה מסולפת. כשאדם וחווה חטאו, הם העניקו לשטן באופן זמני את השלטון על העולם. ממספר פסוקים עולה שהשטן קיבל שוב גישה להיכל השמימי, אך עתה בתור "שַׂר הָעוֹלָם הַזֶּה" (יוחנן י"ב 31), שהעולם נתון בידי, אך אינו שייך לו, בדומה לגנב.

קיראו את איוב א' 1-6 ואת זכריה ג' 1-5. כיצד נחשף כאן העימות הגדול?

פסוקים אלה מעניקים לנו מבט חטוף על חלק מן העימות הגדול המתחולל בשמיים. השטן מציג את צדקתו של איוב כנובעת ממניע אנוכי: אם אני טוב וישר, אלוהים יברך אותי. מכאן, שאיוב אינו עובד את ה' משום שהוא ראוי לכך, אלא עושה זאת לתועלתו האישית בלבד; ברגע שיתברר לו שעבודת ה' אינה מביאה לו כל תועלת או ברכה, הוא יעזוב את האמונה. אלן ג'י. ווייט טוענת בנוגע ליהושע הכוהן הגדול (שוב מוטיב מן המקדש) ולמאמינים אחרים (ראו התג' י"ג 10), כי השטן "מאשים את ילדי האלוהים, ומציג [לפני כס המשפט השמימי] את המקרה שלהם כחסר סיכוי. הוא מונה לפני ה' את מעשיהם הרעים ואת מגרעותיהם." (Christ's Object Lessons, עמ' 167).

ואולם, בשני המקרים, הסוגיה העיקרית היא הצדק האלוהי. השאלה העומדת מאחורי ההאשמות והקטרוגים של השטן היא, האם אלוהים הוגן וצודק בכל מעשיו. אופיו של ה' עומד למבחן. האם ה' נוהג בהגיינות ובצדק כשהוא מושיע את החוטאים? האם הוא הוגן בהכריזו על החוטאים כעל צדיקים? אם הוא הוגן, עליו להעניש את החוטאים; אם הוא רחום וחנון, עליו לסלוח להם. כיצד יכול אלוהים להיות גם הוגן וגם רחום בעת ובעונה אחת?

אם אלוהים היה אך ורק אלוהי הצדק, מה היה עולה בגורלכם, ומדוע הייתם ראויים לגורל כזה?

הצדקה על הצלב

מראשית האנושות, אלוהים לא הותיר שום צל של ספק בכך שהוא יפריך את האשמות השטן נגדו, ויפגין את אהבתו וצדקו הנצחים. צדקו מחייב ענישה על חטאי האנושות. אהבתו מבקשת לשקם את יחסיו עם האנושות. כיצד יכול אלוהים להפגין בו זמנית את שתי התכונות הללו?

כיצד הפגין ה' הן את אהבתו והן את צדקו? (יוח"א ד' 10, רומ' ג' 26-21).

אופיו של אלוהים, אלוהי האהבה והצדק, נחשף במלואו במוות ישוע המשיח. אלוהים אהב אותנו אהבה עזה כל כך, שהוא שלח את בנו לשמש קורבן תמורה על חטאינו (יוח"א ד' 10, יוחנן ג' 16). בכך שנשא בעצמו בעונש על חילול התורה על ידינו, הוא הפגין את הצדק שלו: מצוות התורה חייבות להתקיים, והן התקיימו במלואן במעשה הכפרה בצלב בידי ישוע המשיח. בעת ובעונה אחת, בצעד זה של עשיית צדק, אלוהים אף חשף את חסדו, רחמיו ואהבתו, שכן מות ישוע בעבורנו היה מוות חלופי. הוא מת במקומנו ונשא בעונש שאנו ראויים לו, כדי שלא נצטרך לטעום מן המוות הזה. זוהי הברכה המופלאה הטמונה בבשורה: אלוהים בכבודו ובעצמו נשא בעונש על פי דרישות תורתו וצדקתו, שמן הדין ומן הצדק ראוי היה להשית אותו עלינו. הכתוב באיגרת אל הרומים ג' 26-21 מטיב לתאר את צדקת ה' ואת גאולתנו בישוע המשיח. מות ישוע כקורבן תמורה מופגן בצדקת ה' כדי להראות "שְׁהוּא צְדִיק וּמַצְדִּיק אֶת בְּן אָמוּנָת יִשׁוּעַ". (רומ' ג' 26).

כאמור, דימויי המקדש מעניקים למוות המשיח מסגרת רעיונית. בשבועות הקודמים למדנו שישוע היה קורבן תמורה כליל שלמות, ושהוא שימש כפרה (רומ' ג' 25). בקצרה, הן הברית הישנה והן הברית החדשה מלמדות ששליחות המשיח סומלה בעבודת הקודש במקדש הארצי.

"בעניין רב צפו העולמות הטהורים בה' כדי לראות אם יקום וימחה את תושבי העולם הזה... אך במקום להשמיד את העולם, אלוהים שלח את בנו כדי להושיע את העולם... בשעת משבר זו, כשנדמה שהשטן נוחל ניצחון, בן האלוהים בא לעולם כנציג החסד האלוהי." (אלן ג'י. וייט, *The Desire of Ages*, עמ' 37). מה למדתם מציטטה זו על אופיו של ה'?

12

הצדקה במשפט

כפי שעולה מכתבי הקודש, משפט ה' נושא עימו בשורות טובות לחסידי, המאמינים בו, בוטחים בו ומסורים לו, על אף ש"נבצר מאיתנו להשיב על האשמות השטן נגדנו." (אלן ג'י. ווייט, Testimonies for the Church, כרך 5, עמ' 472). ואולם, משפט ה' לא נועד אך ורק למענו. הוא אף משמש להוכחת צדקת ה' בפני היקום כולו.

כיצד מוצג אופיו של ה' בפסוקים הבאים העוסקים במשפט ה'? (תהל' צ"ו 10, 13; טימ"ב ד' 8; התג' ט"ז 5, 7; י"ט 2).

אופיו של אלוהים ייחשף בשעת משפט ה'. מה שהיה ברור לחלוטין לאברהם אבינו, ששאל את ה': "הֲשֹׁפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט?" (ברא' י"ח 25), יתבהר לבסוף לעיני האנושות כולה. הליכי המשפט השונים, כולל חקירה ובדיקה, שייערכו על סמך תיעודי הספרים שנפתחו בהיכל המשפט, נועדו לוודא שהמלאכים (במשפט שייערך לפני שיבת משיח), והצדיקים (במשפט שייערך בתקופת אלף השנים), יוכלו להוכיח ואף להיות בטוחים בצדקת ה' בכל מעשיו ומגעיו עם האנושות, ובכך שנהג ברחמים ובחסד בכל מקרה ומקרה.

קיראו את האיגרת אל הפיליפיים ב' 11-5. איזה אירוע מדהים מתואר כאן?

פסוקים 11-9 מתארים את רוממותו של המשיח. שתי הפעולות שצוינו כאן ומהוות מחוות של כבוד מביעות את אותו רעיון: ישוע הוא אדון, וכל הבריאה כולה מכירה בו כאדון עולם. ישוע רומם משתי סיבות. ראשית, "לְמַעַן תִּכְרַע בְּשֵׁם יֵשׁוּעַ כָּל בְּרִיָּה." כריעה היא אקט המעיד על הכרה בסמכותו של אדם או אל. כאן מציין הדבר את הכבוד שהכול יחלקו למלך המשיח מתוך הכרה בריבונותו העליונה. מחוות כבוד זו חובקת עולם ויקום, ככתוב: "תִּכְרַע בְּשֵׁם יֵשׁוּעַ כָּל בְּרִיָּה, בְּשָׂמַיִם וּבָאָרֶץ וּמִתַּחַת לָאָרֶץ," הווה אומר, כל יצור חי: המלאכים ודרי העולמות העליונים, בני האדם עלי אדמות, והמתים שיקומו לתחייה וייצאו מתחתיות ארץ. דומה שלא כל מי שיחלקו לו כבוד יהיו גאולי ה', שכן הכול יכירו באדנותו ובריבונותו, אפילו האובדים.

האקט השני יהיה: "וְכָל לְשׁוֹן תִּוְדָה כִּי יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ הוּא הָאֲדוֹן," (פס' 11). בסופו של דבר, הכול יכירו בצדקת ה' בשעה שירוממו את המשיח. בדרך זו, כל הבריאה תאשש את אופיו של אלוהים ותכיר בהיותו אל צודק, נאמן ורב חסד ורחמים – סוגיה שהיתה לב ליבו של העימות הגדול. אפילו השטן, אויבו הראשי של המשיח, יכיר בצדק האלוהי ויכרע ברך לפני המשיח. (ראו אלן ג'י. ווייט, The Great Controversy, עמ' 670, 671).

חזיון קוסמי מרהיב

בדרשה על ההר, ישוע אמר את הדברים המדהימים הבאים: "כִּי יָאֵר נָא אוֹרְכֶם לְפָנַי בְּנֵי אָדָם, לְמַעַן יֵרְאוּ אֶת מַעֲשֵׂיכֶם הַטּוֹבִים וַיִּכְבְּדוּ אֶת אֲבֹתֵיכֶם שְׂבַשְׁמִים." (מתי ה' 16). בדבריו אלה ישוע חשף עיקרון, שעל אף שקל לשגות בהבנתו, הוא טמון לכל אורכם של כתבי הקודש. עקרון זה מראה שתלמידי ישוע יכולים להביא לאלוהים תהילה או קלון באמצעות מעשיהם.

קיראו את יחזקאל ל"ו 27-23. כיצד עמד ה' לזכות את שמו בימי ישראל הקדומה?

פסוקים אלה מהווים את אחד הקטעים החשובים בתנ"ך העוסקים בברית החדשה שה' עתיד לכרות עם עמו. אלוהים חפץ לחולל שינוי קיצוני בקרב עמו. הוא יטהר אותם (פס' 25), ייתן להם לב חדש ורוח חדשה (פס' 26), וזאת כדי שיהיו עם קדוש ויצייתו למצוותיו. אלוהים מעוניין להצדיק ולקדש את המאמינים, והם מצידם יחלקו לו כבוד באמצעות חייהם. (פס' 23). מובן שצלב המשיח הוא הטיעון המרכזי בהוכחת צדקתו של ה' וזיכוי שמו ואופיו לעיני היקום. לאחר מות המשיח, "השטן ראה שתחפושתו נקרעה. התנהלותו הכושלת נחשפה לעיני המלאכים החפים מחטא ולפני היקום השמימי. הוא התגלה כרוצח. בכך ששפך את דמו של בן האלוהים, הוא איבד לחלוטין את אהדתם של מלאכי השמיים והישויות השמימיות." (אלן ג' ווייט, The Desire of Ages, עמ' 761).

בעת ובעונה אחת, תלמידי המשיח בתקופת הברית החדשה שימשו "מִחְזָה לְעוֹלָם, הֵן לְמַלְאָכִים הֵן לְבְנֵי אָדָם." (קור"א ד' 9). כלומר, מעשינו נחשפים לא רק לעיני זולתנו, אלא גם לעיני ישויות תבוניות שמימיות. איזו עדות אנו מציגים בפני הזולת והיקום? באמצעות חיינו, ביכולתנו להודיע "לְרֵשׁוֹת וְלְמַמְשָׁלוֹת שְׂבַשְׁמִים [את] חֻקֵּי אֱלֹהִים הַעֲתִירָה." (אפס' ג' 10). מאידך, חיינו יכולים להמיט קלון על שמו המהולל של ה', אותו אנו מתיימרים לעבוד.

איזה "חיזיון" אתם מציגים באמצעות חייכם, הן לפני בני האדם והן לפני מלאכי השמיים? האם הוא מביא כבוד ותהילה לאלוהים, או שמא מרומם את השטן, במיוחד עקב כך שאתם מצהירים על היוזמת תלמידי ישוע?

12

לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, את הפרק: "מדוע התיר ה' את החטא?" עמ' 46-35, ובספרה, Testimonies for the Church, כרך 5, את הפרק "The Character of God Revealed in Christ", עמ' 746-737.

"שם בעולם ניצב המשיח ששימש נציג כליל שלמות של אבינו שבשמיים. אופיו ומעשיו הפריכו את טענות השטן, שהציגו את ה' באור כוזב. השטן טפל על ה' את התכונות שאפיינו את עצמו. עתה, במשיח, הוא ראה את ה' באופיו האמיתי – אב רחום וחנון, מלא אהבה וחסד, שאינו חפץ שיאבד איש, אלא שהכול יחזרו בתשובה, ישוּבו אליו וינחלו חיי עולם." (אלן ג'י. ווייט, Selected Messages, כרך 1, עמ' 254).

"שליחות המשיח שעד כה נבצרה מהבנתנו, שקראה לו לעזוב את כס המלכות של ה' וללכת אל מסתורין מזבח הצלב בגולגולתא, תיחשף בהדרגה בפני מוחנו וליבנו. או אז ניווכח לדעת שבקורבן המשיח טמונים המקור והיסודות של כל שליחות הנובעת מאהבה." (אלן ג'י. ווייט, In Heavenly Places, עמ' 319).

שאלות לדיון:

1 הגו ברעיון שעל פיו בתום העימות הגדול, כל ישות תבונית ביקום, כולל השטן והאובדים, תכיר בצדק של ה' ובטיפולו הצודק, הישר וההוגן בחטא ובמרי. על אף שקשה לקלוט את הרעיון הזה, מה אנו למדים ממנו על אופיו של ה' מה אנו למדים ממנו על ממשות החירות המוסרית שניתנה לאדם, ועד כמה חירות זו היא עניין חיוני ורציני ביקום שברא ה'?

2 משיחיים רבים מתכחשים לקיומו של השטן, ורואים בו אך ורק אמונה טפלה שאבד עליה הכלת. לדידם, אנשים פרימיטיביים בימי קדם ניסו להסביר באמצעותה את פשר הרוע והסבל בעולם. חישבו עד כמה שגויה השקפה כזו. קשה לדמיין משיחיות כזו, שיכולה להתכחש לממשותו של כוח שהוצג אינספור פעמים בכתבי הקודש, במיוחד בברית החדשה, כישות ממשית. מה אמור הדבר ללמדנו על ההשפעה הרבה של השקפות חילוניות ומודרניות על קהילות מסוימות? מה נוכל אנו, האדונוטיסטים, ללמוד מטעויות של אחרים כדי לא ללכת שולל אחר התעיה כזו? ללא שטן ממשי, מה קורה לרעיון העימות הגדול?

לקחים מן המקדש

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפרקים והפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: עבר' י' 19-25;
עבר' ד' 16; שמות כ"ד 8; יעקב ד' 7, 8; יוחנן י"ג 34; עבר' י' 24, 25.

פסוק לשינון: "וּבְהִיּוֹת לָנוּ כְּהֵן גָּדוֹל עַל בֵּית אֱלֹהִים, נִתְקַרְבָּה נָא בְּלִבְבֵנוּ שְׁלֹם וּבְמַלּוּא וְדָאוֹת הָאֲמוּנָה, מְשַׁלְּבוּתֵינוּ מְטַהְרִים מִהַרְשָׁעִת מִצְפּוֹן וְהַגּוֹף רְחוּץ בְּמִים טְהוֹרִים." (אל העברים י' 21, 22).

כלל אורכה של האיגרת אל העברים מופיעים לסירוגין קטעים על האמונה המשיחית והחיים המשיחיים. במילים אחרות, תיאולוגיה ניתנת ליישום הלכה למעשה. עיקרי האמונה מובילים לאורח חיים משיחי. באיגרת זו, לאחר שהמחבר צייר לפנינו תמונה תיאולוגית מרשימה של המשיח כקורבן תמורה וככהן הגדול העליון שלנו (עבר' ז' 1-18), הוא מעודד את המאמינים ומאיים בהם לחיות על פי האמיתות הללו. דברי העידוד והאזהרה שלו מופיעים בעיקר בפסוקים 19-25 בפרק י' באיגרתו.

במקור היווני מופיעה פסקה זו כמשפט אחד ארוך ומורכב, המציג שתי עובדות מהותיות המובילות לשלוש תוכחות, כשכל אחת מהן פותחת במילה "הבה", ועוסקת באמונה, תקווה ואהבה. בנוסף, כל אחת מהן כוללת פן שונה באמונה המשיחית. השבוע נלמד את הפסקה הזו ואת התוכחות המעשיות שניתנו בה לגבי החיים המשיחיים.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 28 בדצמבר.

גישה להיכל השמימי

קיראו את אל העברים ד' 16; ו' 19, 20; י' 21-19. איזו גישה ניתנה למאמינים, ומה משמעות הדבר מבחינתנו? איזו תקווה טמונה כאן, והעיקר, איזו השפעה אמורה להיות לתקווה זו על חיינו ואמונתנו?

למאמינים יש גישה רוחנית להיכל השמימי, לכס מלכותו של ה'. נוכל לבקש את קרבת ה', שכן "זכות הכניסה להיכל ה'" התאפשרה דרך דם המשיח וכהונתו בעבורנו ככהן גדול עליון. פסוקים אלה מאששים את העובדה שישוע המשיח, השרוי בנוכחות השכינה, הוא העוגן של נפשנו (עבר' ד' 14-16; ו' 19, 20). ודאותנו מבוססת על כך שהמשיח זכה לקבל גישה מלאה לאלוהים כשהחל לכהן בתפקיד הכהן הגדול העליון (עבר' ו' 20). בשעה שהחל בכהונה זו, הוא ישב על כס המלכות בשמיים – דימוי המעיד על מעמדו המלכותי (התג' ג' 21).

הבשורות הטובות מבחינתנו הן שנציגנו יושב לימין אבינו שבשמיים. לא כוהן בשר ודם הנחשב לחוטא כמונו מכהן בעבורנו, אלא כוהן נעלה יותר. דבר אינו מפריד בין האב בשמיים לבנו ישוע. משום שהמשיח הוא חף מחטא וכליל שלמות, אין צורך בפרוכת שתחצוץ בין קדושת ה' לישוע, הכהן הגדול העליון שלנו (עבר' י' 20).

"מה משיגה תפילת הפגעה? זוהי שרשרת זהב המחברת את בן התמותה אל כס האלוהים הנצחי. בן האדם שהמשיח מת למען גאולתו מפציר בכס המלכות של ה', ותחינתו עולה לשמיים על ידי ישוע שרכש אותו בדמו שלו. הכהן הגדול העליון שלנו זוקף את צדקתו לבעל התפילה, ואז תפילת המשיח נמהלת בתחינת האדם." (אלן ג'. ווייט, That I May Know Him, עמ' 78). יש לנו ביטחון מלא בכך שנוכל לשרות בקרבה יתרה עם אבינו שבשמיים, והכול בזכות מה שישוע עשה ועושה בעבורנו!

הגו במשמעות תפילת הפגעה של המשיח בעבורנו בשמיים. מדוע אנו נזקקים לה כל כך?

לב שלם וטהור

קיראו את אל העברים ' 22. על פי הפסוק, אילו תנאים עלינו למלא כדי להתקרב אל ה' בהיכלו השמימי?

על פי פסוק זה, עובדי ה' אמורים למלא ארבעה תנאים בבואם אל אלוהים:

- עליהם לבוא עם לב שלם. הלב הוא ההוויה הפנימית שלנו, הוא מושב מחשבותינו, כוונותינו, רגשותינו, רצוננו ותכונותינו. אלוהים חפץ שנבוא אליו בלב שלם. אך הלב יכול להיות שלם רק אם הוא טהור. אין פירוש הדבר שאנו מושלמים, אלא שאנו חותרים להפגין את אופיו של המשיח.

- עליהם לבוא באמונה שלמה, "בְּמִלּוּא וְדִאּוֹת הָאֱמוּנָה". כפי שראינו אמש, אין עוד סיבה לפקפק בהשגת גישה לה'.

- עליהם לבוא "כשליבם מטהור מהרשעת המצפון". בתרגום אחר נאמר: "מטוהרים בהזיית לבבנו..." (דליץ). הזיית הלב מזכירה את הדם שנוזק על העם במשכן במדבר (שמות כ"ד 8; ויקרא ח' 23, 24). על אף שהדם טיהר את העם מבחינה טקסית, נבצר ממנו לנקות ולטהר את מצפונם (עבר' ט' 9, 13). ואולם, טיהור בהיכל האמיתי בשמיים משמעו טיהור המצפון באמצעות דם המשיח (עבר' ט' 14). הצדקתו של החוטא ששב בתשובה מסומלת בטיהור זה. יש לנו מצפון נקי משום שנמחל לנו.

- עליהם לבוא כשגופם רחוף במים טהורים. רעיון זה נשמע כמו רמז לטבילה המשיחית, אך ניתן גם להבינו מבחינה רוחנית כהיטהרות "על ידי חִיצֵת מַיִם, בְּלוּי דְבָרוֹ" (אפס' ה' 26), כלומר, דרך קריאת כתבי הקודש ויישום עקרונותיהם בחיינו.

באיגרת יעקב, פרק ד' פסוקים 7-8, יעקב מוכיח את המאמינים שאליהם שלח את איגרתו על הפכפכות ליבם, כלומר, על כך שפסחו על שתי הסעיפים. כפי הנראה הם איבדו את יציבותם ונחישותם בהליכתם עם ה'. הם התפשרו על אמונתם והיו מצויים בסכנה מידית. יעקב משתמש בשפה שקושרה לטהורה בעבודת ה' במקדש. הרעיון שעל פיו ניתן להתקרב לאלוהים רק לאחר טיהור, לקוח מן המקדש.

עלינו להבין שרק אלוהים יכול לטהר את ליבנו. השאלה היא: אילו בחירות כואבות עלינו ליטול כדי לאפשר לאלוהים לבצע את מלאכת הטהרה הזו בחיינו?

13

ביטחון באמונה

שובו וקידאו את האיגרת אל העברים י' 25-19. הכתוב שב ומזכיר את נושא ה"ביטחון". המילה היוונית שתורגמה לביטחון משמעה נחישות ואומץ. בברית החדשה היא מתארת את הקשר החדש שלנו עם אלוהים.

המילה ביטחון התייחסה מלכתחילה לדיבור בפתחות. בהקשר זה, הדבר עשוי לציין את העובדה שהאדם יכול לפנות אל ה' בחופשיות בתפילה ולשפוך לפניו את ליבו. פתיחות כזו בקשר שלנו עם ה' נוסכת בליבנו ביטחון ושמחה. הסיבה לביטחוננו היא שיש לנו כוהן גדול עליון בשמיים, שדרכו זכינו בגישה אל נוכחות השכינה. גישה זו אינה מוגבלת ואינה חסומה בידי דבר זולת אנו עצמנו, מעשינו הרעים ובחירותינו המוטעות. בידינו הזמנה פתוחה לבוא בכל עת אל ההיכל השמימי.

מניין נובע ביטחון זה? ביטחון באמונה אינו תוצר שהפקנו בעצמנו, אלא קיבלנו אותו דרך הכרה בכך שדם ישוע המשיח זיכה אותנו בגישה אל נוכחות האלוהים.

פסוקים נוספים באיגרת אל העברים דנים בוודאות וביטחון: ג' 6, 14; ד' 16; ו' 11; י"א 1. על איזה ביטחון מדובר בהם?

ודאות וביטחון באמונה אינם מחזקים את ביטחוננו בעצמנו, אלא אך ורק את ביטחוננו במשיח. מילוי התנאים הללו אינו תלוי בנו, אלא במתווך השמימי שלנו. מעניין לציין שאין שום אזכור לכך שלמאמינים לא תהיה ודאות מוחלטת (עבר' ו' 11, י' 22). אין ספק שהדרך החדשה שנסללה ונפתחה לנצח נצחים דרך מות ישוע, תוביל את המאמין לביטחון מלא. אין לצפות למשהו פחות מזה.

ישנן שתי דרכים לרכוש ביטחון באמונה ולהחזיק בו. האחת דרך האמונה עצמה (אפס' ג' 12); השנייה דרך שירות משיחי מסור לזולת (טימ"א ג' 13); שני ההיבטים חיוניים וחשובים. באיגרת אל העברים, ודאות האמונה עולה בקנה אחד עם אורח החיים המשיחי. חיים משיחיים אינם מנותקים לעולם מן האמונה המשיחית.

אלו דברים בחייכם מערערים את ביטחונכם בה' או את ודאותכם ברצונו הטוב בעבורכם? מה תעשו כדי להתגונן מפני סכנה רוחנית זו?

תקווה איתנה ובוטחת

קיראו את הפסוקים שלהלן. מהו המכנה המשותף לכולם? במה אמורים המאמינים לדבוק?

עבר'ג' 6

עבר'ג' 14

עבר'ד' 14

עבר'ו' 18

עבר'י' 23

חוץ מוודאות בגאולה, חשוב שנשמר את התקווה שהוצעה לנו. על פי האיגרת אל העברים, הדרישה לדבוק ולהתמיד באמונה ובתקווה היא דרישה רצינית. הקורא מקבל את הרושם שחלק מן המאמינים איבדו בהדרגה את אמונתם המשיחית ואת תקוותם המשיחית. השליח מעודד אותם לא לאבד תקווה ולא לזנוח את האמונה. הכתוב מביע במקביל את הדברים שרצוי לדבוק בהם: תקווה, ביטחון, ודאות ווידוי. כל המונחים הללו מתייחסים לאמונה המשיחית מבחינה אובייקטיבית. ביכולתנו לדבוק בהם ולבצע אותם, שכן תקוותנו אינה מעוגנת בעצמנו, אלא בישוע ופועלו בעבורנו. ברגע שנשכח את האמיתה החשובה הזו, בטוח שנאבד את ביטחוננו. פסוקים אלה מאתגרים אותנו לדבוק "בַּבְּטָחוֹן אֲשֶׁר הִתְחַלְנוּ בוֹ" (עבר ג' 14), ו"לִהְיֶיךָ עֵד קִץ בַּבְּטָחוֹן" (עבר ג' 6, 14; ו' 11). בנוסף, נאמר לנו להחזיק "בְּתִקְוָה שְׂאֵנוּ מִצְהִירִים עָלֶיהָ, וְאֵל נְמוֹט." (עבר י' 23). עלינו לעשות זאת בנחישות והתמדה, וכך תהיה לנו אמונה איתנה שלא ניתן לערערה או לשנותה. יהיו הנסיבות אשר יהיו, תקוותנו נותרת בעינה, ומחויבותנו לאלוהים אינה משתנה, שכן ביכולתנו לבטוח בכך שהוא נאמן ושהוא ימלא את הבטחותיו.

אין שום ספק בכך שה' נאמן לדבריו. הוא הגשים את ההבטחה שנתן לאברהם ושרה (ראו גם רומ' ד' 21-19); הוא הגשים את הבטחתו על ביאת המשיח הראשונה (גל' ג' 19), והוא יגשים את הבטחתו על ביאת המשיח השנייה (עבר' י"ב 26). ואולם, הבטחתו האולטימטיבית של ה' היא להנחיל לנו חיי נצח, והוא הבטיח זאת מקדמת דנה, בטרם היות הזמן (טיטוס א' 2, יוח"א ב' 25). נאמנותו של אלוהים היא איתנה ולעולם אינה משתנה. גם "אֵם אֵינְנוּ נְאֻמָּנִים, הוּא נִשְׁאָר נְאֻמָּן, כִּי לֹא יוּכַל לְהִתְכַחֵשׁ לְעֲצָמוֹ." (טימ"ב ב' 13). חוסר אמונה או אי נאמנות מצדנו לא ישנו את כוונות אלוהים לגבינו. הבטחותיו נותרות בעינן גם כשאנו מידרדרים מוסרית. הבטחותיו תמיד נתונות לנו, שכן הן חלק מאופיו האלוהי.

קל להתיימש ולוהרים ידיים עקב חטאינו. כיצד נגבר עליהם, ועם זאת, בעת ובעונה אחת, כיצד לא נתייאש כשניכשלי? מדוע עלינו לדבוק בהבטחות הללו, במיוחד כשאנו מועדים?

13

אהבה: עודדו איש את אחיו

"נשים לבנו איש אל רעהו, לעזור זה את זה לאהבה ולמעשים טובים." (עבר' י' 24).

דברי העידוד באיגרת אל העברים י' 23 מתמקדים בגישתו של המאמין הפרטי. אך פס' 24 חל על הקהילה כולה. איננו צועדים בגפנו על נתיב האמונה במשיח; עלינו לדאוג ללא הרף איש לאחיו. האתגר לאהוב איש את אחיו מהווה מרכיב מסורתי נוסף בהתנהגות המשיחית (יוחנן י"ג 34, 35; גלט' ה' 13). ואולם, אהבת הזולת אינה צומחת מאליה באופן טבעי. לכן נאמר לנו שעלינו "לשים ליבנו איש אל רעהו". לשים לב פירושו להתרכז בזולת, ולחשוב על הזולת באכפתיות ובהתעניינות. אנו נקראים לשים לב לאחינו באמונה ולעוררם לאהבת הזולת ולמעשים טובים. לרוע המזל, קל יותר להתגרות בזולת או להתנגד להם מאשר לדרבן אותם להפגין אהבה משיחית, נכון?

הבה נתאחד במאמציו לפעול לתועלת ולרווחת הקהילה, כדי שאהבתנו תעורר את הזולת למצוות ולמעשים טובים מתוך אהבה.

קראו את אל העברים י' 24, 25. מה הקשר בין "אהבה" ו"מעשים טובים" לבין "אספותינו"?

אחת הנקודות שמחבר האיגרת אל העברים ביקש לחדד היא שביכולתנו להפגין אהבה איש כלפי אחיו באספות ובכנסים המשיחיים שאנו משתתפים בהם. אם אח או אחות באמונה אינם מגיעים לאספת הקהילה, כיצד יעלה בידיהם לקיים את מצוות האהבה שהמשיח נתן לנו? ישנם מאמינים הסבורים שיש להם סיבות "טובות" להתרחק מן הקהילה ולא להגיע לאספות. ואולם, האיגרת אל העברים נוגעת בנושא רגיש זה, שכן בסופו של דבר ייתכן שרק אדישותם היא זו שמרחיקה אותם מן הקהילה. מי שרוצה, יכול תמיד למצוא סיבות ותירוצים כדי להימנע ממפגשי הקהילה. אך סיבות אלה מחווירות בהשוואה לסיבה העיקרית להשתתפות בהם: להיות לברכה לזולת. הדבר נעשה דחוף וחשוב יותר ויותר ככל ששיבת המשיח מתקרבת. בראשית הפסקה (עבר' י' 25-19), המחבר מאיץ במאמינים להתקרב לאלוהים במקדש השמימי; בסופה, הוא מזכיר להם שיום שיבת האדון ממשמש ובא. שיבת המשיח אמורה תמיד להיות המניע העיקרי להתנהגות משיחית.

את מי ברצונכם לעודד בקהילה במילים או במעשים או פשוט על ידי נוכחותכם באספה? אם תעשו זאת בכוונה תחילה, תוכלו לחולל שינוי עצום בחייהם של אנשים, ובתמורה, להתברך בעצמכם.

לימוד נוסף: "הכוהן הגדול העליון שלנו זוכה בכהונתו ובמלאכתו בשמיים לכבוד ולתהילה רבים יותר מאשר הכוהן הגדול במקדש עלי אדמות... המושיע יועד לשמש בתפקיד מתווק, העומד בין האל העליון לבין עמו. בכהונתו זו נסללה דרך שדרכה ישיג החוטא גישה לאלוהים דרך תיווכו. החוטא לא יכול היה לבוא אל ה' בעצמו, כשאשמתו רובצת עליו ורק זכויותיו שלו נזקפות לזכותו. המשיח לבדו יכול היה לסלול את הדרך, בכך ששימש קורבן תמורה לפי דרישותיה של תורת ה'. הוא היה קורבן כליל שלמות וחרף מחטא. לא היה בו מום או דופי. חומרת השלכותיו הנוראות של החטא לא יכלה לעולם להיוודע, אלמלא ערכה הנצחי של התרופה שנמצאה להן." (אלן ג'. ווייט, The Spirit of Prophecy, כרך 2, עמ' 11).

"אמונה בכפרת המשיח ובהפגעתו בעבורנו, תשמור עלינו חזקים ואיתנים גם בעיצומם של פיתויים הדוחקים בנו על ידי חברי קהילה לוחמניים מדי." (אלן ג'. ווייט, The SDA Bible Commentary, כרך 7א, עמ' 484).

שאלות לדיון:

- 1 עברו ברפרוף על האיגרת אל העברים. היכן אנו נקראים לנהוג בדרכים מסוימות הנובעות ישירות מאמונתנו?
- 2 הגו לעומק ברעיון שיש לנו גישה מלאה לאלוהים. מה פירוש הדבר? כיצד אמורה אמיתה זו להשפיע על חיינו, במיוחד בשעת ניסיון, או כשאנו חשים ייאוש כשחיינו הרומניים הם "על הפנים"?
- 3 מה ההבדל בין "ודאות מלאה" באמונה לבין גישה הנובעת מביטחון עצמי מופרז?
- 4 הגו במשפט הבא הלקוח מהציטטה לעיל של אלן ווייט: "חומרת השלכותיו הנוראות של החטא לא יכלה להיוודע לעולם, אלמלא ערכה הנצחי של התרופה שנמצאה להן." מה נלמד מכך על מידת חומרתו של החטא, שישוע נדרש לשלם עליו בחייו, כלומר, במחיר "שערכו נצחי"? כיצד עלינו להבין את הרעיון של "ערך נצחי"? כיצד אמורה לסייע לנו העובדה שישוע הוא הבורא, להבין את האמיתה המדהימה הזו? לאור הדברים הללו, האם ייתכן שחיינו לא יעברו מהפרץ? וכיצד ייתכן שנדע אמיתות חשובות אלה ולא נרצה ללמדמ לזולת?
- 5 כיצד ניצור קשרי קרבה רוחנית שבהם נעודד איש את רעהו להפגין אהבה רבה יותר ולעשות מעשים טובים? איזו תועלת רוחנית אתם מפיקים מ"התפגשותנו"? מה תחמיצו אם לא תוכלו להשתתף באספות הלל והשתחויה בקהילה המשיחית?

TRANS-EUROPEAN DIVISION

